

Ribe Katedralskole 2013

Ribe Katedralskole er landets ældste gymnasieskole. Dens officielle fødselsdag er 13. juni 1145, hvor den allerede eksisterende skole bliver overdraget til Ribe Domkirkes administration.

Forsiden:

På forsiden ses et utraditionelt portræt udført af Christina Olesen fra skolens valghold i billedkunst 2012/13. Portrættets tema er musik, hvilket ytrer sig i, at den portrætterede person - eller type, som det snarere er - fremstår som en art collage af musikrelaterede genstande, fx en harpe, en harmonika og en række nodeark. Billedet er inspireret af den italienske kunstner G. Arcimboldo, der i 1500-tallet malede billeder efter samme strategi.

ISBN 978-87-995903-1-5

Indhold

Forord	3
Kalender 2013	4
Translokationen 2013	8
Der vokser 10 linde i skolens gård	16
Med mejslen som pen - Billedhugger Laila Westergaard på Ribe Katedralskole	18
Ingen citrus! Med firs 1. hf'ere på faglig og social introtur	20
1p's Berlinter	22
De kunstneriske kopper	24
Jyderne fra 2p indtager København	26
HF: Fag i hf-uddannelsen på Ribe Katedralskole	28
STX: Studieretninger og fag på Ribe Katedralskole	30
Studietur til Barcelona	34
Bratwurst under Schnitzel	35
Erindringer om Ribe, skoleliv og Heimdals stiftelse	36
St. Heimdals 3. maj 2013	40
Krudt-kemi!	44
3mx MU invaderer KBH!	46
To ministerbesøg – to oplæg i Salen med indhold og engagement	48
Regns rør. Stikord til nogle prikkede billeder	50
At begynde i gymnasiet	54
Mit liv i Danmark	57
Sådan kan man også ende som en rigtig glad gymnasielærer på Ribe Katedralskole	58
3.g og 3. klasse på Vadehavsskolen	62
Anvendelsesorienteret undervisning i alternativ energi	64
Tale og skrift – digitale medier i fremmedsprogsundervisning	66
ScienceTalent College	69
ATU	70
Sommerskole i Rom	71
Matematikken i en CT-scanner	72
Ripensersamfundets Jubilæumslegat	76
Frode Schöns legat	81
Julelegater 2012	86
Sommerlegater 2013	87
Studenter 2013	88
Konkurrencer 2013	92
Talantarbejde og studiekredse	94
Personalia	95
Skolens ansatte	96
Bestyrelse	106
Råd og udvalg	107
Redaktion	108

Ribe Katedralskole

Puggaardsgade 22 · 6760 Ribe

Telefon: 7542 0266

E-post: rk@ribekatedralskole.dk

Hjemmeside: www.ribekatedralskole.dk

Ledelse og administration

Rektor

Bent Karsdal

Vicerektor

Henrik Kjar

Uddannelsesledere

Anne Granum-Jensen

Torben Tronier Schmidt

Sekretærer

Jane Gade Andersen

Jonna Bloch

Mette Bolding

Mette M. Sørensen

Kontoret har åbent mandag til torsdag fra kl. 7.30 til 15.00
og fredag fra kl. 7.30 til 14.30

Studievejledere

Allan Gade Jacobsen

Lise Vind Petersen

Vita Nielsen

Normalt træffes en af studievejlederne kl. 9.45 – 11.15

IT-Tekniker

Henrik Lund Bonnichsen

Bibliotek

Simon Laursen, bibliotekar

Helle Berndt, biblioteksassistent

Teknisk Personale

Pedeller

Henning Skov Nielsen

Kaj Lorenzen

Kantineleder

Sussi Olesen

Rengøringsassistenter

Christina Holm

Ellen Tønder

Johnny Houmark

Skolen har i de seneste år gennemgået en omfattende renovering og udvidelse. Den afsluttes nu med en hel ny skolegård og en have med opholdspladser og cykelparke-ring. Dermed bindes de mange bygninger sammen, og skolegården bliver et smukt rum i byen og for skolen. Gården får sin egen kunstneriske udsmykning i form af en

række marmorfliser med citater fra kendte folk med tilknytning til Ribe. De udføres af billedhugger Laila Westergaard og betales af Ny Carlsbergfondet. Omkring fliserne kommer granit og brosten med inspiration fra domkirkepladsen. Det og meget mere kan man læse mere om i årsskriftet sammen med en række

artikler, der vidner om et år med stor aktivitet i form af særlige arrangementer som studieture og pædagogiske projekter i for eksempel i fremmedsprog.

God fornøjelse med skolens årsskrift 2013.

Ribe, november 2013

Bent Karsdal, rektor

Kalender 2013

Januar:

- 3.-8. 1.g NV-prøver
- 3.-8. 3.g AT-forløb
4. 3t-elever chatter med Minister for Børn og Undervisning, Christine Antorini
8. Georg Mohr konkurrence i matematik 2. runde
9. 1.g Studieretningerne begynder
9. Studiekreds: "Opdigtet onsdag"
10. Filmklub: Spansk
- 13.-15. Biologi OL Semifinale
14. Studiekreds "Kend dine klassikere"
15. 1.hf, 2.g Valgfagsorientering
15. Spansk besøg: Nuria Jarque
16. 1.g - EUSO konkurrence 1. runde
- 18.-20. Kemi OL Semifinale
18. KILK-café
21. Fællesarrangement med Minister for Børn og Undervisning, Christine Antorini
- 23.-25. 1.g Introturn
25. Reception i anledning rektor Bent Karsdals 25 års jubilæum
25. Klassikertræf
28. 3.g AT-emne offentliggøres kl. 12.00
30. Studiekreds "Moderne fysikeksperimenter"
30. SRO karakterer
30. Studiekreds "Opdigtet Onsdag"
31. Orienteringsaften for kommende elever

Februar:

1. 1.hf afleverer historieopgave
1. Fastelavn's Heimdal
2. Orienteringsarrangement for kommende elever
4. 1.g Forældremøde (1r, 1s, 1t)
- 4.-8. Nordplus: 9 elever og JN i Abisco, Sverige
5. 2yLA, Latinkonkurrence
6. Studiekreds "Moderne fysikeksperimenter"
6. 1.g Forældremøde (1x, 1y, 1z)
6. 3.g Valg af fag til AT-eksamen
6. SRP og SSO karakterer
7. Filmklub: Fransk
8. 1.g ATU-arrangement
- 9.-17. Vinterferie
20. Studiekreds "Moderne fysikeksperimenter"
22. Café
27. Fællesarrangement: Salsa
27. Studiekreds "Moderne fysikeksperimenter"
27. Studiekreds "Opdigtet Onsdag"

Marts:

1. Heimdal med Salsa
- 4.-8. Gæster fra Zittau
6. Karakterer hf, 2.g og 3.g offentliggøres
6. Studiekreds "Moderne fysikeksperimenter"
7. Forårskoncert
- 7.-9. 2.g ScienceTalent College Camp
8. 3zKE Ålborg Universitet Esbjerg
12. 1.g Karakterer offentliggøres
13. 1.hf Terminsprøve, matematik
13. 2.g Valg af AT-årsprøve - emne
14. Studiekreds "Moderne fysikeksperimenter"
- 14.-15. 2.g Terminsprøve, matematik og engelsk
15. 1.g ATU-arrangement
- 18.-22. 1.hf Studietur til Berlin
- 18.-22. 2.g AT-studietur
- 18.-22. 3.g Terminsprøver
- 20.-22. 2.hf Terminsprøver
- 23.-1. Påskeferie

April:

2. Studiekreds "Kend dine klassikere"
5. 3.g afleverer AT-eksamens-synopsis
5. Café
8. 2h3gId Sønderborg
- 8.-11. Introlever fra 8. klasse
9. 1xKE, 2xKE og 3zKE på krudt- og fyrværkeritur til Frederiksværk og DTU
10. Studiekreds "Opdigtet Onsdag"
15. 3xFY Ålborg Universitet Esbjerg
- 15.-18. Introlever fra 8. klasse
- 15.-19. Nordplus: 7 elever og HH i Letland
17. 2yBI Ålborg Universitet Esbjerg
18. 2.g AT-vejledningsdag
18. 1.hf Berlinaften
19. 2.hf, 2.g og 3.g Idrætsdag
19. Café
20. 2.g ATU arrangement
- 22.-25. 1.g AT-forløb
23. 1.hf og 2.g Karrierevalg
30. 3xFY og 3zFy i observatoriet

Maj:

1. 2h3gBi Vadehavet
- 2.-3. Projektdag "Alternative energiformer" i Salen. Oplæg v/Flemming Nissen og posterkonkurrence med bl.a. Svend Tougaard som dommer
3. Store Heimdal
- 5.-7. 2.g ScienceTalent College Camp
6. 2.hf Trækning af materiale til KS-synopsis
8. Fodboldturnering mod Ribe Handelsskoles drenge- og pigehold
14. 1.g Valg af fag til dansk-historie opgave
- 14.-16. 1.g ScienceTalent College Industries Camp
15. Delvis offentliggørelse af eksamensplan
15. Årskarakterer afsluttende fag
16. 3zKE på Ribe Biogas
21. 1.g ATU arrangement
21. 2.hf afleverer KS-eksamens-synopsis
21. 2.hf og 3.g Aftenmiddag med afgangselever og lærere
22. Eksamensplanen offentliggøres
22. Underholdning ved 2.hf og 3.g – sidste skoledag
23. 1.hf, 1.g og 2.g Første dag med særskema
23. Første eksamensdag
27. 2.g afleverer AT-årsprøve-synopsis

Juni:

5. 1.hf og 2.g Sidste skoledag
5. 1.g afleverer dansk-historieopgave
24. De første 6 studenter hejser flaget
26. Sidste eksamensdag
28. 1.hf, 1.g og 2.g Årskarakterer
28. Translokation i Ribe Domkirke
28. Heimdal for afgangselever
30. Gæster fra New York
30. 2.g ScienceTalent College Camp Berlin

Juli:

- 1.-3. 2.g ScienceTalent College Camp Berlin
- 1.-4. Gæster fra New York
- 3. Kontoret lukker
- 16.-28. Deltagelse i Sommerskole Rom

August:

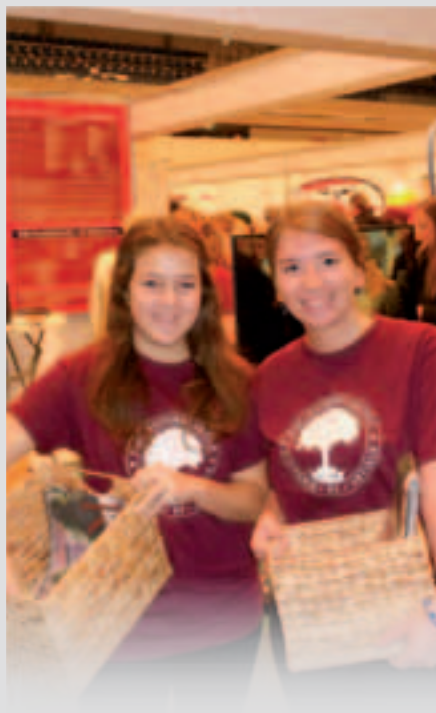
- 4.-10. 2.g ScienceTaler College Industries Camp
- 5.-10. 2.g ATU Summer Camp
- 8. Kontoret åbner
- 14. Første skoledag
- 16. 1.hf og 1.g udflugt med teamleder
- 16. Café
- 20. Fællesarrangement: Angst
- 22. 2.g ATU arrangement
- 29. Fællesarrangement: Esbjerg Ensemble
- 30. Aktivitetsdag
- 30. Introfest Heimdal

September:

- 3. 1.g Forældremøde (1a, 1b, 1c)
- 3.-6. 2.g AT-forløb
- 5. 1.g Forældremøde (1d, 1e, 1f)
- 9.-11. 1o, 1p, 1q Naturfagsprojekt
- 13. 3zBI Vadehavet
- 13. Elevrådets fodboldturnering
- 15.-18. 3.g ScienceTalent College Camp
- 16.-19. 3.g AT-forløb
- 20. Fodboldturnering mod Ribe Handelsskoles drenge- og pigehold
- 23. 3.g Valg af fag til SRP
- 23.-27. Brobygning fra 9. klasse
- 23.-27. 2.g Tyskelever i Zittau
- 23.-27. Naturvidenskabsfestival
- 25.-27. 1.g AT-forløb, (1a,b,e,f)
- 26. 2h3gBi Vadehavet
- 27. Naturvidenskabsfestival: Nanoteknologi v/ Casper Kunstmann-Olsen SDU Heimdal
- 27. Heimdal
- 28. 2.g ATU arrangement
- 30.-2. 2.hf Københavnertur
- 30. Besøg af Minister for Udviklingsbistand, Christian Friis Bach
- 30.-4. Brobygning fra 9. klasse

Oktober:

- 3.-4. 1.g AT-forløb, (1c,d)
- 7.-9. 3.g Københavnertur
- 10. Studiekreds "Danske klassikere"
- 11. OD-café
- 12.-20. Efterårsferie
- 22. 1.g Orienteringsformiddag om studieretninger og 2. fremmedsprog
- 22. 3.g Valg af emne til SRP
- 23.-25. 2.hf og 3.g Brobygning til videregående Uddannelse
- 23. OD-foredrag
- 24. 1.hf Naturfagsprojekt
- 25. Karakterer for 2.g, 3.g og 2.hf
- 28. 2.hf Valg af fag til SSO
- 28.-29. 6 fysik-A elever deltager i vind-energi camp i Esbjerg
- 29.-30. Uddannelsesmesse i Esbjerg
- 30. Fysik OL 1. runde
- 31. 2.g spanskhold København
- 31. 3yBI, 2zBI Århus
- 31. Fællesarrangement: Astrid Haug

November:

- 1. Café
- 6. Operation Dagsværk
- 7. Biologi OL 1. runde
- 7. Fællesarrangement: Valgmøde
- 11.-15. Brobygning fra 10. klasse
- 11. 1.g'ere fællesmøde om New York og ATU
- 12. Georg Mohr konkurrence i matematik 1. runde
- 13. 1.g orienteringsaften og forældrekonsultation
- 14. Geografi OL 1. runde
- 15. Heimdal
- 18.-22. Brobygning fra 10. klasse
- 25. 1.g Valg af studieretning og 2. fremmedsprog
- 27. 2xFY og 3xFY Barsebäck
- 27. 2.g ATU arrangement
- 27. Kemi OL 1. runde
- 28. Juvenes Translatores – konkurrence i sprog
- 29. 2.g SRO afleveres
- 29. Julecafé

December:

- 3. 1.hf brobygning
- 3. 2r ng besøg af 3 klasser fra Vittenbergskolen – geografi orienteringsløb
- 6. 3.g SRP opgaveformuleringer udleveres
- 9.-11. 1.hf Kreativt projekt
- 9.-11. 2.g AT-migration
- 13. 1.g AP-prøve
- 13. 2.hf SSO-opgaveformuleringer udleveres
- 18. 1.hf NF fødevareprojekt
- 19. 1.g NV-opgave afleveres
- 20. 2.hf SSO og 3.g SRP afleveres
- 20. Juleafslutning i Domkirken
- 21. Juleferie

Translokationstale 2013

Kan vi lære af Kina?

Kære studenter fra gymnasiet og hf!
Hjertelig til lykke med jeres eksamen.
Det er den, vi fejrer i dag sammen med afslutningen på 2 eller 3 år her med krav og opgaver og tidsfrister men forhåbentligt også fornøjelige timer på studierejser, fælles oplevelser og f. eks. Heimdal her på skolen. Og der er grund til at fejre det, I har nået. Uddannelse er den faktor, der i størst grad vil være afgørende for jeres kompetencer, kommende videre uddannelse og job, jeres værdier og holdninger og jeres opfattelse af jer selv. Meget af jeres identitet formes i de år, I har gået her. Det er resultat af undervisningen, jeres samspil med de andre elever og alle de kontakter, I har fået. Så endnu en gang til lykke. I er nået langt og er godt på vej.

Uddannelsen har også været et af de meget vigtige temaer i den offentlige debat. Hvordan skal vi kunne blive ved med at ligge blandt de 10-15 mest velhavende lande i verden? Svaret omfatter i hvert fald uddannelse. Og et af de vigtigste indlæg i den debat var Danmarks Radios program "9.z mod Kina." Vel er det ikke forskning, men det gav en indsigt i 2 meget forskellige verdener. Eleverne blev testet i læsning, matematik, engelsk, samarbejde og kreativitet. Og resultatet blev, at det kun var i engelsk, at 9.z var bedre end kineserne. Forklaringen kunne være, at dansk ligger tættere på engelsk, end kinesisk gør. At vi tabte i læsning og matematik var vel ud fra PISA-undersøgelser forventet, men at kineserne var bedre til samarbejde og kreativitet var måske en overraskelse. Det plejer vi da

at sige, at sådanne bløde værdier, er danske elever bedre til.

Så kunne man spørge: Kan det ikke være lige meget med sådan en sammenligning? Vi er et af verdens lykkeligste folk, København er lige ifølge en ny undersøgelse blevet verdens bedste by at bo i, og Danmark et af de tryggeste lande at vokse op i. Hvad gør det, at de andre er måske dygtigere, når vi er glattere?

Nej det er ikke lige meget! Vi konkurrerer om de samme arbejdspladser. En undersøgelse har vist, at i biotekbranchen koster en dansk medarbejder 90.000 dollars om året, en østeuropæer 40.000 dollar og en indisk ph.d. 20.000 dollar. Vi skal kunne mere eller noget andet, ellers forsvinder arbejdspladser og en vigtig del af grundlaget for velstand.

Det er blevet endnu mere relevant efter finanskrisen fra 2008. Karsten Dybvad, direktør i Dansk Industri, skrev for nyligt, at det kun er naturligt og menneskeligt at spørge, hvornår de gode tider kommer tilbage. Men 5 år inde i krisen er det mere relevant at spørge, om det normale, vi kendte før krisen, nogensinde vender tilbage.

Den økonomiske virkelighed med USA og Europa i centrum for økonomisk vækst, dominans og innovation, vender næppe tilbage. Hvis vi skal skabe vækst og job, skal vi skabe mere værdi, hvis vi også skal beholde vores høje lønniveau.

Hvor var så forskellene i holdninger mellem Kina og 9.z? Det var først og fremmest troen på, at det at klare sig godt uddannelsesmæssigt er en væsentlig værdi. Og det tager tid, og at man vil investere mere tid hertil. Vi kommer ikke til at ligne Kina, men vi kan godt lære lidt af, hvor vigtigt det er at klare sig godt, og bruge den tid hertil, det kræver.

Er det så realistisk? Berlingske Tidende havde en række artikler om jeres generation – generation Z – fornylig. Generationen på grænsen af voksenlivet – med høje ambitioner, et væld af muligheder og en iPhone i hånden. Ifølge forskningschef Marianne Levinsen fra Center for fremtidsforskning er det første karakteristiske træk ved jeres generation, ”at I er blevet betragtet som et unikt menneskemateriale, siden I er blevet født. Den første generation, der for alvor er blevet anset for at være individer med individuelle talenter, muligheder og behov”. Og

fra starten i børnehaven har pædagoger arbejdet systematisk med at udvikle jeres generations kompetencer. Det har endda været lovpligtigt med læreplaner i daginstitutioner omfattende sociale kompetencer, kulturelle udtryksformer, naturfænomener og alsidig personlighedsudvikling. Fra 1993 står der i folkeskoleloven, at man skal tage udgangspunkt i de enkelte elever. Senere er elevplaner kommet til, og elevers faglige niveauer bliver undersøgt i na-

til en selv kan næsten være skræmmende. Generation Z's forgængere - generation Y blev voksne i opgangstider med friværdier på boligmarkedet, højt forbrug og forventninger om, at arbejdsgiverne bare stod klar med ansættelser og ville kæmpe om dem. Generation Z har oplevet finanskrisen og set, at det ikke er nogen naturlov, at de vestlige lande har førertrøjen på. Marianne Levinsen siger, ”at når genera-

tionale test. Jo, jeres generation har været vant til systematisk vurdering. En anden ungdomsforsker peger på, at generation Z er præget af at føle et stort ansvar, og af, at de unge anser det for at være deres egen opgave at sørge for, at de lykkes og klarer sig godt. Forventningerne

tion Z kigger på dem, der er lidt ældre end dem selv, og som har fået at vide, at hvis de bare gennemfører en uddannelse, så skulle de nok få et godt arbejde, så ved de godt, at det ikke er så nemt længere. Generation Z er meget fokuserede på at få de rigtige kompetencer, så de kan komme frem og få en plads i samfundet. De ved, at de skal yde noget, hvis de skal opnå noget. De er måske lidt kedelige, men jeg er sikker på, at mange af dem vil være knalddygtige, når de kommer ud på arbejdsmarkedet.”, slutter Marianne Levinsen.

Det med det kedelige, det kender jeg ikke. Det må stå for Marianne Levinsens egen regning. Men beskrivelsen af jeres forventninger til jer selv giver grundlag for at være optimist. Så jeg vil ønske jer alt muligt held i jeres kommende videre uddannelse og job og håbe, at I vil tage udfordringen fra Kina op og bruge den uddannelse, de kompetencer og den almindannelse, I har fået her. Held og lykke til jer alle!

Bent Karsdal

Studenternes tale, hf

En tak fra hf for to dejlige år på Ribe Katedralskole

Kære super seje studenter:

Det hele startede for to år siden, hvor vi skulle lære hinanden at kende. Vi havde hver et håb om, at vi gik 2 fantastiske år i møde, hvor vi ville skabe fantastiske, unikke venskaber på kryds og tværs af klasser, lære en masse fagligt, men også socialt mellem hinanden. Og det vil jeg sige, at vi i høj grad har gjort!

Ribe Katedralskole har været stedet, hvor vi har knoklet, festet, støttet hinanden i svære tider, jublet og fået skabt fantastiske venskaber.

I starten af det første år stod den på ryste-sammen-sjov i Søgård, hvor fagligheden og det sociale aspekt blev blandet sammen. På den måde lærte man hurtigt nye mennesker at kende, samtidig med at man lærte noget fagligt.

Ligeså var vores studietur til Berlin helt unik. Her fik vi hver især nogle gode oplevelser, som vi aldrig vil glemme. Blandt andet besøgte vi Stasi-fængslet, hvor gåsehuden rejste sig op fra vores arme, da vores rundviser, som var gammel fange, fortalte om sine oplevelser i fængslet. Dette gjorde et stort indtryk på mange af os. Og det gjorde ikke mindre indtryk på os, da vi besøgte en KZ-lejr udenfor Berlin og prøvede at forstille os, hvor forfærdeligt der havde været under Hitlers tid. På denne måde havde vi ikke bare snuden nede i bøgerne, men var under hele turen ude at se, røre og føle for at prøve at forstå, hvad der skete dengang. Dette kalder jeg læring i et helt nyt perspektiv, og det vil vi gerne takke skolen for at have gjort muligt. Nu her i dag står vi alle sammen side om side med verden foran os. Vi er bundet sammen hver især på grund af alle de super

gode oplevelser, vi har haft sammen, både i disse vante omgivelser, men også i de uvan-te omgivelser, vi i disse to år har befundet os i. Her tænker jeg på vores studietur og på vores Københavner-tur. Som det gamle ordsprog siger: "ude er godt, men hjemme er bedst". Vi har fået en masse specielle oplevelser, som vi sent vil glemme, og som vi vil mindes, når vi nu for alvor træder ud i livet.

Blandt her os i dag sidder der kommende lærere, pædagoger, fysioterapeuter, sygeple-jesker og meget andet. Vi skal huske, at det er nu, vi for alvor skal ud og finde os selv, og ikke mindst skal vi huske på, at vi alle dur til noget her i livet. Måske vil vores

vej videre blive kringlet, gå op ad bakke og møde megen modvind; men vi skal blive ved med at kæmpe, som vi har gjort i disse to år, for så ved jeg, vi alle vil finde en plads her i verden.

Til slut vil vi takke vores kære rektor Bent Karsdal for, at have lyttet til vores menin-ger og arrangeret specielle "hyggeaftener" for kun os hf'ere for at styrke fællesskabet mellem vores 3 klasser. Sidst men ikke mindst skal der også lyde en kæmpe tak til vores tre kære lærere: Bjørn Paulsen, Hans Christian Vester og Benni Johanson for, at I tog os under jeres trygge vinger, hvor vi altid har kunnet komme og snakke. I har været som en fast klippe og har støttet os.

Tusind tak! Der skal også lyde en kæp-
mæssig tak til resten af vores lærere, der har
været med til at få os igennem 2 år. Uden
jeres støtte og opbakning kunne vi ikke
have klaret det.

Dernæst synes jeg, vi alle skal tage
hinanden rundt om skuldrene og mærke
det kammeratskab og fællesskab, som er
vokset mellem os i løbet af årene, og som
snart skal splittes. Vi skal huske, at vi for
evigt vil være en del af et fællesskab, og
selvom vi hver især går forskellige veje,
skal vi huske, at vi ikke er længere væk,
end et ring på mobilen. Vi skal huske,
at selvom vi slutter et kapitel i dag, så
begynder vi alle sammen et nyt. Vi ved
endnu ikke, hvordan det kommer til at
gå; men vi kan alle tro og håbe på, at det
kommer til at gå godt.

Nu skal vi spredes for alle vinde og finde
vej videre i livet, og som Piet Hein skrev
i digtet «Du skal plante et træ», så står vi
nu og har sat de første frø, og for evigt
vil vi alle mindes denne dag med glæde
og tårer. Dette minde vil for evigt gem-

mes i vore hjerter, og frøet vil begynde at
spire og vokse i alle retninger. Derfor er det
vigtigt, at vi holder fast, selvom vi måske
møder tørke, og udforsker de forskellige
retninger, vores træ vokser i, for på den
måde tror og ved jeg, at vi alle finder den
rette gren at være på.

Der skal herfra lyde et stort "Held og lykke
fremover" til jer alle! Gå nu ud og lev
livet, "Carpe diem", og husk på, at Ribe
Katedralskole-tiden for evigt vil være i vore
hjerter.

Malene Schellerup Holm, 2p

Studenternes tale, STX

Kære studenter, kære lærere,
kære Bent – Skål!

Så langt, så godt.

For nu står vi her endelig med huen på hovedet. Denne dag, der tilhører vedmoden lige så meget, som den tilhører glæden, var svær at forestille sig, dengang vi for hundredevis af elevtimer siden startede som håbefulde elever her på Ribe Katedral-skole. Da vi ankom, lå skolen i byggerod og lignede mest af alt en krigszone, hvilket

ikke blot skulle vise sig at skabe stor forvirring gennem årene, men også at blive en passende kulisse for de følgende års kamp og fest. Kamp og fest, som vi både har gennemlevet og oplevet sammen.

Og sikke en kamp! Vi har vist alle siddet med afleveringer og lektier til langt ud på

natten, hvis ikke helt til de tidlige morgentimer, hvilket bestemt ikke gjorde morgenlektionerne kortere. Ej at forglemme de lange eftermiddagstimer, som på trods af en god nats søvn har været en kamp for de fleste af os. Det hele var til tider faktisk – ja, ret hårdt. I denne sammenhæng kan vi heller ikke komme udenom vores trofaste følgesvend og plageånd; nemlig AT, som vel ikke kræver nærmere uddybning. Nej, vi har skam både lidt og slidt.

Men vi er her jo endnu, og for det kan vi takke hinanden. For nok kan gymnasietiden til tider være en kamp, men det er en kamp båret af fællesskabet. Et fællesskab med mange ansigter, der er vokset og vokset siden vores tid som underkuede frøer, og som har fundet næring ved fester, cafeer, rejser og andre ørelaterede sammenhænge. Det er et fællesskab, som har knyttet venskaber for livet, og som har skabt sine helt egne traditioner og minder: Det være sig et stambord i Salen, det foretrukne værtshus, mindeværdige bommerter og måske en lille romkugle fra bageren i ny og næ. Det er i kraft af alle disse små og store udtryk for glæde og overskud, at vi i dag kan stå her som ranke storke.

Der skal selvfølgelig også lyde en stor tak til lærerkollegiet. En flok elskelige, motive-

rende og lynende intelligente neurotikere, som i deres kamp igennem årene for at fylde vores hoveder med alt fra Ødipus til Ohms lov har måttet bære over med vores pletvise uduelighed, ugidelighed og ubehjælpssomhed. Vi vil gerne indrømme, at I ikke altid har haft det lige let. Dog vil vi gerne tro, at I på trods af dette har nydt vores selskab – det går i hvert fald den anden vej. Også I har været med til at gøre tiden på skolen til en rigtig glædelig én af slagsen.

Forude venter så en skræmmende fremtid fyldt med store og svære valg. Vi skal nu ud og skabe vores fremtid. Alle sammen skal vi omfavne den fagre nye verden og se tilværelsen igennem helt nye øjne. Nogle bliver måske her i området, andre flytter til storbyen og tager kampen op mod universitet, mens en helt tredje gruppe drager på opdagelse i de fjerneste afkroge af verden. I alt det nye, som vi på den ene eller anden måde skal konfronteres med, må vi huske på, at fremtiden blot er, hvad vi gør den til, og at der med de store udfordringer følger et spændende væld af muligheder. Et væld, som vores tid her på skolen har rustet os til at få det bedst mulige ud af, blot vi lytter til os selv. Glem det, der forventes – det er nu engang lysten, der driver værket. Men lad os nu glemme alt om fortidens kamp og fremtidens udfordringer og fejre hinanden og vores fællesskab i nuet. I dag og i nat skal vi føle os som verdensmænd og -kvinder, om så tømmere mændene må besejre os i morgen. Til slut vil vi citere den gamle studentersang ”Gaudeamus igitur”, for som vi alle ved, så kan kun et fåtal af os synge den, og endnu færre forstå den.

Må skolen leve,
Må lærerne leve,
Må hvilken som helst student leve,
Må hvilken som helst studine leve,
Gid vi altid må leve i flor!

*Sofie Husted Laursen, 3x
Simon Rosenstand, 3r*

Ripensersamfundets legatoverrækkelse

ved translokationen på Ribe Katedralskole den 28. juni

Kære rektor, studenter og fremmødte jubilarer.

Ripensersamfundet vil først og fremmest bringe foreningens hilsen og lykønskninger til årets studenter fra gymnasiet og hf.

I over 100 år har Ripensersamfundet været med til at fastholde båndene mellem skole, studenter og Ribe. I dag er netværksmulighederne og informationsformidlingen naturligvis helt anderledes med mobiltelefoner, sms, e-mail, hjemmesider, facebook, twitter og andre sociale medier. Som hf-student Malene Schellerup Holm sagde i sin tale her for lidt siden: "Selvom vi går egne veje, er vi ikke længere væk end et klik på mobilen"

Men også Ripensersamfundet skaber og holder kontakterne mellem årgange og sko-

len gennem Ripenserbladet og ikke mindst gennem de årlige receptioner, som foreningen arrangerer på skolen for studenter og jubilarer umiddelbart efter translokationen. Kære studenter: Det kan godt være, at I ikke de første år synes, at det er særligt interessant at deltage i Ripensersamfundets aktiviteter, men tro mig. Når I bliver 10, 15, 20 og så videre års jubilarer, vil I vende tilbage og glædes over et nostalgisk gensyn med skolen og ikke mindst med hinanden. En anden vigtig Ripensersamfunds-opgave er at administrere og uddele legater, som foreningens medlemmer gennem årene har testamenteret og doneret til studenter fra Ribe Katedralskole. Blandt de gode legatstiftere med rod i Ripensersamfundet kan nævnes Ejnar Thorsen, Frode Schön,

Erik Hansen og Niels Lauridsen. Samlet er legatkapitalerne i dag på over 3½ millioner kr.

Gennem en årrække har Ripensersamfundet ved Translokationen uddelt et Dimittendlegat, som efter en gavmild donation sidste år nu er på 6.000 kr. Og som afslutning på Ripensersamfundets 100-års jubilæumsår kan vi også i år supplere de ordinære legater med et helt specielt 100-års jubilæumslegat på 5.000 kr.

Med tildeling af tre legatportioner af Lauritsens legat tidligere i år uddeler Ripensersamfundet således i år i alt legater på 38.000 kr. Vi håber, at det vil inspirere andre til også at bidrage til foreningens legater.

Med disse ord vil jeg vende mig til tildelingen af dette års dimittendlegat og 100-års jubilæumslegatet. Indstillingen af legatmodtagerne er foretaget af skolen, og jeg henholder mig her til skolens begrundelser:

Dimittendlegatet:

Årets modtager af Ripensersamfundets Dimittendlegat er en elev, der med sit rolige og venlige væsen umiddelbart synes ydmyg og beskeden. Men lad jer ikke narre. Beskedenheden stopper ved enhver form for konkurrence. Der er således ikke den idrætsdag eller faglige konkurrence her på skolen, som ikke er forsøgt vundet.

Legatmodtageren er særdeles seriøs omkring alt, der dukker op. Hvad enten det er matematik, dansk eller idræt gås der til arbejdet og de faglige emner med en kampgejst, hvis lige sjældent ses. Eleven er først tilfreds, når der er såvel overblik over som styr på alle detaljer i de pågældende emner.

Samtidig har eleven et stort overskud til også at gøre noget for sin klasse, for sine kammerater og for skolen, hvilket gør legatmodtageren til en meget vellidt person. Eleven er altid i godt humør og har en dejlig form for humor, som vi har nydt godt af i tre år. Det er gerne sådan, at man har et smil på læben, når man har været i selskab med denne elev - også når det drejer sig om sidste lektion på en lang mandag. Det er ikke kun fagligheden i skolen, der interesserer eleven, men også de sociale arrangementer. Således har posten som formand for skolens festforening Heimdal optaget eleven meget, og med den sædvanlige seriøse tilgang er der brugt megen tid på at gøre hver enkelt Heimdal-fest succesfuld. Med de naturvidenskabelige fag som studieretningsfag er det blevet til en flot studentereksamen med rigtig mange A'er på eksamensbeviset, hvilket nok skal imponere på det universitet i USA, som næste år bliver beriget med denne elev. Modtageren af Ripensersamfundets Dimitendlegat på 6.000 kr. er **Niels Møller Gram, 3z.**

100-års Jubilæumslegatet:

Årets modtager er en elev, der gennem sin tid på Ribe Katedralskole har engageret sig i meget forskelligt – både indenfor og udenfor undervisningen.

Eleven har for eksempel været aktiv i elevrådet, i skolens bestyrelse og har via sit engagement og deltagelse dér blandt andet været med til at vælge møbler til Salen, ligesom hun sammen med resten af elevrådet med stor dygtighed har arbejdet for nye møbler til klasselokalerne.

Hun er gået på med krum hals gennem hele gymnasieforløbet - og hun tænker også bredere end sig selv og den "lille" verden: Hun var i efteråret med til at organisere Landsindsamling for Dansk Røde Kors for elever fra de forskellige skoler i området. Derudover er hun aktiv i Ungerådet og har været med til, i samarbejde med elever fra Handelsskolen, at planlægge og afvikle Ungefestivalen.

Fagligt spænder hun også vidt: Hun kender den moderne danske litteratur, sine literære klassikere og udførte i forbindelse med sit studieretningsprojekt et grundigt

eksperimentelt arbejde, der sammen med den flotte skriftlige formidling førte til en karakter helt i top.

Modtager af 100-års Jubilæumslegat på 5.000 kr. er derfor **Sofie Husted Laursen, 3x.**

Til slut et par ord til jubilarerne.

Vi er i Ripensersamfundet meget glade for den store tilslutning, der er til vores Jubilareceptioner. De er så at sige foreningens flagskib, og det er godt at opleve flere hundrede nostalgiske glade gensyn i skolens sal. Og vi er specielt glade for, at skolen frit stiller lokaler til rådighed for receptionen. Tak for det.

Det skal dog ingen hemmelighed være, at det kun er en mindre del af jubilarerne – mindre end en fjerdedel – som aktivt støtter op om foreningen – og dermed receptionerne – gennem medlemskab. Vi kan derfor kun opfordre til, at man melder sig ind i foreningen, hvis man ønsker, at den gode tradition med jubilarrangementer skal fortsætte. Der er mulighed for at melde sig ind senere i dag eller via hjemmesiden.

Til slut: Hjertelig tillykke igen til studenterne og hjertelig velkommen til receptionen i Salen til alle studenter, lærere og jubilarer her umiddelbart efter translokationen.

Povl Dons Christensen

Der vokser 10 linde i skolens gård

Skolens hovedbygning er fra 1856, og det gælder også de 10 gamle linde, der denne sommer måtte lade livet og vige for nye træer. De gamle linde blev hvert år styntet for ikke at blive for store til skolegården; men i længden holder træerne ikke til den behandling, og især de 8 mindste var blevet rådne og hule. De to høje foran hovedindgangen havde det bedre, men måtte falde sammen med de andre.

I løbet af november måned blev der plantet 10 nye høje, men endnu spinkle linde, der forhåbentlig vil blive vidne til lige så mange festlige translokationer som de 10 gamle.

Skolens kantate afsynges hvert år til translokationen, og i den har de 10 linde deres helt egen del. Den nuværende kantate blev skrevet til fejringen af skolens 800-års jubilæum i 1945, og delvist omskrevet til Ribe Bys 1300-års jubilæum. En af de dele af kantaten, som blev omskrevet til byjubilæet er netop den del, der handler om de 10 linde. Her følger teksten fra 1945 af Alex Garff samt den nye tekst fra 2010 af Bent Mortensen.

Anne Granum-Jensen

Den gamle udgave med tekst af Alex Garff og musik af Poul Schierbeck:

*Der vokser ti linde i skolens gård, og dem vil vi mindes i sene år.
Palladius kom i sit bispeskrud, han tjente vor kirke og priste gud.
Og Hegelund løste latinens bånd, så skolekomedjen fik liv og ånd.
Da Thomsen stemte sin salmesang, i dagvisen kendtes den danske klang.*

*Af Vedel vi Saksos krønike fik og viser, som folket til hjertet gik.
I Bordings "Den dansk' Mercurius" fik sproget sin ny poetiske puds.
Hos Borch fandt studenterne hjerterum, det vidner hans stolte collegium.*

Da Brorson sin ydmyge salme kvad, blev sproget det yndigste rosenblad.

*Og Falsters satire med svøbe slog, pedanten i skole med flid han tog.
Men Feilberg var hjemme hos hedebo, i almuens mål og i folketro.*

*Og Wimmer vandt ry for sit runeværk, fik
ristet en rune, hvis stav var stærk.
I stilhed og stolthed vort hjerte slår, der vokser
ti linde i skolens gård.*

Den nye udgave med tekst af Bent Morten-
sen og musik af Bo Gunge:

*Der vokser ti linde i skolens gård.
De ser, hvem der kommer og hvem der går.*

En homie fra Hviding i gangsta'-stil.

*En finke fra Fole i egen bil.
En grubler fra Gram med lidt fedtet hår.
En sild fra Sibirjen, et lækkert skår.
En player fra Plovstrup med skarp figur.
En rusten ripenser af tynd statur.
En poptøs fra Tobøl, ret gennemført.
En trutmund fra Tiset, helt uberørt.
En helvedeskarl, vist fra Hygum a'.
En slikmund, som bare er hjemmefra.*

*Vor homie skal føre ministerbil
og finken studere designer-stil.*

*Vor grubler skal udforske potteskår
og silden i TV og sætte hår.
Vor player skal skaffe sig chef-statur.
Ripenseren tegner en fræk figur.
Vor poptøs bedøver folk uberørt.
Og trutmundens liv bli'r nok mega skørt.
Før helvedeskarlen ta'r hjemmefra,
er slikmunden star i Amerika.*

*Ti linde har set gennem alle år
vor ungdom gå ud gennem skolens gård.*

Med mejslen som pen -

Billedhugger Laila Westergaard på Ribe Katedralskole

Den klassiske retorik lærer os, at en tekst skal have en begyndelse, en midte og en slutning. Javel, men vel ikke nødvendigvis altid i dén rækkefølge! Hvis indledningen også er anledningen, så er den i denne tekst placeret sidst. På den måde får de bogstaver, der skulle have været først, det sidste ord.

Skriften er måske den mest betydningsfulde opfindelse overhovedet. Gennem det skrevne kan vi få adgang til historien og den viden, som ligger dér. Vi kan studere og lære af den nedfældede viden, men vi kan også selv skrive ny viden ind i historien. Med skriften kan vi opbevare og sende viden på tværs af tid og rum. Dette sikrer kulturel kontinuitet. Alle mennesker formår alene med deres handlinger at skrive et nyt kapitel til den lille historie. Det er færre forundt at skrive sig ind i den store historie. Det er heldigvis sådan, at der skrives mere i glemmebogen end i gemmebogen. Historieskrivning skal ramme balancepunktet mellem det blivende og det forsvindende. Noget skrives i vand, andet i sand og noget helt tredje i sten. Indskrift på eksempelvis en gravsten lader den afdøde blive i historien og dermed erindret. Vi glemmer heller ikke, hvad der står mejslet i vores hukommelse.

Der har i et par år været nedlagt 75 små chausséstene rundt omkring i fortovene på Vesterbro i København. På stenene er der indhugget forskellige tankevækkende udsagn: "Glad for at du kom forbi", "Er det nu dig igen", "Her passerer livet forbi" eller "Her har jeg hjemme" indhugget på dansk, tyrkisk og svensk. Stenene skal inspirere eller udfordre de gående til at tænke over identitet, tilhørsforhold, omgangstonen i det offentlige rum, f.eks. i form af vrede,

kærlighed, smålighed eller irritation. Der er altså tale om små livsfilosofiske udråbstegn. Måske kunne man tale om små stendigte, idet der kan være flere lag af betydning. De nedfældede sentenser i "Dialog på gadeplan", som værket hedder, er skabt af billedhugger Laila Westergaard, som er uddannet på Det jyske Kunstakademi i 1980'erne med senere studier i Istanbul. Statens Kunstfond præmierede Laila Westergaard for dette projekt. I efteråret udstillede kunstneren i Kunstbygningen i Vrå. Gennem årene er det blevet til mange udstillinger i ind- og udland, blandt andet også i Paris.

I dag er Laila Westergaard en anerkendt billedhugger, hvilket man bl.a. kan se i det faktum, at hun har værker stående mange steder i Danmark, det være sig på torve og pladser, skoler og kirker. Gennem alle årene har Laila Westergaard arbejdet med granit, idet hun holder af den tyngde, materialet har, blandt andet fordi det rummer en lang historie, der går tilbage til det første kapitel i tilblivelsens morgen. Gennem årene som billedhugger har det været ambitionen at give materialet en lethed gennem den kunstneriske bearbejdelse, dvs. at få granitten til at

gå en anden vej. Tyngde og lethed, blødhed og hårdhed skal i dialog med hinanden. I flere af Laila Westergaards værker er der indhugget sarte, filigranagtige mønstre, som var det kniplingsduge. Motiverne er ofte det menneskeligt essentielle i form af nærheden og berøringen samt det eksistentielt uomgængelige i form af fødsel og død. Denne kontrast mellem stoffligheden i det grove materiale og kunstnerens behugning og polering giver kunstværkerne en betydelig taktile appel: man får simpelthen lyst til at lade fingerspidserne mærke og undersøge, om det er sandt, hvad øjnene ser. Sidste

sommer færdiggjorde Laila Westergaard en ni tons tung og mere end to meter høj krukke, hvor siderne er dekorerede med en kunstnerisk uorden af summede insekter, der parrer sig, leger, danser og dør. Altså igen den sarte, fine ciselering i det tunge, stofflige materiale. Krukken står placeret i det åbne jyske landskab ved Vestjyllands Højskole, hvor den jyske blæst og det særlige vestjyske lys forbinder den med forblæste træer, muld og unge mennesker. Dette kunstværk er ikke nogen døgnflue.

Det enkelte kunstværk er et udsagn, et sprogligt udtryk. Maleren skriver med sin

pensel, billedhuggeren med hammer og mejsel, vinkelsliber og lufthammer. Laila Westergaard fortæller om og peger på verden med sin kunst. Der er ikke tale om abstrakte former uden reference til en fælles menneskelig verden og det levede liv. Det fornægter sig ikke, at Laila Westergaard er rundet af en familie, hvor der har været sten- og billedhuggere et par generationer bagud, og alle har de hugget tekster frem i sten, skrevet i sten eller fået sten til at tale. Det være sig eksempelvis grav- og mindesten, og hver gang har kunst og håndværk været forenet på bedste vis.

Andre steder i landet end på Vesterbro finder man granit, hvor Laila Westergaard har indhugget tekster. Ved et sjællandsk bibliotek står der et par bogkasser, hvor der i granitten er indhugget forfatternavne og titler. Med Astrid Lindgrens "Suser min lind, synger min nattergal" kombineres det flygtige og det sarte atter med granittens tyngde. Ligeledes i Søren Ulrik Thomsens "Det skabtes vaklen". Et andet sted i Danmark står der et smukt, vandfyldt kar, hvor der er indhugget digte af blandt andet Inger Christensen og Benny Andersen. Alfabetets som livets kilde – af ord er du kommet.

I årevis har Katedralskolens største gårdrum, som har indgang fra Puggaardsgade, haft en grim plamage af asfalt lagt ned mellem de smukke natursten, som i en bælte rundt følger bygningskroppene. Udskiftning af rør under pladsen samt behovet for at skifte de ti lindetræer gav skolen en god anledning til at give skolegården et æstetisk løft. Landskabsarkitekt Torben Schønher, hvis planer ligger til grund for renoveringen af pladsen omkring domkirken i Ribe, fik opgaven. Skolegården får nye lindetræer og i et rektangulært felt, der omslutter disse, etableres en varieret belægning i nordisk granit, der korresponderer med æstetikken på domkirkepladsen. Gennem en generøs donation fra Ny Carlsbergfondet er det blevet muligt at få Laila Westergaard til i ide og praksis at skabe en udsmykning, der som en vej fører op til skolens hovedindgang. Vejen kommer

til at bestå af 112 fliser á 50 x 50 cm i blå rønnegranit.

Laila Westergaard har værksted på Refshaleøen på Amager. Her, nærmest i det fri og mellem sundet og himlen, skal hun over en lang periode fra den enkelte flise borthugge den granit, som ikke har et bogstav i sig. Den menneskelige krop og sjæl printer i dette tilfælde langsomt; men husk på Johannes V. Jensens ord: "Hvad hånden skabte er åndens spor". Vi ser først resultatet om nogle måneder.

I hver flise hugges der små tekster i overfladen, hvilket vil give en oplevelse af samlede sætninger, som man ville kunne læse, når man bogstavligt talt går i skole op gennem skolegården. Hver bevægelse over pladsen vil kunne danne nye tekstlige sammenhænge for øjnene af den gående. Det ene ord vil tage det andet. Set på afstand opløses teksterne og bliver til et abstrakt mønster. Teksterne vil i udgangspunktet blive hentet hos nogle af de personligheder, som har gået på skolen. På de fire små fliser, som Laila Westergaard har sendt til skolen som eksempler, kan man læse: "Kom min due lad dig skue", "Tiden løber som en flod", "Led den ind i mine årer" og "Den ganske verden er en skueplads". Allerede i disse fire små citater kan vi opleve et par samplings: læs den første

sammen med den sidste, hvor "skue" og "skueplads" etablerer koblingen. Og i "Tiden løber som en flod" har vi en gængs sammenligning; men fordi floden er flydende, kobler den lidt sjovt med "Led den ind i mine årer". Da enhver skole har som formål at lukke eleverne op til verden og verden op for eleverne, vil Laila Westergaard også bruge tekster fra en verden større end dén, der udgøres af Katedralskolens samlede, lange historie. De lysende stensætninger skrevet med billedhuggerens mejsel kommer til at ligge for vore fødder, hvor de skal fungere som inspiration, give forundring, forstyrre og anfægte. Som et fragmenteret tekstunivers er det op til det enkelte menneske at sample ved hjælp af egne associationer, hvilket giver mulighed for myriader af semantiske koblinger, hvor nogle sikkert tager sin tid om at trænge op fra fødderne, gennem kroppen og frem til en tanke eller et billede i bevidstheden. Måske der vil være fødder og versefødder som slet ikke passer sammen. Bogstavligt talt, men ikke håndgribeligt, kan vi tale om fodnoter. Det turde blive et skoleeksempel på god kunst i det offentlige rum.

Hans Christian Vester

Ingen citrus!

Med firs 1. hf'ere på faglig og social introtur

Regndråberne ramte os alle, da vi steg ud af busserne ved Syddansk Universitets Feltlaboratorium ved hjemmevernens lejr på Søgaard, der er en gammel hovedgård få kilometer syd for Åbenrå. Vi var på en faglig og social introtur med fagene kemi, biologi og naturgeografi. Nu ventede vi piger fra 1o på at blive indkvarteret, og vi

håbende på at få et værelse sammen. Det fik vi heldigvis. Stemningen var høj, og vi valgte hurtigt seng. Det, at vi havde en sovesal sammen, fik stor betydning for vort sammenhold. Vi forlod Ribe mandag morgen den 9. september og var retur onsdag midt eftermiddag.

Det faglige program var organiseret på en god måde. Vi var inddelt i 20 grupper, det vil sige, at vi var fire i hver gruppe. Disse fire kom fra samme klasse. På feltstationen og rundt i det nære terræn var der placeret ni poster, hvor hver gruppe skulle være i godt 1,5 time. Ved hver post mødte den enkelte gruppe på fire en ny gruppe, som den skulle arbejde sammen med. De tre naturvidenskabelige fag, kemi, biologi og naturgeografi, var fælles om emnet "vand", som vi også arbejdede med i undervisningen hjemme på skolen. Ekskursionens resultater skulle senere indgå i skriftlige afleveringer. Vi skulle på en post måle phosphatindholdet i vandet fra Søgaard Sø. På en anden post bestemte vi saltindholdet i havvand, hvilket sker ved en titrering af chlorid med sølvioner. Lyder det ikke flot? Ved hjælp af en såkaldt Secchiskive skulle vi på en post måle sigtddybden i Søgaard Sø, og derfor måtte vi ro ud i en båd. Ingen blev søsyge, men nogle blev våde. Et andet sted skulle vi fange planteplankton, som vi mikroskoperede. Ved Bjerndrup Mølleå foretog vi målinger af åens profil og strømhastighed. På posten med geografi lavede vi jordbundsanalyser, som vi sammenlignede med jord fra Tange Bakker øst for Ribe. Ved Søgaard har vi moræne, i Tange Bakker hedeslette. Herpå målte vi

de to jordtypers vandgennemtrængelighed. Endelig skulle vi på en post registrere dyrelivet i søen og bestemme vandkvaliteten. Det siger så noget om forureningsgraden. Der var også tre teamleder poster, hvor vi ikke skulle udføre naturvidenskabelige målinger. Hos Bjørn hyggede vi os inden døre med at skrive digte med emnet vand. Hos Bente og HC skulle vi gennem forskellige kreative samarbejdsøvelser. På disse poster fik vi rigtig hygget og snakket med nogle fra de andre klasser. Det var lækkert, at grupperne på skift havde en fripost, da programmet var ret stramt. Vandkringle eller vandbakkelse fik vi ikke; men vi fik anden god kage. Så her afveg turen fra emnet vand.

Fællesskabet var rigtig godt. Det var fint, at alle 80 elever fra de tre klasser boede dør om dør, så vi hurtigt kunne komme ind til hinanden. Det uheldige var til gengæld, at vi kunne høre, når nogle støjede om natten. Der blev hygget meget i feltstationens stue, hvor der hele tiden var mennesker, og det var dejligt med adgang til køkkenet, hvor der blev lavet kakao, te og kaffe i stor stil. Så her øvede vi os i at koge vand! Stuens sofaer blev brugt så rigeligt og heldigvis af elever på tværs af klasserne, så kom der et emne på banen og pludselig sad man og snakkede med én, man ikke har snakket med før. På den måde opstod der nye venskaber og bekendtskaber. Det var også godt, at vi om aftenen havde adgang til gymnastiksalen, hvor nogle fik spillet lidt hygge-bold.

Det var fedt, at lærerne ikke var "over" os, når vi var på værelserne og den store gang.

Selv om ikke alle kunne håndtere friheden, så var det dejligt for os, der kunne. Det var så ærgerligt, at nogle ikke kunne overholde de opstillede regler. Det var en dejlig måde, lærerne valgte at håndtere det på, ingen råbte eller lavede større begrænsninger for, hvad vi måtte. Det var trods alt ikke alle, der havde lavet ballade. Vi blev ikke kollektivt straffet, fordi nogle ikke kunne finde ud af det. Det blev håndteret på en rolig og fornuftig måde. Vi er blevet ældre og det er ikke godt at behandle os som børn. Ved lejrens indgang sad der et skilt med ordlyden: "Truselsniveau: middel". Det kunne da ikke sigte til os?

I Søgaard lejren spiser man godt. Maden var velsmagende, og vi kunne vælge mellem mange forskellige ting til hvert måltid. Det var ikke ringe med flere lune retter til frokost, når man havde været i berøring med det vandlige element i en våd udgave. Det havde været bedre, hvis aftensmaden var blevet serveret lidt senere. Nogle af os blev sultne hen under sengetid. Den sidste aften hyggede vi med spil og snak i kantinen, hvor vi hver fik lov til at købe et par øl.

Alt i alt var det en god tur, men udmattende. Vi kunne godt have brugt en fridag, da vi kom hjem. Vi var i kontakt med regnvand og åvand, søvand og havvand. Men vi fandt ingen citrus!

Elever i 10

1p's Berlintur

Mandag morgen klokken otte! Der var snestorm i Ribe, og bussen kom herremeget for sent. Det sneede, var koldt og blæste. Alle var en smule utålmodige og så frem til den "varme" bus. Vi var indlogeret i 2 grupper, hvor p- og o-klassen var sammen, imens n- og q-klassen var sammen. Klimaet i bussen var en smule mystisk. Det var svedende varmt i forenden, imens en anorak ville være det mest passende at have på, hvis man sad i nærheden af bagenden. Busturen var lang, og det var en flok trætte unge mennesker, som steg ud af bussen ved Industripalast Hostel på Warschauer Strasse i Berlin, da solen nærmest havde sagt farvel. Inden længe havde folk fået pakket ud, hvorefter vi klassevis vandrede ned mod storbyens mylder og seværdigheder. Der var maverumlen hos de fleste, og vi fandt et lækkert spisested lige på et hjørne. Alle fra 1p deltog i en hyggelig

middag med vores opmun-
trende lærere, Karen og
Jacob, som desværre ikke
gav aftensmaden.
Det blev tirsdag. Vi stod
tidligt op og fik morgen-
mad, inden vi gjorde os
klar til vores første ud-
flugt! Vi vandrede ned til
busserne, og efter godt en
halv time var vi ankom-
met til Brandenburger
Tor. Det blev en hyggelig
lille gåtur i den hvide
sne, hvor vi så nogle store
monumenter i omgivel-
ser, som virkede som det
finere kvarter. Der var
masser af små butikker,
og vi fandt hurtigt ud af,

at butikkerne specialiserede sig i enkelte varer, frem for mange varianter. Det er muligt i Berlin, da der er så stor en befolkning kontra lille Ribe, hvor de fleste ting er samlet få steder, delvist på baggrund af det lave indbyggertal. Efter et par kilometer var vi ankommet til "Topography of Terror". Det var en stor hvid museumsbygning, som lå lige op til Berlinmuren. Inde på museet så vi en kortfilm om Hitlers styre. Derefter måtte vi gå frit rundt og kigge på modeller af bygningerne fra den tid, samt læse om de forskellige ledere fra det nationalsocialistiske parti. Der var også høretelefoner med forskellige informationer for den læsetrætte. Alt i alt var det måske et lidt tørt museum, så folk gik hurtigt ned i byen for at få noget middagsmad.

Efter et par timer samledes vi igen ved museet. Nu skulle vi med bussen mod et Stasifængsel kaldet "Stasi Gedenkstätte". Da vi ankom, var der sneboldkrig! Det foregik i små 10-15 minutter, før vi blev stoppet af en vred tysker. Da vi kom ind på grunden, fik p- og o-klassen hver sin guide. Vi fik en lang rundvisning, som var meget interessant. Vi blev ført rundt i fængslet, både i kælder og på 1. etage, hvor vores guide, som var dansk, forklarede, hvordan det havde forholdt sig med uskyldige fanger, da stedet hørte under Østtyskland. Der var blandt andet vandtortur og kamre, hvor man skulle stå i vand i flere dage. Der var isolationskamre og gummiceller, hvor hverken lys eller lyd kom ud eller ind. Sengene i de rigtige celler var for små, kun præsentationscellerne som skulle vises udadtil, så anstændige ud. Meningen med fængslet var, at fangerne skulle tilstå, og indtil da skulle de holdes i live, men tortureres under de dårligste vilkår. Nogle elever blev meget følelsesmæssigt påvirkede under rundvisningen, hvilket er meget forståeligt. Turen var lang, men i sidste ende var den rigtig spændende og lærerig. Da vi var færdige, blev vi kørt hjem af vores rare buschauffør. Hotellet var lækkert. Der var mange seværdigheder, deriblandt bordfodbold, billard, en lounge man kunne slappe af og hygge i og en kælder med bordtennis og yderligere bordfodbold, samt mulighed for fest og farver. Der var selvfølgelig også andre gæster på hotellet, og dem blev der også snakket med om, hvordan uddannelser og studieture var, der hvor de kom fra. Onsdag drog vi af sted mod "Denkmal für die ermordeten Juden Europas", hvor ventetiden på vores guide gik med gemmeleg, snemandsbygning og endnu en sneboldkamp. På grund af sygdom fik vi kun en enkelt engelsk guide, som førte os ned i undergrunden og igennem et sikkerhedstjek med metaldetektorer og scannere til taskerne ligesom i en lufthavn. Med guidens præsentation begyndte vi turen under

det store monument og læste om, hvordan jøderne havde det under krigen. Ikke kun jøderne i Tyskland. Derefter satte vi os ind i busserne og tog af sted igen. Måneder inden vi tog til Berlin, kunne vi vælge, om vi ville på enten en guidet gåtur med historier om underground-graffiti rundt i Berlin eller en guidet cykeltur med historier om Muren. En lille del af os havde valgt at tage på cykeltur, men eftersom der var for megen sne og frost, besluttede guiden, at vi skulle gå i stedet. Vi fik fortalt historier om bygningerne før, under og efter krigen, og det var ikke tørre sager! Der blev fortalt om tunneler, sprængte kirke og "underlige" dødsårsager.

Torsdag morgen blev vi inddelt i grupper til feltarbejde og fik 10 euro til mad. Vi blev delt ud i Nord-, Syd-, Øst- og Vest-Berlin, hvor vi skulle finde ud af, hvordan beboere havde det, og om de stadig kunne mærke forskel på øst og vest. Vores gruppe landede i Nord, hvor der ikke rigtig var nogen mennesker. Og når der endelig var nogen, så kunne de bedst formulere sig på tysk, som ikke ligefrem var vores stærke side, men vi kæmpede os skam igennem, og til sidst fik vi et jævnt godt resultat ud af det. Derefter var der "fri leg" resten af

dagen, hvor shopping-ture og U-bahnen skulle prøves. Massevis af euros blev brugt den dag, og taskerne blev nok lidt tungere på vej tilbage. Om aftenen blev vores klasse tilbudt fællesspisning med lærerne (for egen regning), og Sabina og jeg (Ida) valgte at deltage. Vi tog til den bydel, hvor vores hotel var, og efter et besøg hos en gavmild mand, som solgte alt fra tørrede frugter til ristede mandler, tog vi på mexicansk restaurant. Herefter trak lærerne sig tilbage til hotellet, mens der ellers var bytur for en del af hf'erne.

Fredag morgen blev der ryddet op på værelserne, hvorefter de blev tjekket, og vi ligeså stille gled tilbage til Danmark igen. Rigtig mange faldt hurtigt i søvn, og der var en rolig atmosfære efter en helt fantastisk studietur. Der var få stop undervejs, som blev kommenteret med: "Kan vi ikke bare køre hjem?", men alle var alligevel ude af busserne og fik købt lidt energi til resten af turen. Hvis man stadig havde et par mønter tilbage, så kunne de bruges i Fleggårds grænsebutik. Og så havnede vi ellers i Ribe, hvor folk var glade for at blive hentet og få påskeferie.

*Morten Greis Hansen, 1p
Ida Marie Hedegaard Petersen, 1p*

De kunstneriske kopper

Hele vejen igennem projektet kaldte vi dem kopper – de krus, skolens valghold i billedkunst sidste år dekorerede med henblik på udstilling og salg i kantinen. Og nu virker det forkert at ændre i navnet. Selv om der altså ER tale om krus.

Det hele startede med, at skolens kantinechef Sussi greb undertegnede i ærmet en dag og gav mig et tilbud, jeg ikke kunne afslå. ”Skal vi ikke lave et projekt sammen, Jesper?” spurgte hun, ”noget med nogle kopper, måske. Dine elever kan dekorere dem, og så kan vi udstille og sælge dem i kantinen”. Det syntes jeg med det samme lød som en god ide. Som billedkunstelev – og som billedkunstlærer, for den sags skyld – bliver man ekstra motiveret, når man får muligheden for at udstille sine kunstværker uden for billedkunstlokalet, og hvis kulturværdierne oven i købet kommer til

salg, får motivationen endnu et nøk i den rigtige retning. Valgholdet i billedkunst var på det tidspunkt i gang med et projekt om street art, der bl.a. berørte den amerikanske kunstner Keith Haring, som var en af denne strømningens pionerer. Keith Harings værker er kendetegnet ved et enkelt og stramt, men samtidig dynamisk og fantasifuldt formsprog. Udtrykket er baseret på en suverænt stilsikker og skarp linjeføring, der leverer en tilsyneladende endeløs strøm af mønstre og figurer. Basale motiver som mennesker (ofte med mandlige kønsorganer, som han var meget optaget af), dyr og hjerter er typiske for hans kunst, som udstråler bl.a. livsglæde, skabervilje, mangfoldighed og tolerance. Ham kunne vi bruge som inspiration til kopperne.

Derudover inddrog vi graffitien, som er street artens uartige lillesøster, der af nogle kaldes hærværk og af andre opfattes som kunst. Hmm... storesøster er måske nok et mere præcist billede; graffitiens historie går jo – med lidt god vilje – så langt tilbage som til tidernes spæde formiddag, hvor mennesket tegnede sine byttedyr med kul på væggene i klippehuler. Selv om især motivvalget på en del af kopperne kan lede tankerne hen på hulemalerierne, var det imidlertid den moderne graffiti's ulovlige skriftbilleder i det offentlige rum, holdet forsøgte at lade sig inspirere af, fx til skarpe eller sjove budskaber og figurer.

Eleverne endte med at få 3 kopper hver at udfolde sig på. Det gav mulighed for både at eksperimentere med et graffiti- og street artinspireret udtryk og med elevernes egne ideer. Ikke mindst det sidste kom der mange spændende ting ud af. Elefanter, fisk – ganske mange fisk, faktisk – maskeagtige ansigter, kaniner, blomster og meget andet. Holdets timer blev sågar invaderet en elev, der ikke havde valgt faget, men som havde mellemtimer samtidig med vores udfoldelser. Hun fik lov til at dekorere en af kopperne frit fra leveren og valgte at tage udgangspunkt i et juletema.

I det hele taget boblede det med ideer på holdet, der fandt stor fornøjelse i at sidde med kopperne... men det kan jo også være en rar afveksling fra den teoriundervisning, der efter lærerens mening er MINDST lige så spændende som de praktiske eksperimenter, men som ikke alle elever elsker på samme måde. Hvis de skal være helt ærlige... Eleverne fremstillede derudover en stor reklameplakat, der blev hængt op over de udstillede kopper i kantinen. Mottoet, holdet fandt på til plakaten, var følgende: ”Er du træt af – i din krop? Så køb en kop!”. Det kunne man så gøre for 30 kr. – og i tillæg hertil fik man så retten til at få tanket koppen op med kaffe hos Sussi for 7 kr. Igen og igen.

I virkelighedens verden viste det sig

ligger i hånden, inden man hoster op med den stak mønter, der er angivet på pris-skiltet.

Efter en lille uge blev salget skudt i gang, og både elever og lærere greb til lommerne. Mange af kopperne forsvandt i løbet af de første dage og uger, men en lille, hård kerne holdt ud og er faktisk til salg den dag i dag. Mærkeligt nok, for der er absolut små perler at finde iblandt dem – se bare på billederne her i skriftet...

Set i bakspejlet var projektet en succes, mener Sussi. Det skabte masser af liv og røre i de uger, hvor det løb af stabelen, og det fik – forhåbentlig – åbnet nogle øjne for, at kantinen ikke bare er et sted, hvor man køber mad, men at den er en tæt integreret del af livet på skolen. Dette skal der selvfølgelig arbejdes på løbende, og her er Sussi allerede på forkant med udviklingen. Hun har bl.a. allerede talt med undertegnede om muligheden for at bruge den hvide vægflade over kantinen som en udstillingsflade for skolens billedkunsthold. Vi diskuterede også muligheden for at få sat stort navneskilt, måske i skarp graffitistil, op på denne vægflade. Jo, der sker noget i Sussis kantine – og billedkunstfaget leger gerne med.

Jesper Bunk

imidlertid, at de elever og lærere, der købte kopper, tog dem med sig hjem i stedet for at opbevare dem på skolen som deres personlige kaffekrus. Det måtte man selvfølgelig også gerne – det vigtigste var, at alle de involverede parter fik en sjov oplevelse med det. Og netop oplevelsen – at se kantinen i et nyt lys; som et sted, skolens elever kunne være med til at præge, udstille kunstværker i, diskutere med vennerne – det var en meget vigtig del af projektet for Sussi. Set i det lys var kopperne et forsøg på at involvere eleverne mere i kantinen, på at gøre den til en del af det liv, eleverne har på skolen, også når de ikke lige er sultne.

Hvordan forløb projektet så, da det endelig blev rullet ud i virkelighedens verden? Meget fint, må man sige. De første dage var kopperne kun til pynt – på den måde kunne alle nå at se dem, og alle kunstnerne kunne nå at vise dem frem til deres klassekammerater og andre, før storkapitalisterne opkøbte hele lageret som den knaldgode investering, det givetvis ville have været. Og eleverne tog godt imod udstillingen. De tog sig tid til at kigge på kopperne,

beundre dem og diskutere dem med hinanden og Sussi.

De første dage var vist lidt stressende for kantinepersonalet, der slog hårdt ned på pilfingre blandt eleverne. Reglen var ”nok se, men ikke røre”, og den sentens kan jo være svær nok at leve op til, hvis man gerne lige vil mærke, hvordan yndlingskoppen

Jyderne fra 2p indtager København

Det hele begyndte tirsdag morgen kl. 8.00, hvor vi startede med ganske almindelig undervisning i 6 timer. Efter 6. time stod der København på skemaet, så vi vandrede ned på stationen, og efter 3-4 timer stod vi midt på Københavns Hovedbanegård ledsaget af Karen og Katrine. Jyderne var havnet i storbyen. Efter den nærmeste omvej, som Karen fandt, kom vi til vores vandrehjem og fik os fundet godt tilrette. Vandrehjemmet var et meget stort et af slagsen, der lå centralt tæt på Islands Brygge, hvilket vakte stor begejstring hos nogle. Tænk nu, hvis man mødte Linse

Kessler. Rundt omkring begyndte sultne maver at rumle. Lærerne gav et frivilligt tilbud om fællesspisning, så hvis man havde lyst, kunne man bare følge med. Vi endte på et hyggeligt tyrkersted i nærheden af Rundetårn. Det resulterede i, at de sultne maver blev fyldte. Der var "fri leg" indtil næste morgen kl. 8.00. Nogen invaderede Christiania, andre afprøvede diverse barer, og så var der dem, som bare længtes efter at se dyner.

3 gule prikker og en pistol

Der blev budt på morgenmad fra den lækre

morgenbuffet fra kl. 8.00 sharp.

Kl. 10.00 satte vi os for at gå til Betty Nansens teater. Her skulle vi overvære et skuespil, som tog udgangspunkt i et tysk stykke kaldet "Verrücktes Blut". Stykket havde vundet en pris som årets bedste skuespil i Tyskland i 2011. Forventningerne var høje hos nogle, mens andre bare prøvede bare at følge med igennem de københavnske gader. "Ondt blod" endte med at samle os alle. Her mødte vi nemlig et stykke, som vi alle kunne forholde os til og havde en mening om. Ideen med en lærer, der tilfældigt får en pistol og begynder at true sine elever,

var genialt fangende! Synspunkter og meninger om livet som indvandrer og dansker i et samfund på Vesterbro. Efterfølgende fulgte en række spørgsmål til skuespillerne. Her fik vi et godt indblik i, hvad der overskred deres grænser, hvordan det var at være skuespiller, hvad deres meninger var om samfundet, og hvordan de selv stod i det.

Straks efter satte vi næsen imod de 3 gule prikker (Christiania). Her delte vi os op i dem med trætte ben og dem med knapt så trætte ben. Nogle tog metroen, andre gik. Men vi endte alle det samme sted efter noget tids søgen. Her blev vi ført hen til et af Loppens lokaler. Vi endte nærmest i et barområde med skolebænke, hvor vi fik en god gammeldags skoleundervisning af en mand, der havde boet på Christiania i 30

år. Da vi så havde fået den viden, vi havde brug for om staden, valgte de at fremvise deres samfund for os. Med store øjne over Pusher Street og beboernes forhold til verden føltes det som en meget god overgang at gå fra teater til Christiania. Her var måske i virkeligheden løsningen på alle vores problemer. Vi mødte et samfund, hvor alle var lige, og ingen blev efterladt. Det var lige meget, hvilken religion du tilhørte, eller hvordan du så ud, bare du levede efter deres regler.

Den følgende eftermiddag og aften gik for nogle med først at tage tilbage til værelserne, mens andre tog ud i det københavnske og gik "shop amok". Kl. 19.00 skulle de, der kunne, mødes på Rådhuspladsen. Hvorefter den stod på fællesspisning med al den pizza, du kunne spise. Efterfølgende gik vi hver til sit i grupper og endte forskellige steder. Nogen fortsatte i byen, andre til vandrehjemmet, mens nogen foretog sig noget helt tredje, inden de lagde hovedet på puden.

Fra kirke til 4. classesundervisning

Gardinerne blev trukket fra, tænderne børstet, bagagen pakket sammen, og morgenmaden indtaget med god appetit. 2p var klar til deres sidste dag i storbyen, som først bød på kirkebesøg i Brorsons Kirke og senere et vældigt "lærerigt og interessant" besøg på Nationalmuseet. Vi vandrede gennem Københavns travle morgentrafik helt ud til Nørrebro, der hvor brostenene har det med at flyve gennem luften, men der var ganske fredeligt denne dag. I Brorsons Kirke blev vi modtaget af præsten Nicolaj Stubbe (tidligere elev på Ribe Katedral-skole) og to frivillige kvinder. Brorsons Kirke er en Børne- og Ungdomskirke, hvor præsten og alle de frivillige bruger rigtig meget krudt på at fange de unges opmærksomhed. Orgelmusikken er skiftet ud med trommer og guitar, døbefonten er lavet af en guldbelagt olietønde, og altertavlen bliver jævnligt udskiftet. Hvis man skulle

komme forbi en fredag aften, kan man være heldig at deltage i en af de berømte Freestyle- eller rockgudstjenester. Vi blev inviteret ned i kælderen og fik os en rigtig god snak med præsten. Han kunne lystigt fortælle os om kirken og alle de spændende projekter. Vi sagde pænt farvel og vandrede endnu engang gennem Københavns gader. Nogle lagde vejen forbi kirkegården, hvor blandt andet H.C. Andersen ligger begravet. Efter frokosten gjaldt det Nationalmuseet. Vi blev modtaget af en fin guide, som havde planlagt alletiders besøg, hun havde vist bare glemt, at vi var hf-elever og ikke 4. classes elever. Hvilket "lærerigt" besøg. Vi aftalte at mødes på banegården, for nu var 2p's storbybesøg ved at være ved vejs ende. Alt i alt en skøn og sjov tur til det københavnske.

*Lea Jørgensen, 2p
Steffen Christensen, 2p*

Fag i hf-uddannelsen på Ribe Katedralskole

På hf er der både en række fag og faggrupper, alle skal have, og nogle fag, man selv kan vælge. Desuden er der introduktionskursus, værkstedsundervisning og projekter.

- **De obligatoriske fag** er dansk A, engelsk B, matematik C, idræt C, et praktisk/musisk fag (musik C eller billedkunst C)
- **De obligatoriske faggrupper** er kultur- og samfundsfaggruppen (historie B, religion C, samfundsfag C) og den naturvidenskabelige faggruppe (kemi C, biologi C, geografi C)
- **2 - 4 valgfag:** 2 valgfag på B niveau *eller* 1 valgfag på B og 2 på C niveau *eller* engelsk A og 2 valgfag på C niveau *eller* engelsk A og 1 valgfag på B niveau

1. år	2. år
Dansk (A)	
Engelsk (B)	
Kultur- og samfundsfaggruppen: Historie (B) Samfundsfag (C) Religion (C)	
Idræt (C)	Større skriftlig opgave
Musik eller billedkunst (C)	
Naturvidenskabelig faggruppe: Kemi (C) Biologi (C) Geografi (C)	2 til 4 valgfag (A, B eller C)
Matematik (C)	
Værksted	Værksted

- **Valgfag på C-niveau:** Psykologi, Filosofi, Erhvervsøkonomi, Datalogi, Innovation
- **Valgfag på B-niveau:** Matematik, Kemi, Biologi, Naturgeografi, Samfundsfag, Religion, Psykologi, Musik, Billedkunst, Idræt, Tysk fortsættersprog, Spansk begyndersprog
- **Valgfag på A-niveau:** Engelsk

Valgfagene er et-årige og ligger i uddannelsens 2. år.

Profil for hf på Ribe Katedralskole

HF er tilrettelagt således, at den enkelte elev får mest mulig støtte gennem forløbet.

Introduktionskurset

Kurset ligger i de første måneder af uddannelsen. Her prøves elevens faglige niveau gennem tests, eleven introduceres til hensigtsmæssige studievaner, IT, skolens bibliotek, forskellige arbejdsformer, tutorordning, studiebog og værkstedsundervisning, samt møder skolens elevforeninger.

Tutorordning

Lige fra starten er eleven tilknyttet en bestemt lærer, en tutor, som eleven jævnligt fører samtaler med. Tutoren skal hjælpe eleven til at få et godt og udbytterigt forløb på hf. Med tutoren taler eleven om, hvad han eller hun kan blive bedre til, så eleven hele tiden arbejder frem mod et mål.

Studiebog

Er et elektronisk dokument, hvor eleven skriver om tutorsamtalerne. Studiebogen er et redskab for eleven, så eleven ved, hvad han eller hun skal blive bedre til og hvordan.

Værkstedsundervisning

Udgør 50 timer af uddannelsen. I værkstedsundervisningen introduceres eleven blandt andet til fagenes fælles metoder og studieteknik, og der arbejdes med eksamenstræning.

Niveaudelt undervisning i matematik

I foråret i 1.hf niveaudeles eleverne i matematik, så elever, der ønsker at afslutte matematik på B-niveau efter 2. hf, får deres eget hold, mens de øvrige elever, der ønsker

at afslutte matematik på C-niveau efter 1.hf, forbereder sig til eksamen.

Studietimer og lektiecafé

Hver uge ligger der to studietimer midt i

skemaet, hvor eleverne i 1.hf kan få hjælp af lærere til at lave deres lektier. For alle skolens elever er der desuden lektiecafé i matematik og engelsk samt et skriveværksted.

Studieretninger og fag i gymnasiet

for årgangen, der begynder august 2014

	naturvidenskabelige		samfundsvidenskabelige		kunstneriske		sprogliche		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
STUDIERETNINGER	Matematik A Fysik B eller A Kemi B eller A	Biologi A Matematik B eller A Muligt 3. studieretningsfag: Idræt B eller kemi B	Samfundsfag A Matematik B eller A Muligt 3. studieretningsfag: Psykologi C 2.fremmedsprog skal være tysk fortsættersprog B	Samfundsfag A Engelsk A Matematik B	Musik A Matematik A Muligt 3. studieretningsfag: Fysik B	Musik A Engelsk A Muligt 3. studieretningsfag: Billedkunst C	Spansk begyndersprog A Engelsk A. Muligt 3. fag: Samfundsfag B I alt 2 sprog	Spansk begyndersprog A Engelsk A Desuden 2. fremmedsprog, dvs. i alt 3 sprog	Latin A Græsk A Desuden engelsk B og 2. fremmedsprog, dvs. i alt 4 sprog
FÆLLES FAG	Ved siden af alle studieretningerne skal man vælge ét andet fremmedsprog end engelsk (dette gælder dog ikke studieretning nr. 7). Man kan vælge: Et begyndersprog på A-niveau: italiensk, spansk, fransk, tysk, eller et fortsættersprog på B-niveau: tysk. Undervisningen i dette andet fremmedsprog begynder samtidig med studieretningerne. Øvrige fælles fag: naturvidenskabeligt grundforløb, almen sprogforståelse, almen studieforberedelse historie A, dansk A, engelsk B matematik C, fysik C, biologi C, kemi C (studieretning 1-3 og 5), eller naturgeografi C (studieretning 4 og 6-9), samfundsfag C, oldtidskundskab C, religion C, musik C eller billedkunst C eller dramatik C, idræt C								
VALGFAG	Valgfagene ligger normalt i 3.g og er følgende: C-niveau: filosofi, psykologi, erhvervsøkonomi, innovation, naturgeografi, kemi, astronomi B-niveau: matematik, fysik, naturgeografi, biologi, kemi, samfundsfag, musik, billedkunst, idræt, psykologi, religion A-niveau: matematik, kemi, engelsk, fortsættersprog (tysk)								

Grundforløb og studieretningsvalg

Det første halve år i gymnasiet – grundforløbet – er på Ribe Katedralskole fælles for *alle* nye elever uanset hvilken studieretning, den enkelte regner med at vælge. Dette gør, at alle elever er helt frit stillet, når de i december skal vælge studieretning. Herved adskiller Ribe Katedralskole sig markant fra de fleste andre gymnasier.

De første uger af grundforløbet er planlagt som et introforløb, hvor eleverne introduceres til hensigtsmæssige studievaner, studieteknik, skolens IT og bibliotek, samt møder skolens elevforeninger.

I grundforløbet vil eleven møde mange af de fag, der er relevante, for at eleven på det bedst mulige grundlag kan vælge studieretning. Desuden vil skolen ved forskellige arrangementer i efterårets løb grundigt orientere om valg af studieretning og 2. fremmedsprog.

Valget af studieretning og valget af 2. fremmedsprog skal sammentænkes, og eleven vælger derfor studieretning og 2. fremmedsprog samtidig ved slutningen af grundforløbet.

Det endelige valg af studieretning foretages omkring den 1. december, og undervis-

ningen i studieretningerne begynder midt i januar. Eleverne går i den valgte studieretning de følgende 2½ år, indtil de bliver studenter.

Nogle kombinationer af studieretninger og sprog giver plads til valgfag i 3.g. Andre kombinationer af studieretninger og sprog betyder, at eleven allerede har opfyldt kravene om antal fag i en studentereksamen. De fælles fag er fordelt over alle tre år således, at nogle er treårige, mens andre er et- eller toårige. En del af de fælles fag optræder allerede i grundforløbet, og andre optræder først i 2. eller 3.g.

Nye fælles "fag" i gymnasiet efter 2005

Almen studieforberedelse

Almen studieforberedelse danner alle 3 år rammen om et samarbejde mellem 3 - 4 fag fra henholdsvis det naturvidenskabelige, humanistiske og samfundsvidenskabelige område. Et af målene med almen studieforberedelse er, at eleverne udvikler sig til studerende.

Almen sprogforståelse

I almen sprogforståelse lægges grundlaget for det videre arbejde med sprog. Med latin som fælles udgangspunkt arbejder eleverne bl.a. med grammatik, sproghistorie og sociolingvistik.

Kurset i almen sprogforståelse gør det nemmere for eleverne at lære sprog, og det fungerer som intro til de sproglige studieretninger.

Man har kun almen sprogforståelse i det første halve år i gymnasiet.

Naturvidenskabeligt grundforløb

Med udgangspunkt i emner, som eleverne kender fra hverdagen, arbejder fagene fysik, kemi, biologi og naturgeografi sammen om at illustrere den naturvidenskabelige tankegang og metode.

Man har kun naturvidenskabeligt grundforløb i det første halve år i gymnasiet, og forløbet fungerer som indtro til de naturvidenskabelige studieretninger.

Studietur til Barcelona

2m på tur til Barcelona var en uge fyldt med oplevelser, glæde og indtryk. Efter nogle timers flyvetur landede vi i Barcelona, hvor vejret ikke lignede det snefyldte Danmark, vi forlod. Selvom det var sent om aftenen, mærkede vi det subtropiske klima som et dejligt varmt tæppe. Vi boede på et hyggeligt hostel, som var base for hygge, når vi havde gået tilpas mange kilometer og set nok. Set ting som kirker, natur og byliv, nat såvel som dag. Vi 21 unge mennesker havde sammen med

lærerne Tracy Skondin og Annemette Witt, fået nogle gode guide ture i eksempelvis La Sagrada Familia og La Pedrera, som er nogle af Gaudís mesterværker og overdådig arkitektur. Sammen med Alba, som tidligere har besøgt Ribe Katedralskole, havde vi en hel Gaudí-dag, hvor vi også så Park Güell, hvor en italiener besluttede sig for at forevige vores tur på en alternativ måde: Han tegnede et karikatur-klasserbillede af os.

En enkelt dag blev klassen delt op i studieretninger, da vi er en blandet klasse med spansk- og musikelever. Spanskeleverne tog på chokoladefabrik/museum og lavede flot chokolade, og musikeleverne tog på musikmuseum og sang – som udfordring – på en lille plads foran nogle undrede cafébesøgende. Om aftenen var musikeleverne til en smuk klaverkoncert og spanskeleverne til middag med Alba.

Udover de guidede ture og museumsbesøgene, var vi også ude at hike i Barcelonas bjerge, Monserrat. Det var, hvad alle i klassen kan blive enige om, en helt fantastisk vandretur, hvor alle kunne være med. Vi gik i det gode vejr i vores eget tempo og stoppede op halvvejs, hvor der var arrangeret picnic med delikate spanske pølser og ost. Derefter besøgte vi Monserrat klosteret, hvor vi fik lov til at røre ved Sorte Madonna, som derved velsignede os med frugtbarhed.

Nogle elever var inde for at se fodbold, andre flamenco, og de resterende oplevede på egen hånd livet i Barcelona. Når dagene var ovre, sad nogle på vandrehjemmet og hyggede sig, mens andre oplevede Barcelonas byliv.

Alt i alt, var det en oplevelsesrig tur, hvor klassen blev tættere end nogensinde før.

Sofie Mandø Hausted, 2m

Bratwurst und Schnitzel!

Søndag den 22. september 2013 var vi 26 elever, der tog på udveksling i Zittau i Tyskland. Vi besøgte elever fra Christian-Weise gymnasiet og boede hver især hos en af eleverne og deres familie. Generelt var alle familierne utroligt gæstfrie. Mange fik deres eget værelse, hvilket gav en hjemlig følelse trods det fremmede miljø. To dage i ugen gik vi i skole med vores tyske værter. I modsætning til det danske skolesystem starter eleverne i Tyskland allerede i 5. klasse på gymnasiet, alt efter om de erklæres egnede til gymnasiet eller ej. For os var det en stor omvæltning at træde ind i et klasselokale i Zittau i forhold til danske klasselokaler. Vi er vant til moderne undervisning med gruppearbejde, selvstændig læring, og desuden er computer og smartboards en fast del af undervisningen. I Zittau var virkeligheden en anden. Da vi trådte ind i klasselokalet på den gamle skole, forekom lokalene tomme, det gav et flashback til de gamle lokaler fra folkeskolen. Først og fremmest brugte de ikke computere, men papir og blyant. Nogle af de danske elever overværede en dobbelt lektion i tysk, hvor eleverne skulle skrive stil, hvilket forgik ved, at eleverne skulle sidde og skrive i hånden i total stilhed. Eleverne skulle desuden tiltale lærerne med *Herr* og *Frau*. De tyske elever var meget overraskede over vores afslappede og venskabelige forhold til lærerne, hvilket de fandt meget fremmedartet. De andre timer forgik med tavleundervisning, hvor læreren talte størstedelen af tiden og en gang imellem stillede et enkelt spørgsmål ud til den stille klasse.

For os, der kommer fra helt andre forhold, virkede undervisningen lang og kedelig, uden nogen form for udfordringer til eleverne.

Vi lavede selvfølgelig også andet end at gå i skole. Vi besøgte blandt andet delstatshovedstaden Dresden, det berygtede Stasi-fængsel i Bautzen og var oppe at vandre i de saksiske bjerge. Naturen i Zittau-området er også meget anderledes i forhold til den sønderjyske natur, som kort kan beskrives med ordet "flad". I Zittau var det noget ganske andet. Høje bjerglandskaber og dybe dale var, hvad vi ankom til søndag aften. Onsdag formiddag tilbragte vi med en vandring i bjergene. Vores guide var en erfaren lille dame, som med 40 års erfaring kendte alle de sjove historier og smukkeste udsigtsposter. Turen var en rigtig stor oplevelse. Det er sjældent, at blot natur kan vække så stor begejstring hos unge, men i dette tilfælde var vi alle positivt overraskede. Vandreturen tog 3 timer, og vi var alle godt trætte, da vi

satte os i bussen på vej tilbage til Zittau for at mødes med vores tyske værter.

En anden stor kontrast til det danske var, at tyskerne ofte spiste mad på restauranter om aftenen. Dette blev vi også præsenteret for, og det var blandt andet *Bratwurst* og *Schnitzel*, der var på menuen.

Alt i alt har det været en stor oplevelse. Vi er blevet udfordret på det tyske sprog og har lært mange nye begreber og vendinger, vi har alle indgået venskaber trods sprogforskellen og lært en masse om en fremmed kultur. Turen har desuden styrket de danske elevers forhold til hinanden på tværs af klasserne. Nu ser vi blot frem til marts, hvor vi åbner vores hjem for de tyske elever, der sikkert får samme kulturchok som os.

Emma Thastum Skjodt, 2t

Sara Klinge Nielsen, 2t

Erindringer om Ribe,

skoleliv og Heimdals stiftelse

Brødrene Otto og Carl Moe var elever på Ribe Katedralskole i 1860'erne, hvor de var med til at stifte elevforeningen Heimdal. Faderen, Frederik Olaus Moe, der nedstammede fra Norge, var fra 1850 sognepræst i Skrydstrup i Sønderjylland. I 1859 fik faderen embede i Skt. Katharine Kirke i Ribe, hvor drengene blev optaget på Latinskolen. 11 år gammel kom Carl i anden klasse. Carl Moe blev præst og er gået over i historien som en barsk prædikant og en bidsk polemiker. I 1926 udkom Carl Moes erindringer med titlen 'Oplevelser. En Fortælling fra det virkelige Liv'. De efterfølgende klip fra bogen er et fint tidsbillede, hvor vi hører om byen og drengeliv, skolen og elevforeningen. Men nu til den aldrende Carl Moes gengivelse af det erindrede i en lettere moderniseret sprogdragt. Gåseøjne og anførelsestegn er alle Moes. Enkelte personalhistoriske forhold af perifer betydning er udeladt. (...) Her begyndte et nyt liv, helt forskelligt fra det på landet, både med hensyn til simplere kost og dårligere omgang. Ribe er en ret mærkelig by med mange smalle gader og snævre stræder, ret egnede til drengestreger i mørke aftener med slet gadebelysning. Nu er den pyntet og pænt brolagt, den gang var alt meget simpelt og grimt, selv den store domkirke, der lå delvis begravet i jord, og den faldefærdige Katharine Kirke, for ikke at tale om den gamle, uhyggelige præstegård, der dog snart blev ombygget. Det statelige ved byen var dens indvånere, den store embedsstand, ikke mindst gejstligheden med biskop, stiftsprovst, sognepræst, kapellan og kateket, en rigelig kristelig betjening for 4000 mennesker. Der førtes meget selskabsliv, men

Otto

Carl

kastevæsenet var stærkt udviklet ligesom i Indien. (...)

I denne by skulle jeg nu leve de følgende syv år, og her lærte jeg straks fra begyndelsen den kunst at føre krig. Først på gaden. Eleverne i Borgerskolen var nemlig fødte fjender af dem, der gik i latinskolen, som de kaldte "rosinpillere", vel sagtens fordi man mente, at det var dem, der fik rosinen i pølseenden, medens deres officielle navn var "disciple". Allerede et par dage efter, at jeg var kommet til byen og sammen med to brødre foreløbig indlogeret hos en bager, leveredes der et slag en mørk september aften omme bag Katharine Kirke og Hospital. Ukendt som jeg var med den slags affærer

løb jeg alt, hvad jeg kunne, men indhentedes af en stor knægt, der selv gav mig et stød, så jeg væltede om i en dyng sten. Siden fortsattes krigen, og det var en ret selvfølgelig ting, at når en borgerskoledreng og en rosinpiller mødtes, var der en gammel sag, der skulle afgøres, enten med næver eller med en kæp. Rektor skrev derfor med blæk på et trykt reglement, der hang i hver klasse: "Det forbydes Disciplene at gaa med Spadserestok." Det må dog indrømmes, at alle ikke var lige krigerske.

Men krigen førtes ikke kun på gaden, den førtes også på skolen; thi også dér var det et født fjendskab mellem lærere og disciple.

Rektor var en lille godmodig mand med rød næse og pinagtige ligtorne, som gjorde, at han altid trippede. Småt begavet var han og uden videre anseelse, og lærerne var for det meste kun "hørere", der gjorde indtryk af at være uhyre kede af deres gerning og uden interesse for disciplene. En enkelt var ligefrem brutal, altid parat til at slå og skælde ud, det var overlærer Riis. Han kunne ikke lide mig, og jeg heller ikke ham, fordi han nogle gange behandlede mig så skammelig uretfærdigt, at jeg endnu tænker på det med harme. Mærkelig nok var jeg god ven med to af hans sønner, særligt med Jakob Riis, der som tømrersvend rejste til Amerika og opnåede at blive kaldt "vor berømte Landsmand", fordi han var ven med præsident Roosevelt. Jeg tænker på ham med glæde, ikke mindst fordi han døde derovre som en troende mand. Egentlig var der kun én lærer ved skolen, som jeg bevarer i venlig erindring, fordi jeg mærkede, at han ville mit bedste, det var cand. theol Koch, den senere stiftsprovst i Ribe og fader til Biskop Gabriel Koch. En streng tid var det at komme igennem de syv år. Hver dag begyndte kl. 7:45, når domkirkens lille klokke ringede, indtil kl. 12. Så to timer middag, og derefter på skole igen fra kl. 2 til 4 eller 5, og så hjem for at læse lektier og skrive stile til sengetid – et sandt hundeliv. (...)

Fritid havde vi ikke meget af. Når undtages søndagen kun fjorten dage juleferie, otte dage påskeferie og fire uger sommerferie. Den gjaldt det da om at benytte, og jeg benyttede den mest til det, man i dag kalder sport. Nibsåen, der ovenfor byen deler sig i tre arme, der løber igennem byen med sluseværker ved møllerne for igen at forene sig vest for byen til en nogenlunde bred å, var en ypperlig basis for fiskeri og sejlads med små både. De vidtstrakte enge ud mod Vesterhavet og de flade landeveje til alle sider indbød til lange spadsereture. Den gang havde man ingen cykler, så man måtte træde på selve jorden og kom lidt langsomt af sted. Men en fodtur til Him-

melbjerget var en lyst, og det voldte ingen besvær at gå 5-6 mil om dagen. (...) Men tiden gik. Vi drenge blev ældre og fik dermed nye og mere ideale interesser. Krigen fra gaden og skolen førtes over i et højere plan, da krigen mod Tyskland udbrød i 1864. Ved fastelavnstid havde vi indrettet et teater i min faders konfirmandstue. Der skulle spilles "Soldaterløjer". Just som vi var midt i en prøve, gik døren op, og en kammerat råbte: "Ned med det hele, Dannevirkestillingen er forladt!" Det gav et sæt i os, og det var kun nogle øjeblikke om at gøre, så var brædder og kulisser ryddet af vejen, vi havde fået andet at tænke på end at spille komedie. Ganske kort efter kom de første flygtninge. Et kompagni artillerister marcherede ind i byen. Der lå megen sne, og de var yderst trætte af den lange, besværlige "Retirade". Et vidnesbyrd om, hvad ripenserne den gang forstod ved opmuntring og god modtagelse af "jenserne", var det, at de samme nat ville indbyde dem til bal. (...) Det blev en ulykkelig krig med tabet af Slesvig. Soldaterne rejste, og så kunne vi fortsætte vor gamle krig, ikke på gaden, det var jeg og mine jævnaldrende blevne

for gamle til – 16 år – men med lærerne i skolen: med dem blev der aldrig sluttet fred, i alt fald ikke mellem dem og mig, jeg kunne ikke lide dem undtagen som ovenfor anført den ene. Men en ny ånd greb os som en følge af krigen, en hidtil ukendt nationalfølelse med stor begejstring for Danmark og dets fremtid. Skolens to øverste klasser stiftede en forening, som blev kaldt "Heimdal", for nu skulle der blæses i luren. Der var kun få disciple i skolen, så foreningens medlemmer kunne ikke blive mange. Der var bl.a. P.N. Petersen, der døde som præst ved Trinitatis Kirke i København, (...). Fremdeles Kruse Vinding, der døde som præst i Haarlev på Sjælland (...). Endvidere Holger Rosenstand, sidst præst i Frederikssund, Harald Engberg, sidst i Hundslund, (...), Theodor Sørensen, sidst præst i Skanderborg, særlig stærkt interesseret i afholdssagen, Frederik Kolvig, der drog til Japan og Kina i 'Store Nordiskes' tjeneste, Niels Andersen, borgmester i Nørre Sundby, min broder Otto, der blev sognepræst i Ærøskøbing, Skjern og Sdr. Bjært, og mig selv. De fleste af os blev altså præster, mærkeligt nok under så uhyre ringe åndelig påvirkning. Foreningens formål var at fremme danskheden og redde fædrelandet, jeg tror ikke, der var en eneste teologisk spørgsmål oppe. Taler holdt vi, og afhandlinger skrev vi, både filosofiske og litterære, vi digtede og disputerede og førte protokol, skændtes og røg tobak og morede os og sang, så det ikke blot kunne høres ud på gaden, men også gav klang i "Skovens Kroner", når vi gik ud til et vidunderligt højt krat, som kaldtes plantagen. Det, vi sang, var naturligvis mest viser og fædrelandssange, så som: "Der er mange Ting, der driller, stakkels, gode gamle Fatter Sørensen", og som supplement: "Ser I, hvem der kommer her, nu ej tid det er til at sørge mer." Vi sang af fuldt bryst "Marseillaisen", til dels på fransk: "Allons, enfants de la patrie"! Og derpå "I Danmark er jeg født, dér har jeg hjemme" og en mængde andre ting. Det

Øverste Række: N. Andersen, H. K. Winding, Th. Sørensen, H. Rosenstand,
E. Oksen, H. Engberg, C. Vesterby.
Nederste Række: C. Moe, F. Kolvig, O. Moe.

gik alt så fornøjeligt og harmløst til, som en god forberedelse til en senere udvikling som "Hostrupsk Student", og som det passede så godt for store drenge, for andet blev vi ikke regnet for hverken af andre eller af os selv, så længe vi gik i skole. Kun én gang kom der en kurre på tråden. P.N. Petersen havde sit hjem i Sønderjylland og var i alt fald i visse henseender den bedst begavede af os. Hans fejl var, at han ikke kunne holde det for sig selv. Så mente den af os, som i vise henseender var den mindst begavede, at det var hans opgave at sætte ham rigtig på plads. Og så mødte han en dag en vel studeret tale, til hvilken han havde taget Ciceros heftige angreb på oprøreren Catilina til mønster. Den begyndte højtidelig på latin: "Qvousqe tandem abutere, Peter Nielsen Petersen, patientia nostra", på dansk: "Hvor længe vil du dog, P.N. Nielsen, misbruge vor tålmodighed", og så kom anklagen for vigtighed og indbildskhed m.m. på dansk: "Smid ham ud, stød ham ud, spark ham

ud!" Det vakte almindelig latter, men P.N. Petersen blev vred, og ligesom Catilina måtte flygte, forlod vor ellers værdifulde kammerat "Heimdal". Det kunne ikke undgås, at det rygtedes, hvad vi tog os for, navnlig fortalte det, at vi kritiserede skolens lærere og gjorde os lystige over dem, hvad heller ikke var helt usandt. Herover opstod stor frygt hos magthaverne, navnlig hos rektor, der var meget bange for tobak og spadserstokke, og som nu vejrede et revolutionært arnested, især da han hørte, at vi havde forbindelse med latinskolen i Århus. Sagen måtte undersøges og vi måtte gøre rede for, hvad det var, vi foretog os. Sindene blev dog snart beroligede.

At der midt i det ungdommelige dog var en værdifuld kerne bagved, viste sig i, at foreningen var levedygtig, så den endog for nogle år siden har holdt 50 års jubilæum. I den anledning udkom et festskrift, som dog forekom mig at være temmelig kedeligt. Foreningen synes lidt efter lidt

at have svigtet sine traditioner og være gået over til en diskussionsklub, hvor både rektor og lærere mødte og holdt foredrag. Det kom måske af, at forholdene i skolen efterhånden var blevet helt anderledes, at fædrelandskærligheden slog over i politik, og man havde krigen som en fjernliggende begivenhed. I hvert fald synes jeg ikke, man hører meget til Heimdals gjallarhorn. Endelig fik skolegangen da ende. I sommeren 1866 blev jeg student. Det var en spændende eksamenstid, da jeg havde en dårlig første del, som var taget for to år siden, midt under krigen, og jeg skulle for at kunne få Regentsen endelig have første karakter. Det fik jeg nu også, og det var en vidunderlig følelse af befrielse, at jeg forlod skolen. Hver gang jeg senere er gået forbi en Latinskole, har jeg set på den med et skyblik som på et tugthus.

Byen Ribe kunne jeg ellers godt lide. Der var også mange mærkværdigheder i den foruden den store embedsstand. Der var jo slotsbanken, hvor der en gang "gik Dans paa Riberhus", og Dronning Dagmar døde. Der var hospitalets torturanstalt for sindssyge, som man kunne kigge ind til gennem sprækkerne i et plankeværk. Der var midt i den træløse egn byens alleer, som "Forskønnelseskomiteén" prydede ved at save grenene af træerne. Der var domkirkenes tårn, hvorfra man kunne se milevidt ud; der var de blide vestenvinde og store oversvømmelser, hvor både får og mennesker druknede, og mange andre ting, blandt hvilke ikke må glemmes de mange røde køer, som, når de sommeraftener kom vraltende ind ad Nørre- og Sønderport, delvis blødgjorde de toppede brosten og fyldte byen med en ubeskrivelig aroma, der ville have frydet en hindus hjerte. O, ja, "Mindet lader som ingen Ting, er dog et lønligt Kildespring". Student! Det var et ord med god klang og store forventninger om fremtids herlighed. (...)

Redigeret af Hans Christian Vester

St. Heimdal 3. maj 2013

Kruds-kemi! - en fælles faglig tur for alle med kemi på A-niveau

Tirsdag den 9. april 2012 havde alle elever og lærere med kemi på A-niveau en fælles tur til Krudtværket i Frederiksværk og Danmarks Tekniske Universitet.

Mandag den 8. april samledes vi alle, dvs. 1xKE, 2xKE og 3zKE, samt Jacob Jensen, Eva Egelund og Hanne Skalborg på Odins plads. I alt 45 personer. Her ventede en bus med chauffør fra Clausens Busser på at køre os til Sjælland. Stemningen var fin i bussen, chaufføren festlig og alle glædede sig til turen. Vi skulle opleve Krudtværket i Frederiksværk og DTUs legendariske juleforelæsning inklusiv demonstrationsforsøg, med titlen "Kemi, fyrværkeri og eksplosioner". Evas evner inden for overtalelse havde overbevist DTU om, at forelæsningen sagtens kunne afholdes i april!

Efter en fin køretur, hvor vi spiste mad undervejs og fik set de allermindste veje i Nordsjælland, nåede vi frem til Danhostel Frederiksværk, hvor vi skulle overnatte. Her blev vi fordelt på værelser, og på trods

af, at Danhostel ikke havde helt styr på logistikken, lykkedes det at få en seng til alle. Om aftenen mødtes vi i nogle meget små lokaler til fælles aftenkaffe og -the og kagespisning. Kemikere har en helt tydelig hang til kager – mange kager, forskellige kager, i det hele taget kager! Vi ville gerne have lavet noget underholdning af forskellig art, men pladsen var ikke til det. I stedet forsvandt folk ud på værelsesgangene. Efter morgenmad og pakning tirsdag kørte vi til Krudtværket, hvor vi skulle være nogle timer. Museets leder, Frank Allan Rasmussen, tog imod os, fortalte om Krudtværkets historie og opbygning og viste os rundt i et smukt forårsvejr.

Krudtværket er placeret langs et vandløb, der har leveret den nødvendige kraft til de forskellige maskiner, som er nødvendige til krudtfremstilling. Krudt er en blanding af trækul, svovl og salpeter, og mens salpeteren og svovlet skulle leveres "udefra", f.eks. fra Norge og Island, kom trækullet fra

skovene omkring Frederiksværk. Så værket har været strategisk godt placeret.

Noget af det, der har fæstnet sig i vores hukommelse er:

Værket er delt op i små dele, enkelte hytter og værksteder, sådan at når – ikke hvis, men når – der skete en utilsigtet hændelse – læs en eksplosion – ja, så var det kun dele af værket, der røg i luften, ikke det hele.

Inde i værkstederne var det kun sivsko, og slet ikke træsko med påsømmede såler, der måtte anvendes, da krudtværket var i funktion, og inden for alle døre sad der en metalknop, som man lige satte hånden på. Derved afladedes man, og det – sammen med sivskoene – nedsatte risikoen for gnister på grund af statisk elektricitet. Man kan kende en gammel krudtværksarbejder på, at vedkommende lige rører knoppen med hånden, sådan helt automatisk.

Værkstederne er placeret langs vandløbet af hensyn til udnyttelsen af vandkraften.

Men: De er samtidig beskyttet af volde på begge sider af vandløbet, og på voldene vokser der meget høje slanke træer. Og ved værkstederne var der meget mærkeligt udseende langskafte redskaber. Hvorfor nu det? Jo, når der skete en eksplosion, så ville voldene tage det meste af det materiale, der blev slynget væk, sådan at det ikke ødelagde bygninger mv., der lå længere væk. Og de høje slanke træer opfangede stumperne af de mennesker, der også blev sprængt i stykker – og de langskafte redskaber var beregnet til at tage stumperne ned fra træerne! Det var en lidt trykket gruppe, der efter den historie gik ned langs det idylliske vandløb mellem de træbevoksede volde... Tak til Frank A. Rasmussen for nogle fantastiske timer.

Efter at have provianteret i det nærliggende Center - hvor bagerens lækre burgerboller

Illustration af Hans Jakob Aagaard i "Historien rundt om Arresø", Forlaget Rene Linjer, 2007.

menter, som vi på ingen måde selv kunne have udført i den skala. Hvor vi ville vise forsøg med mængder af stof i gram og milliliter, var det her kilogram og liter, der blev anvendt som mængder! Iført en påklædning, der var en Hogwarts-ansat værdig og i et tempo, der ville få Lotte Heise til at tabe pusten, fik vi set ALT, hvad der var værd at opleve af spektakulære demonstrations-eksperimenter. Samtidig med, at vi fik de kemiske forklaringer til det, vi så. Sådan!

Det vil føre for vidt at fortælle om alle forsøgene, men det er nok primært den lille transportable kanon, jeg tænker tilbage på med et lumsk smil på læberne.. Og så eksplosionerne og farverne. Ja, nærmest det hele.

Og så kørte vi mod Ribe, spiste undervejs og nåede Odins Plads kl. 20.00. En stor fælles kemikeroplevelse rigere.

Hanne Skalborg Jensen

kunne stille sulten hos alle – kørte vi mod DTU.

Forelæsningen på DTU indeholdt kemi, fyrværkeri, eksplosioner, lys og farver for

alle sanser! Forelæseren og hans medhjælper havde stillet udstyr frem i et stort auditorium, og i en forrygende blanding af teori og praksis, tavle og ord, så vi experi-

3mx MU invaderer KBH!

De første timer skal bare overstås, så vi kan komme af sted på vores tur mod det kulturelle, ekstreme og musikalske København, hvor ingen kender dit navn. Hvor pigerne ligner modeller og fyrene ligeså. Menneskene er glade, og man høj status kan opnå. 3,5 timers togtur skal overstås, og forhåbentligt alle vores forventninger overgås. "Hurra, kanon!" Vi sætter os og finder en plads, 3,5 times snak om kontrabas. På hovedbanegården vi ankommer, Lis siger: "husk at holde øje med jeres lommer". Vi suser nu af sted mod H. C. Andersens Boulevard, vores Danhostel ligger der, klart og parat. Vi løber ind og skal være klædt fint på om et kvarter, vi ville ønske, vi havde lidt mer'. Første stop på denne

tur var den sorte diamant, der ligner en firkant. Herinde skal vi høre strygerkvartet, og bagefter skal restaurant Riz Raz gøre os mæt. Efter at være blevet mæt, suser vi mod den kongelige ballet. Her skal vi se dans og halloj. "Come fly away" hed den spøjse forestilling, hvortil rektor bidrog med en skilling. I det kongelige teater så vi denne ballet, vi sad dog ikke på den første parket. 2. balkon, hed de pladser, vi fik, men man kunne sagtens følge den flotte rytmik. Efter denne dans, skulle vi ud og ha' øl, sagde den 6. sans. Vi sidder og hygger på karaoke bar, gad vide, om vi nogensinde i morgen bliver klar? Lige meget, for nu skal vi synge, vi vil nyde denne aften og drikke fra en tønde. Næste morgen vi vågner op, dog på trods af den dovne krop. Vi skal på

banegården for at spise morgenmad, vi ville ønske vi ku' nå et bad. A sti af sted det går, nu er det Frida Kahlos udstilling på Arken med morgenhår. Denne udstilling var en kæmpe succes, måske på grund af undervisningen om hende, inden vi kom hertil. På vej i bussen til KBH C møder vi nogle børn, de driller vores Bjørn (Dueholm). Heldigvis er turen ikke lang, snart skal vi høre DR symfoniorkestres klang. På grund af vores stramme program, skal vi købe madpakke, da vi senere vil få en trang. Vi ankommer nu til DR's hovedkontor, vores øje skuer bamses hus i DR's bygning, er det mon her han bor? DR's generalprøve venter på øverste fløj, det var bestemt ikke støj. En kæmpe symfoni af opera og klassisk musik fyldte vores ører med god

harmonik. I DR's kantine vi spiser vores madpakker, men tiden løber fra os, og bagud vi sakker. Vi kommer til operahuset, vi er alle opstemte, for hvad skal vi mon forvente? Vi havde alle fint tøj på, men det var ikke nok, da vi så menneskene i operaren, fik vi et chok. I forhold til menneskene, der var klædt i kjole og hvidt, lignede vores påklædning lidt noget skidt. Lis havde skaffet gode pladser, vi kunne se alle af scenens strabadser. Denne oplevelse var virkelig stor, især operarens kæmpe kor. Jago (den onde i operastykket) indsats var fantastisk, hans stemme var helt bombastisk. Ude foran operaren fik vi taget et billede, efter denne indholdsrige dag, skulle tørsten blive stillet. Sams bar var os i vente med øl og sang hele natten lang.

Den sidste dag vi stod på hovedbanegården med al vores bagage, heldigvis var ingen i bandage. Turen var travl men god, og København vi forlod med gode minder og højt humor, denne tur var lidt skør. Flere oplevelser rigere kom vi til vores hjemstavn. Farvel København.

*Emilie Krogh Jensen, 3m
Signe Maria Lyng Rasmussen, 3m*

To ministerbesøg – to oplæg i Salen

med indhold og engagement

Ribe Katedralskole har haft besøg af 2 ministre i 2013. I januar holdt undervisningsminister Christine Antorini oplæg i Salen for alle elever om de emner, der optog hende mest – innovation og anvendelsesorientering i uddannelserne samt Ny Nordisk Skole. Eleverne havde fået udleveret Undervisningsministeriets brochure om Ny Nordisk Skole. Christine

Antorini tog udgangspunkt heri og lagde bl.a. vægt på, at alle elever skulle udfordres, så de blev så dygtige, som de kunne. Det var vigtigt at være nysgerrig, tænke nyt, indgå i samarbejder på skolen og lokalt og som led i uddannelsen at skabe værdi for andre. Oplægget gav anledning til mange spørgsmål – for eksempel om forholdet mellem almen dannelse og anvendelsesori-

entering. Besøget sluttede med en rundvisning på skolen.

Den 30. september havde skolen besøg af udviklingsminister Christian Friis Bach. Hans oplæg, der havde titlen "Hvorfor rager de fattige lande os?", koncentrerede sig om værdier i dansk bistandspolitik. Ministeren lagde afgørende vægt på menneskerettigheder både i en traditionel

Radikale Venstre, der spurgte om skolen var interesseret i et besøg. Selvfølgelig, var vores svar. Herefter gik partikontor, ministersekretær, pressesekretær og rektor i gang med planlægningen. Ministeren havde bestemt emnet, der drejede sig om værdier i dansk bistandspolitik. I planlægningen indgik også den teknik, der skulle til for at vise filmklip, plancher m.v. Her gik det ikke helt så let, men så er det en gevinst at have en minister, der både kan tale helt uden manuskript og samtidig styre egen pc.

For skolen har de to besøg været to fællesarrangementer helt i top. For ministre indgik de i et program med øvrige institutionsbesøg i Ribe og Esbjerg. Således fortsatte for eksempel Christian Friis Bach til Vadehavscenteret.

Sådanne besøg har både politikere og institutioner glæde af. Vi stiller gerne op igen.

Bent Kårsdal

forstand og som mere basale økonomiske forudsætninger for at opnå en bedre tilværelse. Oplægget havde udgangspunkt i en række filmklip, historier om enkeltpersoner og egne oplevelser. Han konkluderede, at der var afgørende fremgang i verden både økonomisk og rettighedsmæssigt, og at Danmark og i øvrigt de nordiske lande ydede en indsats over gennemsnittet. Ministerbesøg har deres egen historie, der karakteriseres af nøje planlægning og inddragelse af ganske mange medarbejdere. Ved Christine Antorinis besøg var det skolens bestyrelsesformand Elisabeth Dons Christensen, der tog initiativet og fik aftalt dato og temaer med ministersekretæren. Derefter fulgte en tæt korrespondance mellem ministersekretær, gymnasieafdeling, pressesekretær og rektor, således at alt var planlagt. Det gav den fordel, at skolen kunne forberede besøget med materiale til eleverne om innovation og Ny Nordisk Skole. Og det gav mange spørgsmål og debat. Ved Christian Friis Bachs besøg kom henvendelse fra hans partiforening, Det

Regns rør. Stikord til nogle prikkede billeder

Indløb

I et af skolens huse hænger der fem billeder af den sydvestjyske maler Bjarke Regn Svendsen (1949), som har spillet en afgørende rolle i etableringen af Janus-bygningen, der er et udstillingssted i stationsbyen Tistrup mellem Varde og Ølgod. Billederne hænger på fællesområdet i bygningen i Gravsgade. Væggene har en mørk koksgrå eller blåsort farve, hvilket er den flottest tænkelige baggrund for netop disse billeder. Der er tale om nogle beskedne, næsten i motivisk henseende undseelige billeder. Men det faktum, at billederne ikke gør meget væsen af sig, betyder ikke, at de ikke er værd at bruge tid og ord på. Billederne er ikke tilløbsstykker, og de danner ikke opløb. Der er ikke nødvendigvis kvalitet forbundet med at kunne råbe højt. Disse

billeders mere tyste sprog er en del af deres kvalitet og troværdighed.

Anløb

"AT KIGGE UDEN at se: et gammelt problem. Normalt betyder det en mangel på forståelse, en manglende evne til at ane betydningen af noget i verden omkring os." Således skriver den norsk-amerikanske forfatter Siri Hustvedt i et af sine essays i bogen "At leve / At tænke / At se", 2012. Det er et gammelt problem, men det er også et aktuelt problem, da det bestemt kan opfattes som alment og ahistorisk. Vi kigger uden at se, fordi vi langt hen i hverdagen orienterer os efter indre forestillingsbilleder. Disse forestillingsbilleder kan være af ideal karakter. Skal vi som amatører give en billedmæssig fremstilling af dansk natur, kunne havet nemt

blive mørkeblåt, himlen lyseblå med hvide uldtotter og marken og skoven får måske den samme mosgrønne farve. Vi finder måske, vi har lavet et godt billede, hvilket kan hænge sammen med, at det bekræfter vore forestillinger. Vi synes, billedet ligner, og det er måske det beskedne kvalitetskriterium. Billedet har i højere grad en genkendelsesværdi end en erkendelsesværdi. Det bliver ikke nødvendigvis kunst, når man skildrer det velkendte; men som en kærlighedserklæring til noget, man holder af, kan det være udmærket. Kunstneren skal lære at se, det vil sige forsøge at skubbe eventuelle stereotype forestillingsbilleder til side. Kunstneren må igen og igen se dybere i det kendte for at se det hidtil ukendte, usete eller oversete. Kunstneren udforsker med pen, pensel eller mejsel verden eller dele af den. Nogle kunstnere, for eksempel Matisse med opstillinger i sit atelier eller Monet med billederne af åkander, er gang på gang vendt tilbage til det samme motiv, men resultatet har været forskellige fortolkninger. Ligeledes med den lokale Lars Bollerslev, der har malet snevejs af billeder med 'Markmandshuset' nær Rømdæmningen som motiv, hvor lysets og vejrets vekslen gennem døgnet og året har givet ganske forskellige oplevelser af det lille, beskedne murstenshus i den flade marsk under det store himmelrum. Den naturvidenskabelige opmåling af den objektive verden har sin kvalitet og nødvendighed. Men den fortsatte kunstneriske fortolkning af den oplevede verden, det fænomenologiske felt, har ligeledes sin kvalitet og nødvendighed. Mennesket er også et oplevende og fortolkende væsen.

Gennemløb

De fem litografier af Regn Svendsen har samme motiv, men med variation. Alle billederne viser udsnit af nedløbsrør til

2

regnvand på bygninger. Fire billeder har en flade på godt 26 gange 18 cm.; heraf er ét billede stående eller lodret. De fire mindre billeder er monterede i eksklusivt store

passepartouter. Det store vandrette billede er 56 gange 37 cm og bærer årstallet 1982. Alle billeder har en sølvfarvet træramme. Vi kan utraditionelt kategorisere de fem

billeder motivisk efter en byggeteknisk placering oppe fra og ned. To billeder (nr. 1 og 2) viser overgangen i et ligeløb fra rør i zink til støbejern, som er et stærkere materiale. Ét billede (nr. 3) viser et knæ eller et lille omløb, der forskyder røret, der er indfældet i muren, ud over soklen. Endelig har vi to billeder (nr. 4 og 5), som viser rørets udløb med soklen som baggrund. I begge tilfælde skal vandet på overfalden løbe til afløb eller nedsivning. På det lille billede med udløb (nr. 4) synes udløbets krumning også at være støbejern. På det samme billede ser vi udenfor den kampestensbeklædte sokkel en belægning, hvor der i natursten er hugget en fordybning, som skal fange det udløbende vand og lede det bort i en lille rende tværs over fortovet til rendestenen, hvor det kan løbe til afløb og større vandige fællesskaber. Alle fem billeder er nærstudier, hvor afstanden til motivet antageligt varierer mellem godt 30 centimeter og en god meter. Billederne har et normalt perspektiv, fraset billedet med udløb på fortov (nr. 4), der oppefra er set under en vinkel på omtrentlig 45 grader. Billederne har et naturalistisk lys, der giver naturlige skygger. På et par af billederne er det bag nedløbsrøret ind ved muren og i rørens åbninger (nr. 3 og 4). Andre steder er det under fremspringende murkanter og antydningssvist ved udkravninger på rør. Billedfladerne er opdelt af klare vandrette og lodrette linjer, tydeligst på billede nr. 2. Det giver billedernes bærende komposition en stram struktur. På de to billeder med udløb kontrasteres linjerne af rørens runde munding. Vi har afdæmpede farver, hvor gul og lys blå står som rene farver. Ofte har vi foreninger af grøn og blå, der tenderer nuancer af turkis. Disse nuancer er ikke så udbredte på det store billede, hvor vi ser en blå tone mod grå eller lilla. Det afgjort mest i øjefaldende ved billederne er prikkerne. Med denne maleriske teknik formår kunstneren at changere billedernes flader ved hjælp af prikkernes tæthed, størrelse, farve og far-

Det er dén historie, vi kan læse i Bjarke Regn Svendsens billeder. Vi ser tidens ubønhørlige gang. Og her er det, den æstetiske praksis i billederne er suveræn, idet prikkerne på bedste vis formår at vise den æstetiske side af det langsomme forfald. Farvene, der blegner, fordi de bages i solen og vaskes af regnen. Fuger i murværket falder ud, og en sokkel har fået en reparation med cement. Dyb og mørk gravrust i støbte rør, som ikke er beskyttet af galvanisering. Zink ruster ikke, men tæres langsomt; det er en proces, som får zinken til at skifte farve. Nedløbsrør har også en udløbsdato. Regn Svendsen viser os skønheden eller blomstringen i forfaldet. Et rynket og gammelt ansigt, hvor livet har skrevet sin skrift, er smukt på sin egen måde. Maleren har været rundt i landsbyen Tistrup, hvor han har fundet den store historie i det små og skønheden i det banale, i de upåagtede detaljer. En fodtur rundt i Ribe kan vise identiske motiver. Gravs-gade og Sønderportsgade være anbefalet til studier i forfaldets fascinerende æstetik i forbindelse med forskellige teknikker til bortledning af regnvand. Det er tiden i det lange løb i Tistrup, i Ribe og alle steder, Regn Svendsen har skildret i disse billeder. Det er kendetegnende for god kunst, at den også ser på os, når vi ser på den. Den gør noget ved os. De aktuelle fem billeder er eksistentielle udsagn, der inkluderer os som mennesker i deres tema.

Udløb

Først i 1970'erne blev Bjarke Regn Svendsen karakteriseret som nyrealist, idet han, som der stod i avisen "Vestkysten": "Kan male en postkasse, så man næsten synes, at man bør gå hen og lægge breve i." Med klare farver og en fotografisk nøjagtighed og omhyggelighed malede Regn Svendsen hverdagsagtige eksteriorer med skilte, kabelskabe med iturevne plakater, parkerede cykler og nedløbsrør, gamle låse og hængsler, alt sammen præget af slitage. Det er kunst, der ligner. Få år senere har kunstneren udstillet i Berlin

vetæthed og dermed igen evne til kontrast. Det enkelte billede er at betragte som et stilleben, endskønt vi ikke i den forstand har nogen egentlig opstilling; men der er ingen dynamik. Der er end ikke blot én dråbe vand, som hænger klar til at dryppe i et af udløbene; men det ville også ændre billedet radikalt. Og det ville bringe en potentiel lyd ind i nærheden af de tyste billeder. Billederne viser et moment af et meget langt tidsforløb. Jeg vil bruge en enkelt detalje i et af billederne som udgangspunkt for en fastlæggelse af deres tema. Hvor soklen møder pigstens-belægningen ser vi til venstre i det store billede (nr. 5) et par visne blade i lys gul og længere til højre ser vi enten mindre blade eller partikler af blade i samme farve. Her har vi tydeligvis nogle elementer, som ikke er skabt af mennesker. Det er jo tydeligt, at billederne ellers viser artefakter: murværk, formede rør, beslag samt en møtrik og en bolt. De visne blade siger efterår. Nu er årstiden ikke så vigtig i billederne; men bladene

viser, at forfaldet langsomt får det sidste ord. Bladene bærer klart på en merbetydning, en konnotation. Ærlig talt: vedligeholdelsen af de to huse, der støder op til hinanden på det store billede (nr.5), er ikke just fantastisk. Der kan tales om kosmetiske skader, da malingen flere steder er skaldet af. Billedernes motiver, husene og nedløbsrørene, befinder sig i den empiriske virkelighed i vejret året rundt. De første algedannelser begynder at holde på fugten, som bider sig lidt bedre fast i de pudsede flader. Kemiske processer resulterer i saltudtræk på soklen, så malingen ikke kan binde med afskalninger af maling og puds til følge. Vi omformer natur til kultur. Men ikke så snart vi er færdige, begynder rejsen tilbage. Forfaldsprocessen forsøger vi på at bremse med køleskabe, konserveringsmidler, træbeskyttelse eller rynkecremer! Runestenene i Jelling er nu så angrebet af kemisk påvirkning fra vejret, at de er kommet i glasshus for at sikre runemesterens fantastiske arbejde.

og Paris og solgt til flere kunstmuseer. Det kendetegner billederne, at de som realisme prætenderer en objektiv fremstilling; men det ender altid i pseudoobjektivitet, fordi kunst, der skal referere til en objektiv virkelighed, ikke kun har været i kunstnerens øje og hånd, men også i bevidstheden. Der er tale om illusion. Man kan fint sige, at Regn Svendsens tidlige billeder er næsten hyperrealistiske, fordi de har en meget glansfuld flade. Regn Svendsens billeder udvikler sig omkring 1980'erne fra en udpræget saglig og nøgtern stil til at blive mere frit fortolkende. Og heldigvis for det, for Regn Svendsen får jo nu for alvor en hverdagens og det brugtes poesi frem i sine billeder, idet flader og former bygges op gennem den pointillistiske teknik med prikker, som gør billederne let grynede og en anelse abstrakte. Akkurat som vi ser det i de fem billeder, der hænger på vores skole. Billederne kan godt karakteriseres som digte. Ved at læse disse billed-digte kan vi selv få øjnene op for skønheden i det banale, for det oversete i vores konkrete

4

5

omverden. Og det kræver ikke det store tilløb: luk sinde op og se – også når det er forfaldets og forgængelighedens forfriskende og forfinede æstetik. Lad øjnene lytte til tingenes tyste tale.

Regn Svendsens billeder udvikler sig i 00'erne i en ny spændende retning, hvor indflydelse fra den amerikanske maler Edward Hopper giver mulighed for at fortælle helt andre historier om stationsbyen Tistrup. Billederne viser nu overbelyste næsten mystiske huse, hvor tomheden og fraværet råder. Men det vil føre for vidt at udfolde dette yderligere i denne sammenhæng, hvor vi må nøjes med stikord og punktnedslag til de fem billeder i bygningen i Gravsgade i Ribe.

Hans Christian Vester

Litteratur:

Ulf Gudmundsen: 'Det ligner', 1979

Siri Hustvedt: 'At leve, at tænke, at se', 2012

Lone Schloo Erhardsen: 'Tistrup Revisited', 2006

Torben Weirup: 'Nedløbsrøret og andre historier, 2000

At begynde i gymnasiet

Det er tid til en ny start, et nyt kapitel skal til at begynde. Hvis du var træt af din gamle rolle i din gamle klasse, kan du lægge alt det bag dig og bare opføre dig som den, du gerne vil være. Der er ingen tvivl om, at det at starte i gymnasiet er helt anderledes, hvad enten man kommer fra 9.-

10. klasse eller efterskole. På mange måder kan mange sige, at det er meget hårdere at gå på gymnasiet, men når det er sagt, tror jeg også, at det er nogle af de bedste år i ens liv. Første skoledag. Skræks scenariet. Har jeg fået en god klasse? Vil de kunne lide mig?

Får jeg overhovedet nogle venner? Kan jeg følge med i timerne? Kommer mine karakterer til at falde meget? Alle mulige spørgsmål for rundt i hovedet på mig, og jeg var nervøs og utrolig spændt på samme tid. Den første dag og de første uger var så hektiske. Der er så mange nye indtryk hele

tiden, at når man endelig kommer hjem fra skole, er man bare helt udmattet. Der er rigtig mange nye informationer, nye ting at tage stilling til og ikke mindst det, der føles som tusindvis af nye mennesker, man skal til at lære at kende. Udover det er der allerede lektier fra den første dag, hvilket er noget, som mange ikke er vant til. Fra efterskolen var jeg vant til, at jeg kun havde afleveringer for, så at gå fra det til så mange dag-til-dag-lektier og mange flere afleveringer end før, det er noget af en omvæltning. Disponering af ens tid er guld værd. Hvis man ikke kan det, så lærer man det i hvert fald. Forhåbentligt.

Der er ingen tvivl om, at det er noget af et spring, man skal tage, når man går fra at være en ganske almindelig skoleelev til at være studerende på en ungdomsuddannelse. På mange måder minder gymnasiet meget om folkeskolen, men på den anden side set er de to uddannelser også utrolig forskellige på mange punkter. Det fede er, at dem, du kommer til at gå i klasse med, de har også selv valgt, at de vil gå lige præcis dér, hvorimod man i folkeskolen bare skal være der. Det gør bare et eller andet med klassen, det er som om, at alle vil det på en helt anden måde, end jeg nogensinde har oplevet før. Endnu en ting, som adskiller sig fra folkeskolen, det er selvfølgelig festerne. Det er så hyggeligt og vildt fedt, når alle bare møder op og eventuelt har en ven med. Nu er det ikke fordi, at man skal vælge ungdomsuddannelse ud fra fester, men der er ingen tvivl om, at gymnasierne holder de fedeste af slagsen. På mit gymnasium brugte vi en fest som afslutning på vores intro-forløb, og hvordan slutter man et intro-forløb bedst muligt af? Det gør man da selvfølgelig ved at holde fest. Det var i hvert fald super fedt, hvor vi startede med at spise sammen med vores nye klasser, hvilket var super hyggeligt; endnu engang følte man, at man blev tættere med flere og flere. Det kan godt være, at nogen synes, det er

mange at være ca. 30 i en klasse, men hvis man ser det på den anden side, så er man simpelthen sikker på, at der er nogen, man klinger med. Der er så mange forskellige typer, at jeg næsten var helt i chok over det, men på den anden side set er det helt klart en fordel, at lige meget hvilken type du er, eller hvor du kommer fra, så er der stensikkert nogen, man kan blive venner med. Man bliver accepteret for de forskelligheder, der er, hvorimod der kan være tendens til i folkeskolen, at man bare bliver holdt udenfor, fordi man er anderledes. På mange måder kan det være skræmmende at skulle springe ud i noget nyt. Der er altid den grænse man lige skal turde overskride, før noget kan blive rigtig godt. I starten var jeg usikker på, om jeg nogensinde ville overskride den grænse, fordi jeg syntes, at det var akavet at gå

derinde, og det var slet ikke lige så let som efterskole. Efterhånden får man dog bygget sin hverdag op, og man har igen fået nye venskaber, selv med mennesker, man aldrig troede, man ville blive venner med, og eftersom vi har grundforløb, får vi helt nye klasser igen efter jul. Det er på en måde ærgerligt, eftersom jeg synes, at jeg har en rigtig fin klasse, men på den anden side set glæder jeg mig også til at se, hvem jeg skal gå med resten af min gymnasietid og selvfølgelig at lære endnu flere at kende. Måske har du en idé om, at gymnasiet bare er helt vildt hårdt, at der bare er lektier hele tiden, og man ikke har tid til andet. Sådan forestillede jeg mig i hvert fald gymnasiet, så hvis du også gør det, så bliv ved med det. Jeg tror, at du på den måde bliver positivt overrasket i den sidste ende.

Mette Vestergaard Christensen, 1f

Mit liv i Danmark

Hej, mit navn er Kadi Lääts, og jeg er en pige på 16 år fra Estland. I øjeblikket opholder jeg mig i Danmark, hvor jeg er udvekslingsstudent på Ribe Katedralskole. Hvorfor valgte jeg Danmark? Faktisk var det lidt af et tilfældigt valg. Jeg talte med en masse mennesker, og jeg læste om Danmark – herefter var jeg ikke i tvivl om, at Danmark var "mit" land. Det land, hvor jeg ønskede at bo og opleve en fantastisk tid.

Jeg har hørt, at Danmark er et af de lykkeligste lande i verden med meget åbne, frisindede og venlige mennesker. Og har jeg fortrudt mit valg? Ikke det fjerneste!

På nuværende tidspunkt har jeg boet to måneder i Danmark, og jeg må sige, at det har været en rigtig god tid. Jeg har nogle rigtig gode værtsforældre – de bedste! – samt to søde værtssøstre, et nyt hjem og en ny skole.

Estland er ikke langt væk, men der er alligevel mange ting, der er helt anderledes i mit hjemland, end de er i Danmark. For det første skal jeg cykle fire kilometer for at komme i skole. I begyndelsen føltes det som en maraton, men jeg er efterhånden ved at have vænnet mig til det. På min estiske skole bruger vi ikke computere, men her foregår næsten alt skolearbejde på en

pc. At have sin egen madpakke med i skole er også nyt for mig, fordi jeg er vant til at få et varmt måltid på skolen.

Jeg er meget overrasket over det gode forhold, der er mellem lærere og elever i Danmark. Det er et nærmest venskabeligt forhold, der gør kommunikationen nem og effektiv. Mine nye klassekammerater er virkelig rare, og det er jeg meget glad for. Og skolefesterne... I forstår så sandelig at feste her i Danmark!

Tak herfra – jeg glæder mig til at se, hvad den kommende tid vil byde på af oplevelser.

Kadi Lääts, 2z

Sådan kan man også ende som en rigtig glad gymnasielærer på Ribe Katedralskole

TANJA

Den gængse spørger: Hvad er det nu lige for fag, du underviser i?

Tanja: Matematik og kemi.

Den gængse spørger: Ej, det var da mærkeligt. Jeg har altid syntes, du var så farverig. Nå, men hvilket universitet er du så uddannet fra?

Tanja: Øh... Ikke rigtig noget... Jeg er jo uddannet kemiingeniør, og så har jeg læst matematik på halv tid på Syddansk Universitet de sidste to år, så lidt universitet er det vel blevet til.

Den gængse spørger: Ingeniør? Hvad laver sådan en egentlig?

Tanja: Jeg har lavet mange forskellige ting, men mest arbejdet med kvalitetsstyring. Jeg har været kvalitetschef på LM Glasfiber i deres storhedstid, hvor der på fabrikken i Hammelev var næsten 1000 medarbejdere. Jeg havde ansvaret for kvalitetsafdelingen med 40-50 medarbejdere. Derudover var jeg lead-auditor. I den forbindelse var jeg bl.a. i Indien på audit sammen med kolleger fra andre afdelinger. Efter LM kom jeg til Arovit i Esbjerg, som producerer hunde- og kattermad. Her arbejdede jeg også som kvalitetschef og havde bl.a. ansvaret for virksomhedens kvalitetsstyrings-system, reklamlationsbehandlingen samt kundeaudits.

Den gængse spørger: Hvordan finder man så lige på at være kemiingeniør?

Tanja: Tja... det var nok også lidt af et tilfælde. Jeg gik på HF og havde valgt kemi og matematik på B-niveau, da jeg ville være miljøtekniker. Jeg kan faktisk huske, at min veninde og jeg lo højtlydt, da

der kom studerende fra Ingeniørhøjskolen for at fortælle om uddannelsen til kemiingeniør. Vi fattede simpelthen ikke, at der var nogen, der ville gå den vej, men så gik det super godt til eksamen, og jeg hørte, at ingeniører tjente flere penge end teknikere, så jeg valgte den vej. Jeg tog derfor fysik på VUC om aftenen, så jeg kunne begynde at læse til ingeniør året efter.

Den gængse spørger: Så du har haft et godt job og tjent gode penge. Hvorfor pokker blev du så gymnasielærer?

Tanja: Det var ikke helt så tilfældigt. Jeg ELSKER at formidle til andre, hvilket jeg også gjorde som kvalitetschef. Jeg elsker at være kreativ. Jeg elsker social kontakt. Og ikke mindst elsker jeg udfordringer i mit job. Jeg synes faktisk, at jeg får det hele opfyldt som gymnasielærer, og jeg er super glad for mit job.

Den gængse spørger: Jamen, matematik og kemi – er det ikke bare for kedeligt?

Tanja: Slet ikke! Der er masser af sjove projekter, man kan lave i matematik, og flere fag, der har brug for en god matematisk forståelse, for at man for alvor kan arbejde med andre fag, for eksempel samfundsfag, kemi og fysik. I hvert fald bliver det hele lidt nemmere, når man for eksempel kan forstå det at løse ligninger og inddrager det i de andre fag. Og i forhold til kemi, så er der bare så meget kemi omkring os. Natriumchlorid er det kemiske navn for køkkensalt. Hvorfor forsvinder de hvide saltkorn, når de kommer i vand? Hvorfor kan man ikke blande vand og olie? Og hvorfor kan man vaske sin fedtede pande af med sæbe? Alt det, og meget, meget mere,

kommer vi ind på i kemiundervisningen.

Den gængse spørger: Hvad er det mærkeligste spørgsmål, du nogensinde har fået?

Tanja: Det må være, da jeg som 23-årig nyuddannet ingeniør blev ansat ved Hydro Aluminium HYCOT i Tønder. Der blev sat billeder op af mig på diverse tavler samt beskrevet, hvem jeg var, og at jeg skulle være ansvarlig for den kemiske forbehandling af aluminiumsrørene. Jeg tror, det blev for meget for produktionsmedarbejderne. Når sådan en lille tøs bliver promoveret så meget, skal hun prøves af. Anden eller tredje dag på jobbet (hvor jeg sådan set stadig krøb langs væggene) kom en tysktalende produktionsmedarbejder og spurgte, om han måtte stille mig et spørgsmål.

Den gængse spørger: Hvad spurgte han da om?

Tanja: Om kokain er statisk elektrisk

Den gængse spørger: Og hvad svarede du?

Tanja: Jeg svarede: "Det ved jeg ikke", hvortil han sagde: "Hvad ved du egentlig?" og vendte sig om og gik. Så følte jeg mig pludselig endnu mindre end lille.

Den gængse spørger: Jamen, er det da det?

Tanja: Hvad?

Den gængse spørger: Statisk elektrisk?

Tanja: Aner det ikke. Har ikke haft brug for at svare på det spørgsmål siden.

Tanja Kjør

AGNES

Den gængse spørger: Og hvad underviser du så i?

Agnes: Jeg underviser i dansk.

Den gængse underviser: Bare dansk?

Agnes: Øh, jeg foretrækker nok at sige

udelukkende, men ja, jeg underviser ”bare” i dansk.

Den gængse spørger: Må man godt det?

Agnes: Ja, jeg har i hvert fald fået lov. Og så var det jo heller ikke lige min oprindelige plan, at jeg skulle være gymnasielærer. Den danske sanger Lars H.U.G. har engang sagt, at det er så typisk for os danskere, at vi altid har en meget klar idé om, hvad vi IKKE vil. Det passer skræmmende godt på mig. Som ung ville jeg ikke bo andre steder end i København, hvor jeg er vokset op, jeg skulle IKKE være gymnasielærer, og jeg skulle udelukkende have amourøse forbindelser med dansktalende personer, der forstod at værdsætte de fine nuancer i det danske sprog. Heldigvis

har jeg fået chancen for at blive så utrolig meget klogere. I dag er jeg i hvert fald bosat i Ribe, min ægtefælle er tysker, og jeg er gymnasielærer. Endda en meget glad en af slagsen.

Den gængse spørger: Nå, men når du nu ikke har læst dansk, hvad har du så læst?

Agnes: Jeg har læst litteraturvidenskab på Københavns Universitet.

Den gængse spørger: Hold da fast, det lyder godt nok lidt tørt og kedeligt! Hvad kan man bruge det til?

Agnes: Det er på ingen måde kedeligt. Det er verdens bedste fag, fordi det rummer ALT! Men du har ret i, at det kan være lidt svært at se, hvad man skal stille op med den uddannelse. Da jeg begyndte at læse i

slutningen af 1990’erne, var der ret stor arbejdsløshed blandt humanister, og selvom jeg helst bare ville hengive mig til bøgernes verden, blev jeg alligevel grebet af angst for aldrig ”at blive til noget”. Derfor gik jeg på jagt efter et godt studiejob, så jeg kunne blive attraktiv for erhvervslivet, og jeg fik arbejde i Udenrigsministeriets Kommunikationsafdeling.

Den gængse spørger: Hvordan i al verden er du så endt her i Jylland?

Agnes: Det er en lang historie, men mit studiejob i Udenrigsministeriet førte direkte til mit første job. Som nyuddannet havde jeg indstillet mig på, at det ville blive rigtig svært at få arbejde, men en dag ringede de fra Siemens Wind Power i Brande angående

de et job som Executive Assistant for de to direktører. Jeg kunne ikke lige se, hvorfor jeg var oplagt i den sammenhæng, men de to tyske direktører var meget imponerede over, at jeg havde arbejdet for en minister. Det var jo helt follet, for jeg var bare en lille, ubetydelig student, men jeg fik jobbet. Det var helt fantastisk spændende for en nyuddannet humanist som mig at få sin daglige gang på direktionsgangen i det, der på daværende tidspunkt, var Danmarks hurtigst ekspanderende virksomhed. Men lige så benøvet jeg i første omgang blev over indsigten i denne fagre nye verden fuld af ingeniørarbejde, penge og magt, lige så

hjemløs følte jeg mig efterhånden.

Den gængse spørger: Og hvad gjorde du så?

Agnes: Så sagde jeg op – uden at have et andet arbejde. Det er nok ret typisk for mig at være så kompromisløs, men jeg har altid elsket mit fag, så selvom jeg havde et godt job med en god løn, så var det bare ikke nok. Jeg følte, at jeg havde mistet selve kernen af det, jeg rent faktisk interesserer mig for; nemlig mennesker, værdier, sprog, kultur osv.

Den gængse spørger: Og så kom du her til Ribe?

Agnes: Nej, ikke helt. Først skulle jeg lige

prøve et par andre typiske humanistjobs. Dels som projektmedarbejder i en kulturforvaltning, dels som koordinator for et projekt med unge og frivilligt arbejde. Og så skulle jeg også lige runde Hamborg, hvor min mand arbejder i en kort periode. Men ja, så kom jeg til Ribe.

Den gængse spørger: Og nu er du glad?

Agnes: Ja. Har du ikke bemærket, hvordan jeg hver dag spæner frem og tilbage på gangene? Men Ribe Katedralskole ER også en dejlig skole. Vi har de sødeste, klogeste og frækkeste elever. De kan være en udfordring, men de er altid umagen værd.

Agnes Bræmer

3.g og 3. klasse på Vadehavsskolen

I forbindelse med Naturvidenskabsfestivalen i uge 39 var vi elever fra biologi B-holdet ude på Vadehavsskolen for at undervise 3. klasserne i "Krop og sundhed",

som var temaet for festivalen. Vi havde hjemmefra haft lektioner til at forberede undervisningen til eleverne. Der var i alt 5 poster, hvor vi var 3-4 under-

visere på hver post. På de 5 poster var der forskellige opgaver, som skulle give eleverne fra 3. klasse indsigt i emnet "Krop og sundhed".

Blandt posterne var en anatomidukke, hvor eleverne fik indsigt i kroppens opbygning. Her viste det sig, at eleverne i 3. klasse faktisk var ret indsigtsfulde og ivrige efter at fortælle, hvad de vidste.

Gik eleverne videre til næste post, kunne de finde posten om muskler. Her udfordrede 3.g'erne 3. klasserne i armlægning. Mht. styrkeforholdet kunne det hurtigt ses, at der skulle en håndfuld 3. klasse's elever til at "nedlægge" én 3.g'er.

En tredje post bestod af puls og blodtryk's målinger. Gik man ind i klassen, ville

man tro, at en idrætstime var i gang, men det var bare Merete og Nanna, der var i færd med at få 3. klassernes puls op for derefter at måle differencen fra hvilepuls til høj puls.

Bevægede man sig videre til billedkunstlokalet på Vadehavsskolen, fandt man en håndfuld elever siddende med et stykke kartoffel i munden. Dette forsøg skulle give eleverne i 3. klasse indsigt i nedbrydning af stivelse. Der var også smagsprøver på forskellige andre sukre. Det kan herudfra konkluderes, at eleverne i 3. klasse har en sød tand!

Ved den sidste post kunne man finde 3. klasserne liggende på sofaen kridhvide i hovedet. Her havde Iben, Søren og Emma medbragt et sæt griselunger samt grisehjerter. Det var ikke alle de små sarte sjæle, der kunne holde til mængden af blod og til at se lungerne blive pustet op. Dog var andre ivrige for at få lov til at puste i lungerne. Alt i alt var både 3. klasserne og 3.g'erne meget tilfredse efter de 2 lektioner, selvom der fra start havde været en vis nervøsitet fra 3.g'ernes side 😊

Emma Bladt-Hansen, 3z

Anvendelsesorienteret undervisning

i alternativ energi

Anvendelsesorienteret undervisning var omdrejningspunkt, da tre naturvidenskabelige klasser fik til opgave at belyse tre forskellige alternative og miljøvenlige energiformer i en posterkonkurrence. Hver klasse blev tildelt en energiform, der var særlig relevant for den givne klasses studieretning. For fysik-studieretningen var solenergi og derunder solceller i centrum, biologiklassen fokuserede på bioethanol, og kemiklassen arbejdede med biodiesel. Inden selve konkurrencedagen havde hver klasse modtaget undervisning og udført forsøg relateret til den givne energiform. Her havde både biologi- og kemiklassen eksperimenteret med fremstilling af henholdsvis bioethanol og biodiesel. Dette betød, at vi på konkurrencedagen kunne sætte formidlingen i centrum i håb om at udfylde de forskellige bedømmelseskriterier bedst muligt, hvilket blandt andet var layout, faglig relevans og kvalitet, samt formidling.

Af de mange udfordringer, som grupperne stod overfor i fremstilling af en poster, viste udvælgelsen af information sig at være en af de helt store udfordringer. Al den information, vi havde modtaget i vores undervisning, skulle nu kortes ned til en poster, der både skulle være overskuelig, fangende og informativ. På konkurrencedagen var det tydeligt at se, hvordan konkurrenceelementet biddrog til meget høj og intens arbejdsmoral i de forskellige grupper. Der blev holdt ganske få pauser i løbet af dagen, og i flere af grupperne var der tegn på stress og frustration efterhånden, som afleveringsfristen kom nærmere.

Da dagen kom, hvor holdene skulle præsentere deres poster, spejlede den høje arbejdsmoral sig tydeligt i de forskellige posters.

En ting er at forstå forskellige emner i undervisningen, en helt anden ting er det at

formidle et stof, hvilket disse to dage med anvendelsesorienteret undervisning satte fokus på. Det var ligeledes spændende at se, hvordan udvælgelsen af information kan være så forskellige fra gruppe til gruppe; til trods for at hver energiform var repræsenteret med fire poster, var præsentationerne og posterne vildt forskellige med hver deres knudepunkt.

Man kan fremhæve to vigtige elementer, der gjorde dette undervisningsforløb til en succes. Det ene er konkurrenceelementet, for der hersker ingen tvivl om, at tanken om at vinde gjorde sit til, at grupperne var ekstra fokuserede på at yde deres bedste for at vinde over klassekammeraterne. Derudover var det hele undervisningsforløbet op til konkurrencen, der gav de to dage samt hver enkel poster faglig relevans og kvalitet.

Niels Gram

Tale og skrift – digitale medier

i fremmedsprogsundervisningen

Det er dejligt at kunne tale tysk, spansk, italiensk, fransk eller engelsk. At kunne bestille en rejse, at kunne tale med andre europæere, når man rejser i udlandet, eller når man får besøg i Ribe.

Det er også en god idé at bruge virkeligheden, når man organiserer undervisningen. Man kan opfinde opgaver – såkaldte ”tasks”, som kræver, at man taler sammen og udfolder en autentisk kommunikation. Forskellige computerprogrammer kan på mange måder bruges i organiseringen af sådan en undervisning. Det er en undervisning, der udvikler elevernes kommunikative kompetencer. En særlig udfordring, når man står og skal kommunikere ude i virkeligheden, er ordforrådet. Kan man ikke huske ordene, kan man ikke tale med andre! Et aktivt ordforråd er således et af målene for denne undervisning.

Nu vil man måske undre sig over, hvordan det kan komme bag på nogen, at man skal lære glosor for at kunne tale et sprog. Diskussionen ligger da også mere i, hvordan man tilrettelægger undervisningen. Megen sprogundervisning går på at læse og analysere tekster, hvor man har glosor knyttet til teksten, og hvor man taler om teksten og dens personer og temaer i tredje person. Møder man en udlænding på en café, taler man i første og anden person om emner, der optager én, og det kræver andre glosor og sætninger at holde en sådan fri samtale i gang.

Et aktivt ordforråd betyder, at man har brikkerne til at forme sætninger og dermed kan tale spontant om et emne. Ud over glosor skal man vide, hvordan man sætter ord sammen og bøjer dem – man skal have ”fokus på form”. Det

er, kan man sige, grammatikundervisning, hvor eleverne lærer at forme sætninger med udgangspunkt i det, de gerne vil sige. Det bliver så et supplement til undervisning i grammatikkens bøjningsskemaer og regler. Lærerne har i projektet samarbejdet med konsulent Lone Ambjørn og udviklet undervisningen i kommunikative kompetencer, så den forløber over tre faser som bliver beskrevet i det følgende med udgangspunkt i Marleen Müllers tyskundervisning.

1. Forberedelse:

- Rammerne for kommunikationen fastlægges: Rammen kan for eksempel være, at et antal unge mennesker sidder sammen i et tog og gerne vil i kontakt med hinanden; men rammen kan også være en diskussion for eller imod noget, ligesom rammen kan være tekstnær kommunikation.
- Glosetilegnelse: Eleverne øver udvalgte glosor ved hjælp af det netbaserede glosoprogram *Quizlet*, hvor læreren selv taster glosor ind. Glosor er både emnerelaterede ord, gambitter og faste vendinger. *Quizlet* er et meget velegnet redskab, idet det er let at anvende for både elever og lærere. Det er ikke særligt tidskrævende, og alle elever er aktive.
- Skriftlig chat: Efterfølgende chatter eleverne skriftligt sammen i netbaserede chat-rooms for eksempel *Today's Meet*, *GoogleDocs* (nu *GoogleDrive*), eller lignende, hvor de skriftligt anvender de indstuderede glosor. Der skal være faste rammer for denne chat for eksempel et krav om, at man adresserer sin besked til en eller flere

navngivne elever, som så skal svare på skift, eventuelle mens resten af klassen følger med ved hjælp af projektor.

2. Gennemførelse:

Eleverne fremfører i grupper en "spontan" (dvs. uden manuskript) kommunikationssituation foran klassen. Igen skal man kræve brug af de indstuderede glosser, gambitter og faste vendinger. Denne kommunikationssituation kan med fordel optages.

3. Efterbearbejdning:

Resten af klassen eller udvalgte elever er opponenter i forhold til de fremførte kommunikationssituationer. Her er der "fokus på formen", brug af glosser, grammatik for eksempel kongruens, ordstilling og verbernes bøjning med videre. Opponentterne skriver stikord ned. Hvis man har optaget sekvenserne og kan afspille dem, letter det efterbearbejdningen.

Erfaringerne er, at det er en stor øjenåbner for eleverne at optræde på slap line i fri sprogfærdighed. De finder ud af, hvor vigtig glosetilægnelsen er for kommunikationen, og hvor svært det er at indarbejde grammatikken. Eleverne har været meget positive over for øvelserne. Der har været stor elevaktivitet og grammatisk svage elever, som er gode skuespillere eller bare mere bramfrie, har i høj grad kunnet gøre sig gældende og er blomstret op. Ifølge læreplanen er det vigtigere at være flydende end at være helt sprogligt korrekt.

En række klasser har deltaget i projektet og værktøjerne er brugt forskelligt af de deltagende lærere. De lærere, der deltager er Lene Sørensen, Kirsten Kirkelund, Anne Marie Strøm, Benni Johansen, Peter Nielsen og Marleen Müller.

Anne Marie Strøm har i 2t arbejdet med programmet *screencastomatic*, et optagepro-

gram, som eleverne kan downloade på deres computer og relativt let anvende. Programmet tager udgangspunkt i et skærmbillede, som eleverne kan kommentere mundtligt, optage, redigere og dernæst gemme på deres computer eller endda uploade til Youtube! Eleverne har for eksempel brugt *screencastomatic* sådan, at de samtaler om en given tekst, - og vælger at blive filmet via computeren eller blot at optage lyden. Anne Marie Strøm forklarer, at det i starten var særdeles tidskrævende, idet programmet først skulle installeres på elevernes computere, høretelefoner med mikrofoner uddeles, og eleverne skulle hjælpes med det tekniske. Imidlertid fungerer det efterhånden ganske problemfrit, og det tager ikke længere tid end normal igangsætning af gruppearbejde. Derfor virker det nu efter hensigten. Andre lærere i klassen har efterfølgende problemfrit kunnet anvende programmet, da eleverne er fortrolige med det. En vigtig erfaring fra projektet er, at eleverne skulle vænne sig til at blive optaget, høre deres egne stemmer eller se sig selv på film vist foran hele klassen og høre deres eventuelle grammatiske fejl samt acceptere, at læreren skulle høre, kommentere og vurdere produktet. Det har lærerne drøftet en del i projektet, og det er løst på forskellige måder. I nogle klasser har eleverne vænnet sig til at blive filmet, i andre har man aftalt, at det er frivilligt, om optagelsen kun vises i gruppen eller vises på klassen. Man kan også vælge kun at arbejde med lyden, da det ofte netop er den mundtlige samtale, der er produktet.

I den oprindelige ansøgning til ministeriet om at deltage i et udviklingsprojekt med sprog og IT skrev vi, at vi ville afprøve og indsamle erfaring omkring den pædagogiske anvendelse af IT-redskaber. Det gælder erfaringer med forskellig software, erfaring med organisering af undervisningen, styrkelse af lærerens rolle som vejleder samt den didaktiske brug af teknik og programmer.

Vi forventede også, at eleverne ville blive mere motiverede og aktive, udfolde øget selvstændighed, samarbejde mere, og at der dermed ville ske en styrket indlæring af mundtlige kompetencer.

Projektet er i høj grad på vej til at opfylde målene, og det har vist, hvordan det giver resultater at arbejde over flere skoleår med de samme IT-værktøjer og den samme undervisningsform, så erfaringer kan betyde ændringer i den daglige undervisning. Planen for projektet er da også – ud over en rapport til ministeriet – at det skal slutte med en konference for alle skolens sproglærere for at formidle de gode erfaringer, så endnu flere sproghold kan få glæde af IT-værktøjer og "task"-baseret undervisning.

Anne Marie Strøm
Marleen Müller
Henrik Kjar

ScienceTalent College

Et af Ribe Katedralskoles nyere tiltag er et projekt kaldet 'Science-Talent College', der er et tilbud til de elever, som er særligt naturvidenskabeligt interesserede. ScienceTalent College er et samarbejde med Sorø Akademi, hvor unge fra hele landet mødes og laver forsøg, hører om aktuel naturvidenskab og engagerer sig i spændende emner, der er betydningsfulde for nutid såvel som fremtid. Emner, hvor problemstillinger som eksempelvis *Hvordan skaffer vi energi i fremtiden?* diskuteres, og man får indblik i, hvorfor det er et problem, og hvordan vi eventuelt løser det. Science Talent College-forløbet begyndte i 1.g, da vi blev kontaktet af rektor. På baggrund af anbefalinger fra vores lærere i de naturvidenskabelige fag fik vi tilbuddet om at deltage i forløbet, og efter at vi takkede ja, blev vi tildelt en vejleder og kontaktperson. Dog vidste vi ikke helt, hvad det indebar at være med, så vi var naturligvis nervøse. Vi havde nok alle en forventning om, at de andre elever var super-kloge. I

virkeligheden viste det sig, at de var meget ligesom os: Almindelige elever med interesse for naturvidenskab. Gennem de sidste par år har vi været på 8 camps af 3 - 4 dages varighed på Sorø Akademi, og hver camp har haft sit eget emne. Alle emnerne var selvfølgelig naturvidenskabelige, og vi har måttet anvende vores viden fra biologi, kemi, fysik og matematik i forskellig grad. I forbindelse med de fleste camps har vi desuden besøgt universiteter eller virksomheder, hvilket har været super spændende. Blandt andet var vi på en camp om kosmologi. Vi blev introduceret til astronomiens verden gennem arbejde med kikkerter og teleskoper, og vi lærte teori om stjerner, mørk energi og mørkt stof. Desuden besøgte vi Brorfelde Observatorium, som udover at være Danmarks største observatorium også kendt fra DR's julekalender 'Julestjerner'.

Camp Berlin den 30.06.13 - 03.07.13
Som en del af projektet var en udenlandstur

i sommerferien til Berlin planlagt som den syvende camp. Fokus var på denne camp lagt på det sociale samt et fagligt input i form af besøg på diverse naturvidenskabelige museer og besøg på Gläser Labor, hvor vi skulle løse et fiktivt mord ved hjælp af DNA-forsøg. DNA var ligeledes fokus-punktet for de efterfølgende hjemmeopgaver, vi fik stillet som lektier i sommerferien. Her skulle vi i et selvvalgt format beskrive DNA's betydning for os i hverdagen, samt lave en forsøgsvejledning til de mordopklarende DNA-forsøg. Derudover så vi Det Naturhistoriske Museum og Det Tyske Tekniske Museum. Turen blev sluttet af med en særdeles informativ og skræmmende rundvisning i det gamle Stasi fængsel, Hohenschönhausen. Det skal herudover også nævnes, at såfremt man er til lækker, gammeldags, henkogt DDR-mad, så kan restauranten Volkskammer varmt anbefales! (fællesspisning tirsdag aften).

Den afsluttende opgave

ScienceTalent College-forløbet afsluttes med en projektopgave, som laves individuelt eller i grupper på op til 3 personer. Når dette årsskrift udkommer, er vi således ved at lægge sidste hånd på vores afsluttende opgaver til forløbet. Emnerne er selvvalgte, men vi skal have en innovativ og nytænkende vinkel på emnet, da det er obligatorisk, at vores opgaver også indsendes til konkurrencen 'Unge Forskere'. Opgaverne skal forsvares mundtligt i marts/april, og vi vil en måneds tid senere få overrakt et bevis på gennemførelse af forløbet ved en ceremoni på Sorø Akademi.

*Andreas Ingham 3x
Nanna Bach Poulsen, 3x
Peter Granum Nielsen, 3x
Naja Toudal Rath, 3x*

"AT-hvad-for-noget?"

"ATU, Akademiet for Talentfulde Unge"

"Er det ikke mega nørdet?"

Den reaktion møder vi tit - og ærlig talt, så tænkte vi det samme, før vi lærte det at kende. Men ATU er faktisk ikke kun for pi-elskende, brille-bærende og blyantspidsende nørder.

- Det vil vi i hvert fald ikke selv mene, vi er.

ATU står for "Akademiet for Talentfulde Unge", og er et fællesskab for unge gymnasieelever, der ønsker at udvide deres akademiske horisont. Cirka en gang om

måneden mødes vi til seminarer med foredrag, workshops og virksomhedsbesøg, som både udvikler faglige såvel som personlige kompetencer, samtidig med at der opbygges et socialt netværk.

Efter et informationsmøde om ATU på skolen, tænkte vi ikke videre over det, da vi ikke så os selv som talenter – indtil vi fik en opfordring fra lærerne på lectio. Vi overvejede at ansøge, men var i tvivl: "Er jeg klog nok til det?", "Er det ikke mega nørdet?", "Kommer jeg til at bruge al min fritid på det?" og så videre. Vi gav det dog en chance, og er kun glade for det i dag!

Seminarerne har blandt andet handlet om: Etik, SDU's fakulteter, kommunikation og akademisk tankegang. Seminarerne er som oftest spændende og lærerige, og vi får både en masse ny viden og en masse nye venner. Hvis et emne til gengæld skulle virke en smule tørt, så vil den altid gode stemning blandt deltagerne løfte humøret og gøre det hele en smule sjovere og mere interessant. I slutningen af sommerferien tog vi på en uges Summer Camp i Faaborg med deltagere fra både Fyn og Sydjylland. Ugen bød bl.a. på foredrag med hjerneforsker Ann E. Knudsen, "Whole Brain"-tests, Co-Crea-

tion samarbejds-løb i Odense, politisk FN-rollespil, natløb om folkedrab og en masse hygge med de andre deltagere! Summer Campen gav os et nyt syn på ATU. Hvor det indtil nu havde været meget fagligt, blev det pludseligt meget mere socialt, og vi lærte en masse nye mennesker at kende.

Ud over rådgivningen til valg af uddannelse og de mange gode oplevelser, ATU giver os igennem gymnasietiden, får vi også en række fordele senere i livet. Vi har skabt et netværk af gode kontakter, som vi kan benytte os af ude i erhvervslivet, og så ser det jo heller ikke helt værst ud på CV'et, at man har været med i Akademiet for Talentfulde Unge.

Anne Tobberup Boisen, 2t

Ida Marie Garder, 2x

Nikolaj Just, 2x

Sommerskole i Rom

I denne sommerferie fik jeg af Ribe Katedralskole en fantastisk mulighed: I selskab med 16 andre klassikerelever fra rundt omkring i Danmark fik jeg tilbuddet om at tilbringe to uger i Rom, hvor vi eksklusivt fik lov til at være en del af "Nordic Summer School in Rome", et kursus tiltænkt for universitetsstuderende. Siden dette er andet år i træk, hvor Ribe Katedralskole har sendt en klassikerelev af sted på denne tur, havde jeg hørt om arrangementet, da jeg fik tilbuddet, og fordi turen sidste år var blevet omtalt meget rosende, havde jeg selvfølgelig mange forventninger - forvent-

levans for foredragene, men også så meget andet som muligt af det, man skal se, når man besøger Rom, og guidede os igennem det hele.

De fleste foredrag foregik på Det Danske Akademi, mens vi én dag besøgte både det finske og det amerikanske institut til flere fremragende forelæsninger. Alle disse foredrag foregik på engelsk i og med, at deltagerne kom fra universiteter i Danmark, Sverige, Norge og Finland, og professorerne også havde forskellige nationaliteter. For os gymnasielever var alle de ting, der blev holdt foredrag om,

ninger, som oplevelsen fuldt ud levede op til! Programmet for sommerskolen bød på foredrag såvel som ekskursioner, alt sammen under hovedtemaet "Brugen af fortiden i italiensk renaissancekultur". Som gymnasielever deltog vi i langt de fleste foredrag, der omhandlede alt lige fra steder og personer, til nærstudier af portrætter og latinske indskrifter, men vi tog også på vores egne udflugter rundt i Rom sammen med Margit Kiil Jørgensen, lærer på Silkeborg Gymnasium, som var vores mentor på turen. Margit sørgede for, at vi selvfølgelig fik set de ting, der havde re-

selvfølgelig ikke lige nemme at forstå, men alle oplæggene var spændende og gode, og jeg nød i fulde drag at sidde i auditoriet og suge ny viden til mig.

På vores ture rundt i den fantastiske by, Rom, fik vi mulighed for at se og opleve mange af de steder, som vi ellers må nøjes med at læse om eller studere billeder af i klasselokalet, og der er ingen tvivl om, at man opnår en ny forståelse for steder som Forum Romanum, Colosseum og Pantheon, når man har set dem i virkeligheden. Og når man går igennem gaderne i den fantastisk velbevarede antikke havneby, Ostia, er det næsten, som var man blevet sendt tilbage i tiden. Turen bød desuden også på et eksklusivt besøg på et bibliotek, hvor nogle af Italiens ældste bøger er opbevaret, samt adskillige museumsbesøg, hvor vi tilbragte timer med at studere skulpturer og vaser – med et engagement, som kun en ægte klassiker kan udvise for den slags. Udover turens store faglige indhold, var det også en oplevelse i sig selv at møde andre klassikerelever, som jeg nød at dele oplevelser og erfaringer med. At alle i gruppen har en stor passion for dette fag gav god stemning, og det var helt klart også medvirkende til, at turen blev så vellykket. Der skal ikke herske nogen tvivl om, at jeg har fået rigtig meget ud af denne tur. Det er så godt som umuligt at udpege én oplevelse som den bedste, men for mig, var det især den sammenhæng, der var mellem foredragene og ekskursionerne, der gjorde turen enestående. Turen har givet mig en ny forståelse for min studieretning, og jeg vil tage alt, hvad jeg har lært i disse to uger, med mig videre, idet jeg ved med sikkerhed, at jeg vil få stor glæde og gavn af dem i mine fremtidige studier.

Katinka Ahlqvist, 3y

Matematikken i en CT-scanner

Baggrund

Jeg blev matematisk student fra RK i 2003 og arbejder i dag som postdoc på Institut for Matematik og Computer Science på Danmarks Tekniske Universitet (DTU), hvorfra jeg også har kandidat- og ph.d.-grad. Fra jeg var helt lille, har tal interesseret mig meget. Min mor beretter ofte om, hvordan hun måtte fodre mig med regnestykker, hvordan jeg systematisk indsamlede bilregistreringsnumre, og hvordan hun tit fandt mig fordybet over tallene i for eksempel hendes årsopgørelse.

I gymnasiet blev min interesse for matematik for alvor vakt. Det var spændende at skulle bevise sætninger og lære mere avanceret matematik end i folkeskolen. Jeg husker dog også mange af mine gymnasiekammeraters frustration over matematikken – særligt når det ikke altid var klart, hvad man konkret skulle bruge den til. Hvorfor er det for eksempel så vigtigt at kunne cosinusrelationerne eller bestemme

projektionen af et punkt på en plan? For mig var matematikken fascinerende i sig selv, og det betød ikke så meget, hvad den skulle bruges til; men mine gymnasiekammerater vil nok også mene, jeg var lidt af en nørd. Måske fordi jeg for eksempel nød at deltage i matematikkonkurrencer såsom Georg Mohr samt at skrive små programmer på min TI-83 grafregner.

Jeg skriver denne artikel i dag som et forsøg på at perspektivere gymnasiematematikken og vise, at den faktisk har mange anvendelsesmuligheder. Konkret vil jeg give et indblik i min egen forskning, der handler om de matematiske metoder, der ligger gemt inden i en CT-scanner. En CT-scanner som vist i Figur 1 er et uundværligt medicinsk diagnosticeringsværktøj. Et almindeligt røntgenbillede har ingen dybdeinformation, så det kan være svært at se, om dele, der i røntgenbilledet overlapper, faktisk rører hinanden i virkeligheden. En CT-scanner derimod tager mange røntgenbilleder fra forskellige retninger og sætter dem sammen til et samlet og meget mere detaljeret tværsnitsbillede af kroppen.

Måden, den gør det på, bygger på principper, der i vid udstrækning kan forstås med gymnasiematematik. Det vil jeg forsøge at illustrere i det følgende, og jeg vil trække på geometri, differential- og integralregning og en lille smule vektorregning.

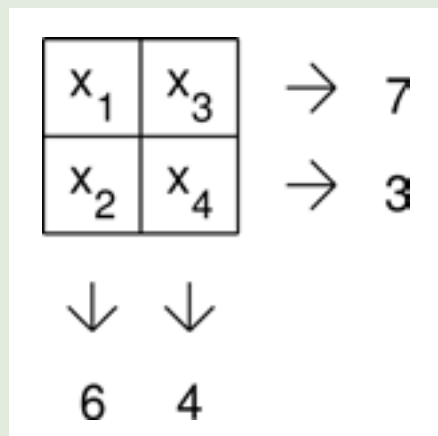
Jeg husker, at vi i gymnasiet brugte en del tid på plan- og rumgeometri. Et vigtigt emne her var studiet af rette linjer i planen og planer i rummet og bestemmelse af disses skæringspunkter. En ret linje i planen kan beskrives ved ligningen $ax + by = c$. Skæringen mellem to sådanne linjer svarer altså til at løse to ligninger med de to ubekendte x og y . Tilsvarende kan en plan i rummet beskrives ved ligningen $ax + by + cz = d$, og skæringen mellem tre sådanne planer kan findes ved at løse tre ligninger med de tre ubekendte x , y og z . Det er svært rent visuelt at forestille sig højere dimensioner end 3, men man kan på helt tilsvarende vis regne på vilkårligt mange ligninger og ubekendte. I en CT-scanner kan antallet være af størrelsesordenen millioner eller endnu flere. Som opvarmning betragter vi først et sudoku-lignende problem, der har meget til fælles med CT.

Figur 1: Venstre: En medicinsk CT-scanner. Højre: Et eksempel på et CT-billede; her et tværsnit gennem hjertet. Kilde: Wikipedia.

Mini-eksempel: Sudoku

I det japanske spil sudoku gælder det om at arrangere tal i et skema på en sådan måde, at visse betingelser er opfyldt. Vi ser her på en forsimplet variant af sudoku, hvor vi skal udfylde et 2×2 skema, hvor vi kender række- og søjlesummerne, som vist i Figur 2.

Figur 2: Lille sudoku-variant hvor skemaet skal udfyldes fra kendte række- og søjlesummer.

Vi indfører fire variable x_1 , x_2 , x_3 og x_4 som vist i figuren og kan så skrive problemet som

$$\begin{aligned} x_1 + x_2 &= 6 \\ x_3 + x_4 &= 4 \\ x_1 + x_3 &= 7 \\ x_2 + x_4 &= 3. \end{aligned}$$

Vi har altså fire ligninger til at finde fire ubekendte, så vi forventer at kunne finde en entydig løsning. Det viser sig dog, at en af ligningerne følger af de tre andre, så vi har i praksis kun 3 "rigtige" ligninger. I rumgeometri-eksemplet svarer det til, at to af planerne er sammenfaldende og skæringen mellem de to tilbageværende planer derfor består af en linje. Dermed er der faktisk uendeligt mange mulige løsninger.

For sudoku-eksemplet kan de skrives på (vektor-)formen

$$(x_1, x_2, x_3, x_4) = (3, 3, 4, 0) + t(1, -1, -1, 1),$$

hvor t er en parameter. For hver værdi af t , f.eks. 0 og 1, er der en løsning til problemet, men også f.eks. for $t = \pi$ og $t = -37$. Hvilken skal vi vælge som "den rigtige"? I sudoku er vi normalt ikke interesserede i de lidt "mærkelige" løsninger såsom $(3 + \pi, 3 - \pi, 4 - \pi, \pi)$ for $t = \pi$ og $(-34, 40, 41, -37)$ for $t = -37$. Vi kan derfor udnytte vores *forhåndsviden* til at indskrænke antallet af mulige løsninger. For det første kræver vi, at tallene i skemaet skal være positive. Det medfører, at $t \in]0, 3[$, så der er stadig uendeligt mange løsninger. Vi kan udelukke alle kommatallene ved at kræve, at t er et helt tal. Hermed er der kun to løsninger tilbage: $(4, 2, 3, 1)$ for $t = 1$ og $(5, 1, 2, 2)$ for $t = 2$. Endelig vil vi have en løsning, hvori hvert tal kun må optræde en enkelt gang. Hermed ender vi med at have den entydige løsning $(4, 2, 3, 1)$.

På trods af der kun var 3 "rigtige" ligninger til at bestemme værdierne af 4 variable, så lykkedes det os altså at bestemme en entydig løsning på problemet. Tricket var at indføre passende begrænsninger på de mulige løsninger, baseret på vores forhåndsviden; i dette tilfælde at vi kun vil acceptere positive heltalsløsninger, hvori samme tal kun må optræde en enkelt gang.

En matematisk model for CT-scanneren

Sudoku-problemet illustrerer vigtige elementer af princippet i en CT-scanner. En CT-scanner udnytter, at forskellige materialer bremser røntgenstråling i forskellig udstrækning, for eksempel bremser knogler relativt kraftigt, mens luft stort set ikke gør. Et materiales "bremseevne" beskrives ved den såkaldte attenueringskoefficient μ , og knogle har således en høj værdi af μ , mens luft har en meget lav værdi. Hvis

vi kigger på et tværsnit af kroppen, for eksempel på en plan vinkelret på kroppens længderetning og igennem hjertet, så vil vi se forskellige typer væv, for eksempel, hud, muskel, lunge og hjerte, hver med forskellig μ . Hvis vi udefra kan bestemme, hvordan μ varierer inde i tværsnittet, kan vi også indirekte se hvilke typer væv, der befinder sig hvor, hvilket er det, vi gerne vil. For at bestemme μ inde i kroppen kan vi sende røntgenstråling med kendt intensitet I_0 igennem og måle intensiteten I efter passage. Under visse antagelser kan vi udnytte Lambert-Beers lov,

$$I = I_0 e^{-\int_L \mu(x) dx},$$

hvor $\mu(x)$ beskriver hvordan attenueringskoefficienten varierer langs den lineære bane L , som strålen følger igennem materialet. Ved simple omskrivninger fås

$$\int_L \mu(x) dx = \log \frac{I_0}{I}.$$

For at kunne regne på problemet beskriver vi nu μ hen over et tværsnit af kroppen som et digitalt billede. Det vil sige, vi inddeler området i et antal kvadratiske pixels, for eksempel 100×100 eller 1000×1000 afhængigt af hvor god opløsning vi har brug for. Det samlede antal pixels kalder vi N . Vi laver en tilnærmelse, der siger, at μ er konstant i hver pixel. Sådan forholder det sig naturligvis ikke i virkeligheden, men hvis vi bruger tilstrækkeligt mange og små pixels, så er det en god tilnærmelse. Værdien af μ i hver af de N pixels kalder vi $(\mu_1, \mu_2, \dots, \mu_N)$, og disse er altså de ubekendte, vi ønsker at bestemme. Vi betragter nu røntgenstrålen langs linjen L igennem den digitale udgave af billedet som vist i Figur 3. Vi vil gerne udtrykke integralet i Lambert-Beers lov ved hjælp af værdierne $(\mu_1, \mu_2, \dots, \mu_N)$. Linjen L passerer igennem pixel 2, 4 og 3, og linjestykket inden i hver af de tre pixels kaldes for L_2 , L_4 og L_3 . Det samlede integral langs L kan bestemmes som summen af integralerne langs

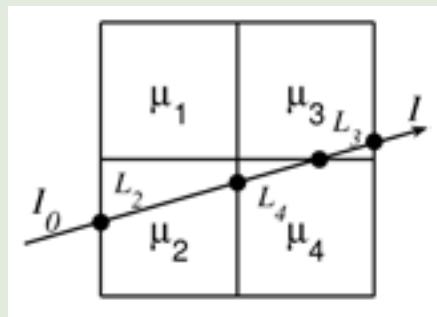
L_2 , L_4 og L_3 . I hver pixel har vi antaget, at μ er konstant. Integralet over en konstant er lig konstanten gange intervallængden, så hvis vi kalder længden af linjestykkerne for l_2 , l_4 og l_3 får vi

$$\int_L \mu(x) dx = \int_{L_2} \mu(x) dx + \int_{L_4} \mu(x) dx + \int_{L_3} \mu(x) dx = l_2 \mu_2 + l_4 \mu_4 + l_3 \mu_3$$

Sættes dette ind i den omskrevne Lambert-Beers lov, samtidig med at vi indfører $l_1 = 0$, idet strålens vejlængde gennem pixel 1 var 0, fås den lineære ligning

$$l_1 \mu_1 + l_2 \mu_2 + l_3 \mu_3 + l_4 \mu_4 = \log \frac{I_0}{I}$$

Vi har hermed opstillet én ligning i de N ubekendte.

Figur 3: En stråles vej gennem det digitaliserede billede med vejlængde i hver pixel.

For at kunne bestemme alle N ubekendte har vi brug flere ligninger. Heldigvis måler en CT-scanner langs mange linjer på kryds og tværs. I sudoku-eksemplet var der fire stråler med særligt simple retninger, så vejlængden i hver pixel blev 1. Generelt får vi for hver linje en tilsvarende ligning i de N ubekendte, og hvis vi kalder det samlede antal stråler for M , så har vi altså i alt M ligninger med N ubekendte. Med andre ord, hvis vi sætter CT-scanneren til at optage målinger nok (M stor), så får vi ligninger nok til at bestemme alle de N ubekendte og altså tværsnitbilledet af patienten.

Håndtering af støj og målefejl

I praksis vil de målte røntgenbilleder/data være behæftet med visse målefejl og støj. Vi kan derfor ikke forvente at kunne finde et billede, der passer perfekt med de målte data. I stedet søger vi det billede der “passer bedst” med de målte data, ved hvilket vi forstår, at det for hver måling $b = \log(I_0/I)$ gør den kvadrerede forskel

$$F(\mu_1, \mu_2, \mu_3, \mu_4) = (l_1 \mu_1 + l_2 \mu_2 + l_3 \mu_3 + l_4 \mu_4 - b)^2$$

mindst mulig. Den samlede forskel er en sum af en sådan F for hver enkeltmåling b . Vi kigger her blot på en enkelt F for overskuelighedens skyld. F er et andengradspolynomium i N variable. Ligesom for et andengradspolynomium i én variabel fås den mindste værdi i toppunktet, der kan findes som det punkt hvori differentialkvotienten med hensyn til hver af de N variable er nul. Som eksempel kan vi bestemme differentialkvotienten af F med hensyn til μ_1 . Ved hjælp af reglen for differentiation af sammensatte funktioner, også kendt som kædereglens, fås

$$\frac{dF}{d\mu_1} = 2(l_1 \mu_1 + l_2 \mu_2 + l_3 \mu_3 + l_4 \mu_4 - b)l_1 = 0$$

som vi altså har sat lig nul for at finde toppunktet. Dette er en ligning i de $N = 4$ variable, og for hver variabel fås en tilsvarende ligning, i alt N ligninger. Løsningen til disse ligninger giver toppunktet og er dermed altså det billede, der stemmer bedst med de målte data.

Denne fremgangsmåde kaldes mindste kvadraters metode og bruges i mange sammenhænge. I gymnasiet kendes den fra bestemmelse af den bedste rette linje til en række målepunkter (lineær regression), hvor linjens hældning og skæring med andenaksen er de ubekendte.

Udnyttelse af forhåndsviden

Ligesom i sudoku-eksemplet kan man i CT-scanning ikke altid opnå ligninger nok

til at bestemme alle de ubekendte. Et fundamentalt problem er, at jo bedre måledata man vil have (flere ligninger og mindre støj), jo mere er man nødt til at bestråle patienten. Bestråling medfører en (lille) kræftisiko, så man vil gerne reducere den anvendte strålingsdosis, men uden at gå på kompromis med billedkvaliteten. Derfor forskes der i, hvordan man på bedst mulig vis kan udnytte forhåndsviden om billedet til at kompensere for det reducerede antal målinger/ligninger.

Et eksempel på forhåndsviden ved CT-scanning er, at billedet normalt består af ret ensartede områder adskilt af skarpe kanter. Dette skyldes at attenueringskoefficienten er forskellig for forskellige typer væv, men kun varierer ganske lidt inden for de enkelte organer, knogler, muskler mm. Man kan udnytte dette ved at konstruere en straffunktion, der måler i hvor høj grad et givet billede matcher med vores forhåndsviden. For eksempel passer CT-billedet i Figur 1 godt med denne forhåndsviden og får derfor en lav straf, mens støjfyldte billeder som for eksempel den klassiske “myrekrig” på gamle fjernsyn uden signal får en høj straf. Det bedst mulige billede findes ved at kombinere med mindste kvadraters metode i et kompromis mellem målte data og forhåndsviden ved samtidig at minimere forskellen til måledata samt den valgte straffunktion. Et eksempel er vist i Figur 4. Vi betragter det såkaldte *Shepp-Logan phantom*: Et kunstigt testbillede på 256×256 pixels, der simulerer en hjernescanning, for eksempel forestiller den hvide ring et tværsnit gennem kraniet. Vi danner et sæt måledata med færre målinger ($M=30720$) end ubekendte ($N = 256^2 = 65536$) og med støj. Herfra udregner vi det bedste billede med mindste kvadraters metode og med anvendelse af den omtalte form for forhåndsviden. Billedet, der anvender forhåndsviden, er klart bedre, idet alle “objekterne” inden i hjernen fremstår tydeligt.

Der er dog plads til yderligere forbedringer i billedet, så man kan spørge, om der findes andre slags forhåndsviden, der giver

et endnu bedre billede og endnu større reduktion i stråledosis. Dette arbejder jeg og andre forskere på at besvare, så vi

i fremtiden kan få endnu bedre CT-scannere.

Figur 4: Venstre: Testbillede. Midt: Bedste billede med mindste kvadraters metode. Højre: Bedste billede med forhåndsviden.

Jakob Sauer (født Heide) Jørgensen

Ripensersamfundets Jubilæumslegat

Nedenfor følger 2 rapporter, som legatmodtagerne har sendt til skolen. Foruden Anne Sophie Boisen og Anne Marx Lorenzen modtog også Simone Sandahl et legat.

Individuelt studieforløb ved Freie Universität, Berlin

Jeg læser Folkesundhedsvidenskab på Københavns Universitet, og som et led i min kandidatuddannelse har jeg muligheden for selv at tilrettelægge nogle af mine semestre. Dette har jeg set som en enestående anledning til at prøve kræfter med at studere i udlandet. Jeg valgte derfor at arrangere et såkaldt *individuelt studieforløb* i Berlin i foråret 2013.

Forløbet fungerede således, at jeg blev tilknyttet som gæstestuderende ved Freie Universität Berlin, hvor jeg har fulgt kurset *Social Structure and Inequalities in European Societies*. Kursets omdrejningspunkt var teorier og begreber, som kan anvendes i analyser af sociale strukturer i moderne samfund samt forskellige problemstillinger i relation til disse med et hovedfokus på social ulighed.

Social ulighed i et sundhedsfagligt perspektiv

I kraft af min folkesundhedsvidenskabelige baggrund har jeg især interesseret mig for den del af kurset, der har berørt social ulighed i sundhed. Det er et velkendt faktum, at der findes social ulighed i sundhed i Danmark såvel som i resten af Europa. Problemstillingen er blevet adresseret i mange undersøgelser, og den italesættes og diskuteres derfor også på mange forskellige niveauer blandt andet med henblik på at komme med bud på, hvorledes denne uheldige tendens kan forebygges og elimi-

neres. Emnet er ligeledes på den politiske dagsorden, og til trods for, at der kan være delte meninger om, hvorvidt ulighed er godt for eksempel dynamikken i samfundet, eksisterer der generelt i befolkningen en holdning om, at social ulighed i sundhed er uretfærdigt. Andre årsager til, at problemstillingen er vigtig, er, at man ved en reduktion af uligheden eksempelvis kan sikre, at en større del af befolkningen kan indgå i arbejdsstyrken, og herudover kan udgifter til såvel sundheds- som beskæftigelses- eller socialområdet fastholdes eller måske endda reduceres.

Et sundhedsvæsen forskelligt fra det danske

Det danske sundhedsvæsen står over for mange store udfordringer i en tid med en stigende middellevetid og knappe ressourcer, og af den grund er det relevant, at vi vender blikket udad og ser på, om der er internationale erfaringer, vi kan drage

nytte af. Sideløbende med studieforløbet har jeg ved hjælp af tyske kontakter, som jeg har fået skabt via mit studenterjob hos Kræftens Bekæmpelse, fokuseret på at sætte mig ind i organiseringen af det tyske sundhedsvæsen.

Tyskland har et forholdsvis decentraliseret sundhedssystem, hvor lovgivning og overordnet planlægning foregår på nationalt - og delstatsniveau. De 16 *Länder* har udstrakt selvstyre og tager sig af alt fra infrastruktur, specialeplanlægning og forebyggelse til lægers videreuddannelse, mens styring og mere detaljeret planlægning af sundhedsydelse er uddelegeret til 292 offentlige og private socialforsikringsorganisationer, som konkurrerer indbyrdes. Finansieringen er helt overvejende baseret på et lovpligtigt forsikringssystem via socialforsikringsorganisationerne (sygekasser), hvor henholdsvis arbejdsgiver og lønmodtager bidrager med ca. halvdelen hver. Den offentlige finansieringsandel

i sundhedsvæsenet udgør knap 77 %, og hertil kommer en egenbetaling på bl.a. sygehusbehandling og ambulant behandling (10 € pr. dag i højst 28 dage) samt ved konsultation hos den alment praktiserende læge (10 € "Praxisgebühr" i kvartalet). 20-24 % af befolkningen har supplerende privat sundhedsforsikring til for eksempel dækning af egenbetaling.

Som et led i den nyeste sundhedsreform nærmer Tyskland sig et system, som minder meget om den danske gruppe 1 og 2 sygesikringsordning. For at begrænse den nærmest uhindrede og fordyrende adgang til sundhedsvæsenet havde reformen bl.a. til formål at indføre en slags *gatekeeper light*, hvor sygekasserne aktivt skal tilbyde de forsikrede at blive fast tilknyttet en alment praktiserende læge. Hvis patienterne indvilliger i først at konsultere den praktiserende læge, vil de opnå en bonus hos sygekassen i form af et kontant beløb eller nedslag i det obligatoriske bidrag til sygekassen. Bonus opnås også, hvis de forsikrede kan dokumentere, at de deltager i diverse forebyggelsesprogrammer, herunder fitness og idræt eller forundersøgelser. Der er frit lægevalg, hvilket også gælder speciallægerne samt valg af hospital.

Et område, hvor Tysklands sundhedssystem især adskiller sig fra det danske, er på rehabiliteringsområdet. Eksempelvis har kræftpatienter i Tyskland ifølge sociallovgivningen ret til rehabilitering på et rehabiliteringscenter af ca. 3 ugers varighed. Gennemsnitsprisen er 2.478 € (ca. 18.500 kr.) pr. patient, og beløbet forventes at være betalt tilbage, hvis personen kan blive blot 3-4 måneder længere på arbejdsmarkedet frem for at gå på førtidspension. En ordning som denne kunne potentielt også være til gavn for danske kræftpatienter.

Hjemme igen

Planlægningen og gennemførsel af et individuelt studieforløb har givet mig mulighed for at demonstrere stor grad af ansvar og

selvstændighed. Endvidere kan den viden, jeg har opnået om både sociale strukturer og ulighed i Europa samt det tyske sundhedsvæsen, i høj grad være anvendelig for mit videre uddannelsesforløb, da jeg håber på at kunne rette dette i en international retning. Efter 4 måneder i Berlin, som jo i sig selv er en spændende by med utallige tilbud på alle områder, har jeg fået styrket person-

lige såvel som faglige kompetencer, og jeg er således vendt hjem med forskellige ting i bagagen, som på mange måder vil være til gavn for mit fremtidige virke som folkesundhedsvidenskabelig kandidat. Jeg takker Ripensersamfundet for tildelingen af dets jubilæumslegat og for at have medvirket til at gøre mit ophold muligt.

Anne Sophie Boisen

Amerikansk politik i det store æble

Den 14. januar 2013 lettede jeg med flyet fra Kastrup Lufthavn og satte kursen tværs over Atlanten mod Amerika. I mere end et år havde jeg ventet på at kunne flytte ind på West 116th på Manhattans Upper West Side og påbegynde mine studier på Barnard College – New York's berømte kvindecollege i hjertet af verdens fineste storby. Barnard College er ganske særligt, da det er et af de få kvindecolleges, der er tilbage i USA fra dengang, hvor de primære universiteter var forbeholdt mænd. Barnard College blev oprettet i 1889 som den kvin-

delig pendant til det anerkendte Columbia University, der i øvrigt ligger lige overfor Barnard på den anden side af Broadway. Da de amerikanske universiteter begyndte at lukke kvinderne ind på de støvede gange i efterkrigstiden, begyndte mange kvindecolleges at blive integreret med hoveduniversitet, og selvom Columbia allerede i 70'erne viste megen villighed til at integrere Barnards dygtige kvinder, så besluttede Barnard College alligevel at bevare sin selvstændighed. Barnard har dog fastholdt det meget tætte bånd med Columbia, hvilket betyder, at Barnards såvel som Columbias fagkatalog står vidt åbent for alle studerende på de to universiteter.

En rimelig kedelig fagplan

Det var da, for mit vedkommende, også en af de væsentligste motivationsfaktorer for at søge ind på et college, som umiddelbart afskrækker ved at bestå af 100% start-tyveårige kvinder. Ikke desto mindre er Barnard på mange måder en rigtig god uddannelsesinstitution, der med et lille antal af studerende har masser af overskud til at pleje, guide og vise omsorg. Noget man som studerende på Københavns Universitet til tider kan skue rimelig langt efter. Jeg startede da også med at få stillet min egen professor i statskundskab til rådighed til at hjælpe mig med at vælge fag. På Barnard tager man en liberal arts degree, som i høj grad minder om en studentereksamen. Ligesom på gymnasiet vælger man en studieretning, det vil sige en major og en minor, som er de to hovedområder, man tager flest fag indenfor. Derudover skal man, ligesom på gymnasiet, også opnå en form for almen dannelse. Det betyder, at man foruden sine hovedfag skal tage en række naturvidenskabelige fag, kreative fag og sproglige fag i løbet af sin bacheloruddannelse, og det betyder derfor også, at Barnards fagkatalog er utroligt rigt. Men da Institut for Statskundskab på KU kun meritoverfører statskundskabsfag, blev min fagplan, ifølge min professor, en smule kedelig og lidt uninspirerende. Hun lovede derfor at tage mig med til en musikfestival i Brooklyn, så jeg slap for at sidde begravet i mine tunge bøger hele semesteret (det skal man nemlig bruge en del tid på, hvis man læser statskundskabsfag). Det til tider næsten kammeratlige forhold til professorerne på Barnard, blev dog nogle gange overskygget af den meget formelle tålemåde som samtlige underviserne og dekanerne insisterede på, man anvendte.

Amerikansk politik er ikke kun Obama

Selvom nogle måske ville sige, at mine valgte fag var en smule ensformige, så

var de mest af alt meget amerikanske. Jeg havde nemlig lovet mig selv, inden jeg tog af sted, at jeg dette semester kun vil tage fag indenfor amerikansk politik ud fra forestillingen om, at hvis der er noget folk i verden, der ved noget om amerikansk politik, så må det være amerikanerne selv. Og lige umiddelbart blev den forestilling ikke afkræftet. Det gjorde det især lettere for en ræverød venstreorienteret dansker som mig at sluge den amerikanske samfunds-fremstilling, jeg blev præsenteret for i løbet af semesteret, da Columbia University generelt og Barnard i særdeleshed er ultraliberal (modsat konservativt).

For at blive klogere på amerikansk politik, besluttede jeg mig blandt andet for at følge faget State Politics på Columbia. Et fag som umiddelbart lyder en smule tørt, hvilket er sandt, men som også har givet mig en god og substantiel indsigt ind i, hvad amerikansk politik i virkeligheden er. I Danmark hører vi for det meste om præsidentembedets op og nedture og det kontinuerlige dødvande i kongressen, men i virkeligheden bliver en meget stor del af amerikansk politik designet og tilpasset i de individuelle stater. For eksempel velfærds – og uddannelsespolitik. Noget, som især overraskede mig, er det faktum, at der er virkelig stor forskel på udformningen af de statslige parlamenter og regeringer. I nogle stater, såsom Californien, er det lovgivende organ et stort og meget professionelt foretagende med fuldtidsansatte politikere, der både har personale, kontorer og en rimelig lønpose. I andre og typisk i mindre stater er en plads i den lovgivende forsamling en fritidsbeskæftigelse på lige fod med en post i et dansk menighedsråd. Politik i staterne har derfor vidt forskellige forudsætninger, når for eksempel føderale tiltag som Obamacare skal iværksættes og udføres på statsplan.

Verdens bedste by

Selvom jeg brugte meget tid på Columbias

smukke bibliotek "Butler" begravet i tunge bøger og lange skriftlige opgaver, og selvom jeg i løbet af semesteret øgede mit kaffeindtag betydeligt, var der også tid til andet end amerikansk politik. Fænomenet champagne-brunch er for eksempel meget udbredt på de hippe cafeer, som findes alle vegne i New York, og det var da også et fænomen, der faldt i god jord hos de 11 danske piger, der foruden mig, valgte at spendere deres semester på Barnard. At være New York'er er i sandhed at drikke sig en lille fjer på en søndag formiddag, vandre bekymringsfrit igennem Central Park og se på hundelufteren, der bliver luftet af 6 hunde i forskellige størrelser, og som alle har hver deres idé om gåturens destination. Eller sidde på en bæk ved Jackie O's reservoir – den store sø

midt i parken – og beglo den overgearede motionsløber, der tydeligvis har været på indkøb i Nike Town ved 5th avenue dagen forinden. Og hvis det står til mig, er det i hvert fald ikke sidste gang, jeg betræder de snoede stier i Central Park og kalder New York for mit hjem.

Tusind tak til Ripensersamfundet og Ribe Katedralskole for at give mig muligheden for at forfølge mit store ønske om at studere på et af de bedste universiteter i verden og for at give mig chancen for at leve i og leve mig ind i den helt fantastiske by, som New York er.

Anne Marx Lorenzen

Fredagscafe

Nedenfor følger 2 rapporter, som legatmodtagerne har sendt til skolen. Foruden Mikael Madsen og Kristoffer Tophøj modtog også Lise Marie Nissen, Rasmus Riisgaard, Amanda Lassen og Thomas Kybl Winther portioner af Frode Schöns Legat.

Udvekslingsophold på University of Cambridge, UK

Forud for beretningen omkring mit udvekslingsophold vil jeg gerne udtrykke min allerstørste taknemmelighed for den økonomiske støtte, der blev ydet til opholdet fra *Frode Schön og hustru Valborg, født Windfelds Fond*. Støtten har været uundværlig, og jeg er både glad og stolt over at have modtaget legatet.

Lad os starte denne beretning med et kort tilbageblik. I sommeren 2008 blev jeg, Mikael Madsen, student fra Ribe Katedral-skole efter at have gennemført 3 fantastisk spændende, udfordrende og modnende år på gymnasiet. Jeg husker meget tydeligt dagen, hvor jeg havde min sidste eksamen, som var i mundtlig dansk. Allerede tidligt om morgenen havde en ganske speciel følelse fundet sig vej til min krop. Som en diskret boblende lykke, der blot ventede på at bryde frem i lys lue. Og efter at eksamenen var veloverstået, bredte sig så denne lykkerus, som gjorde dagen til en af de hidtil mest mindeværdige i mit liv. Det var rimeligt vejr, og efter et par genstande i godt selskab på Det Lille Ølhus hærgede en

følelse af, at hele Verden lå for mine fødder. Dog var der rigelig med tid til, at jeg i ro og mag kunne udskyde det med at erobre verden lidt og blot nyde det fantastiske nu, jeg nu engang var så heldig at befinde mig i.

Efter endt studenterekamen fulgte et år med værnepligt i hæren og arbejde som lærervikar. Dette år førte også til en beslutning om, at jeg ville begynde på studiet "Medicinalkemi" i Aarhus med start i august 2009. Valget af studie grundede i et ønske om at lave spændende forskning og nok også i en drøm om at redde

om end ikke hele verden, så måske en lille del af den.

Jeg begyndte som planlagt på studiet i 2009, og med en god baggrund i kemi fra gymnasieundervisningen faldt jeg hurtigt til på studiet. I den kommende tid fulgte jeg de obligatoriske kurser, og studiet skred planmæssigt frem. Samtidig begyndte en lidt anderledes idé dog også at tage form i mit hoved. Det var tanken om at gøre noget, der afveg fra normalen og kunne give mig en anderledes form for udfordringer og erfaringer indenfor mit fag, end hvad der ellers ville være muligt. Tanken gik på at gennemføre et udvekslingsophold på et af de to traditionsrige topuniversiteter (Oxford og Cambridge) i England. I starten virkede tanken både lidt vild og skræmmende på mig, men jeg besluttede mig alligevel for at give mig i kast med at få arrangeret et ophold. Jeg begyndte allerede i efteråret 2011 at kigge på mulighederne, og selvom det virkede meget vanskeligt at få det ønskede ophold stablet på benene, så var der jævnlige små skridt i den rigtige retning. Det begyndte pludselig at virke mere og mere sandsynligt, at opholdet rent faktisk ville blive en realitet, og sidst på efteråret 2012 faldt de sidste detaljer endelig på plads.

Det var lykkedes at få lavet en Erasmus-aftale med Kemisk Institut på universitetet i Cambridge, og gennem denne kunne jeg så tage af sted på et halvt års ophold fra den 15. januar 2013.

I tiden op til opholdet var der ikke meget ro til at tænke over, hvad der skulle ske. Studiet gik slag i slag, og der var travlt både med undervisning, forskningsarbejde og eksamenslæsning. Den sidste eksamen inden udvekslingsopholdet var en skriftlig eksamen, der lå den 14. januar, og jeg var så heldig, at jeg fik lov til at tage

eksamenen på det College, jeg skulle bo på i Cambridge. Det betød dog også, at mit program omkring starten på opholdet var meget presset. Der var en eksamen i Danmark den 9. januar, og efter afgang til England den 11. var der igen travlt med eksamenslæsning og eksamen, inden jeg kunne starte på universitetet i Cambridge den 15. januar.

Hele vejen igennem var folk dog meget hjælpsomme, og hvad der ellers forinden havde lignet et ubestigeligt bjerg af organisatoriske udfordringer endte med at gå som en jævn vej mod studiestart i Cambridge. De såkaldte Colleges udgør en meget betydelig del af bybilledet i Cambridge, og jeg blev altså også installeret på et sådant. Nærmere bestemt flyttede jeg ind på

Churchill College, som er et af de nyere af slagsen. I den forstand Colleges eksisterer i Cambridge og Oxford er de ganske unikke. De er institutioner, der i tæt samarbejde med universiteterne tager vare om de studendes uddannelser. Fokus er lagt på, at de studerende skal have de bedst mulige forhold for at studere, og derfor bliver der taget hånd om en stor del praktiske ting fra colleges side. Der er mulighed for forplejning både morgen, middag og aften, ligesom der er sørget for alt vedligehold og rengøring. Desuden er der på Collegesne en række tilgængelige faciliteter såsom store døgnåbne biblioteker, træningscentre, sportsbaner osv. Ved min ankomst var jeg meget imponeret af dette college-miljø,

der mødte mig. Der blev

i allerhøjeste grad taget hånd om mig, og til tider følte jeg nærmest, at jeg var flyttet ind på et hotel af den bedre slags, om end mit forholdsvist beskedne værelse ikke helt levede op til dette.

Hvad jeg ellers gik i møde ved min start i Cambridge, var en meget travl dagligdag fyldt med oplevelser og udfordringer. I de første 10 uger skulle jeg følge undervisning i 4 kurser og starte på mit projekt i den forskningsgruppe, jeg er tilknyttet. Under den sidste del af opholdet skal jeg efter planen udelukkende fokusere på forskningsprojektet.

Undervisningen har bestået af forelæsninger, der er meget lig dem, jeg i forvejen kendte fra Danmark. Tempoet og niveauet af disse er meget højt, men jeg har dog følt

mig godt rustet i kraft af min uddannelse fra Aarhus, og udbyttet af forelæsningsne har derfor været rigtig højt. En anden del af undervisningen er de såkaldte supervisions. Disse er møder mellem 2-3 studerende og en faglig supervisor. Denne supervisor er typisk enten den kursusansvarlige eller en af dennes post. doc.-studerende. Forud for en supervision indleverer man besvarelser på en række opgaver indenfor det gennemgæede pensum, og opgaverne bearbejdes så under supervisionen. Ligeledes bliver der stillet opfølgende spørgsmål, og stemningen kan til tider blive ganske intens. Udbyttet er dog rigtig godt, og incitamentet for at være meget velforberedt er stort. Det er ikke sjovt at skulle svare "I don't know" i undervisningssituationen.

Som nævnt har jeg foruden at følge undervisning været tilknyttet en forskningsgruppe. Her har jeg arbejdet på et projekt, hvor jeg skulle fremstille små molekyler, der kan binde til et stort protein-kompleks. Proteiner er store molekyler, der findes i alverdens forskellige afskygninger og spiller formidabelt mange forskellige roller i kroppen. En del af proteinerne kan betragtes som maskiner, der udfører forskellige processer i organismen. Dette foregår ofte i komplekser med andre proteiner, og det er netop sådan et kompleks af proteiner, jeg arbejder på at interagere med ved hjælp af små molekyler. Mere specifikt er det proteinkompleks, jeg arbejder med, en del af ubiquitinyleringsmaskineriet, og dette kræver vist lidt yderligere forklaring. Når proteiner i en organisme har eksisteret i en given tidsperiode, eller hvis der er fejl i proteiner, så skal de nedbrydes, så nye velfungerende proteiner kan fremstilles og erstatte dem. For at proteiner, der skal nedbrydes, kan blive genkendt af organismens nedbrydningsmaskine (proteasomet), skal de mærkes. Dette sker ved, at der sættes en ubiquitin-hale på proteinet i ubiquitinyleringsmaskineriet.

Derfor er det også meget interessant at

arbejde med at påvirke ubiquitinyleringsmaskineriet. Potentielt vil dette nemlig give en mulighed for at kontrollere, hvilke proteiner der nedbrydes og bevares i kroppen. Hvis man kan opnå denne form for kontrol, vil dette kunne bruges i behandling af mange forskellige sygdomme. Blandt andet en række kræftformer.

Med hensyn til forskningsprojektet tog tingene en lidt speciel drejning umiddelbart, før jeg tog af sted til Cambridge. Jeg modtog på daværende tidspunkt en mail fra min nuværende supervisor, der bekendtgjorde, at han havde takket ja til en lukrativ stilling på University of Dundee i Skotland. Desuden nævnte han, at han ville arbejde på allerede at flytte forskningsgruppen i løbet af foråret. Dette kom lidt som et chok for mig, men jeg besluttede mig for at tage eventuelle problemer hen ad vejen. Hvis jeg skulle tilbringe den sidste del af opholdet i Dundee, så måtte det jo blive sådan. Og det viste sig så, at dette blev aktuelt. Den officielle flyttedato blev sat til den 8. april, og pludselig stod jeg i en situation, hvor jeg skulle til at

have lavet en masse foranstaltninger for at kunne flytte med gruppen til Dundee og fortsætte på mit forskningsprojekt. En ny Erasmus-aftale blev oprettet, og i skrivende stund lader alt til at have flasket sig, således at jeg kan følge med gruppen til Dundee. Set gennem et par positive briller, så betyder dette blot, at jeg kommer til at få mig endnu en spændende oplevelse. Da al undervisningen på nuværende tidspunkt er gennemført, får flytningen heller ingen betydning for det faglige indhold af mit ophold. Hvis situationen i stedet betragtes med en vis grad af skepsis, så er det lidt ærgerligt, at jeg skal forlade Cambridge. Denne ældgamle universitetsby har virkelig et unikt studiemiljø, og de historiske omgivelser i bymidten har bidraget til en ganske bestemt stemning på gåturene til og fra universitetet. Det kommer jeg til at savne. Selvom meget af tiden i Cambridge er gået med studier, så har jeg heldigvis også haft lejlighed til at få oplevelser, der ikke var studierelaterede. Blandt disse har de kendte "College Formal Hall"s skrevet sig ind i min bevidsthed som dejlige og særprægede

begivenheder. Kort fortalt er en "Formal Hall" en fin og meget formel middag på college. Alle deltagere møder op i deres stiveste puds, og forinden har man erklæret, at man vil følge et udpenslet regelsæt for korrekt opførsel i løbet af aftenen. Alle collegerne har tilknyttet dygtige kokke specielt til disse begivenheder, og når en gong-gong samt en given latinsk bøn har lydt, må man sætte sig og begynde indtagelsen af det yderst veltilberedte måltid. Mange colleger har også store samlinger af fine vine, og derfor suppleres middagen som regel med ganske velsmagende dråber. I det hele taget har opholdet i Cambridge været en kæmpe oplevelse indtil nu. Jeg har fået et fantastisk indblik i et meget stolt studiemiljø, der formentlig ikke findes tilsvarende andre steder. Ligeledes har jeg fået udfordret mig selv fagligt, og jeg føler, at jeg har lavet noget ganske betydningsfuldt. Med lidt god vilje vil jeg endda påstå, at jeg har "erobret" en lille smule af den verden, jeg følte lå for mine fødder den fantastiske dag for snart 5 år siden.

Mikael Madsen

Studieophold i New York og Paris 2012

Den 31. august 2012 landede jeg i John F. Kennedy lufthavn, New York. Jeg havde modtaget økonomisk støtte fra blandt andet Frode Schön og hustru Valborg, født Windfeldts fond, og stod efter 8 måneders forberedelse endelig dér, ved begyndelsen af mit studieophold som et led i min kandidatuddannelse på Rytmsk Musik-konservatorium i København.

Den første måned boede jeg i en lille autentisk newyorkerlejlighed i Brooklyn med et par døde kakkellakker i det ene hjørne og et trommesæt i det andet. Herfra rejste jeg ud og hørte koncerter, gik til jam-sessions og modtog undervisning af nogle af de dygtigste jazzmusikere i

verdens største jazzmetropol. Min første lektion i byen var med verdensklasse trommeslageren Ari Hoenig, som blev turens dyreste lektion, men ikke den bedste. Han virkede uengageret denne fredag formiddag, og jeg lærte, at pris ikke er lig med kvalitet. I stedet fik jeg fat på trommeslageren Peter Retzlaff, som jeg mødtes med 6 gange. Hos Peter arbejdede vi med Second Line og New Orleans traditionen, swing, og amerikansk jazzhistorie. En fantastisk spændende trommeslager og en meget dygtig lærer.

En anden stor oplevelse var to dobbelttimer med bassisten Joe Sanders (Gerald Clayton trio) og min svenske ven og pianist John Venkiah, som var i byen. Joe underviste os

i trio sammenspil, og hans simple og stærke mantra var: ”spil musikken, hele tiden, og aldrig andet”. En besynderlig fersk åbenbaring efter 3 år på konservatoriet med teknik, hørelære, og musikteori på højeste niveau. Men en åbenbaring ikke desto mindre. Noget jeg over årene på skolen i Kbh simpelthen havde glemt.

Alle undervisere, jeg mødte, var amerikanere, og som Joe Sanders’ med sit klare budskab var de alle meget klare i mælet, og de prædikede alle sammen ”musik før alt andet”, belyst på hver deres måde. Den amerikanske umiddelbarhed og direkte facon barberede mine ideer om ”rigtigt og forkert”, teori og teknik, ned til: ”hvad har musikken brug for”, eller ”hvor lidt kan

jeg spille, for at det lyder godt”. Jeg havde endnu 5 forskellige lærere (Dave Ambrosio, Jacob Sacks, Tony Malaby, Kevin Hays, Matt Clohesy) og afviklede 27 timers undervisning i løbet af de tre måneder, jeg var i New York.

Jeg hørte ca. 30 koncerter og gik til utallige jazz-jamsessions, hvor jeg mødte mange jævnaldrende musikstuderende og musikere. Hjemme i Brooklyn var min nabo danske Mikkel Hess (Hess is more), og han accepterede larmen, når jeg øvede trommer eller inviterede andre musikere med hjem til øve-sessions i dagligstuen. Jeg besøgte Mikkel og Rasmus Bille Bahncke’s (producer af bl.a. Backstreet Boys) studie på Manhattan, og så Mikkel optræde med danske

Oh Land til kunstferisering på Lower East-side, Manhattan. Det blev også til en tur i Carnegie Hall for at høre Mahlers 8. symfoni fremført af American Symphony Orchestra samt en tur på historiske Lenox Lounge i Harlem, som er en jazzklub fra 1939, hvor blandt andet John Coltrane og Miles Davis havde deres gang. Jeg skulle oprindeligt have været på Cuba

i december måned, men valgte i stedet at rejse til Paris for at stille min nye lyst til at finde en europæisk pendant til New York. På sigt er Paris noget nemmere at komme til at arbejde i, end for eksempel New York. I Paris gik jeg således også til jamsessions og hørte koncerter. Jeg modtog ingen undervisning her, men skabte gode kontakter og forsøger nu at arrangere en mindre tur

med min saxofontrio i Paris til sommer. Jeg landede i Kastrup lufthavn den 20. december efter 112 dages rejse. Studieopholdet er det sundeste jeg har foretaget mig i lang tid, både musikalsk og personligt. Nogle gange skal man nemlig udenfor for rigtigt at se det hus, man bor i. Mange tak for støtten.

Kristoffer Tophøj

Julelegater 2012

P. Schmitz og hustrus Legat

Pernille Warming, 1y

Lektor C. Amorsens Legat

Wiktor Dariusz Bartoszewich, 1x

Øllgårds Legat

Morten Kristensen, 2s

Nis Nissens Legat

Helene Christensen, 2v

Frederik Thomsen, 2z

Asger Beier Berndsen, 3r

Stipendiefonden

Line Thorhauge Truelsen, 3z

Camilla Christensen, 1n

Michelle Anholm Jensen, 1q

Malene Schellerup Holm, 2p

Bregentveds Legat

Lærke Rohde Andersen, 1e

Sommerlegater 2013

Ripensersamfundet

Niels Møller Gram, 3z

100-års jubilæumslegat

Sofie Husted Laursen, 3x

Thorsens Legat

Andreas Bock Michelsen, 3x

Simon Rosenstand, 3r

Brock Iversen og**Jens Thue Jensens Legat**

Marie Gamborg Lautrup, 3m

Haunstrup Andresens Legat,**Ellen Reinckes Legat og****Søløjtnant Grønbæks Mindelegat**

Martin Hartz Bak, 3y

Sechers Legat

Kasper Fyhn Jacobsen, 3r

Greisens Mindelegat

Michael Reincke Vahl, 3v

Jens Chr. Petersens Legat

Christina Olesen, 3v

Jubilæumslegatet

Cæcilie Kikkenborg Aggerbeck, 3s

Sydbanks Legat

Camilla Svendsen Matzen, 2o

Frøs Herreds Sparekasses Legat

Signe Bruun Viuf, 3z

Jyske Banks Legat

Camilla Stender Atzen, 3t

Danske Banks Legat

Malene Schellerup Holm, 2p

Asger Beier Berndsen, 3r

Nordeas Legat

Jacob Dalgaard, 2q

Skjern Banks Legat

Mette Skovgaard Underbjerg, 3t

Andelskassen i Gredstedbro

Ida Mandrup Nielsen, 3m

3m - Clare Elizabeth Usbeck, Elisa Stella Knudsen, Hjalte Holm Tietge, Ida Mandrup Nielsen, Ida Villefrance Jeppesen, Ivalu Jensen Skovgaard, Jais Rørbo Jensen, 3m Jonas Bjerrum Serup Haagenzen, Josefine Najbjerg Hansen, Julie Katharina Jensen, Lena Munk, Line Drewsen, Loui Svan Steensen, Malte Møller Petersen, Marie Gamborg Lautrup, Mathias Hammerstrøm, Mathias Duvald Kirkemann, Mette Luise Hoppe Christensen, Nicolas Vejrup Mathiesen, Nikolaj Hausted Hansen, Patricia Guldhammer Sabra, Peter Alsing, Rasmus Bonde Østergaard Madsen, Stine Skellgaard Lyngesen, Tobias Skov Ludvigsen.

3r - Alexander Benjamin Moesgaard, Anna Bang Lilholt Feldbæk, Asger Beier Berndsen, Christopher Schulz Dalgas Jensen, Cecilie Elten Krickau, Emilie Jarling Trolle, Johanne Kjær Svendsen, Kasper Fyhn Jacobsen, Kristian Thomsen Purreskov, Marela Valgerdur Axelsdottir Petersen, Mathias Skov Andreasen, Mette Hansen, Nanna Hansen Toft, Pernille Bonn Pedersen, Rikke Tindahl Leth Olesen, Rosa Nørgaard Christensen, Simon Rosenstand, Trine Kirkegaard Jensen.

3s - Alik Uld Lemin, Anders Dahlgaard, Anders Vaaben, André Majlund Jensen, Benjamin Kjærgaard Clausen, Cecilie Louise Bevensee, Cecilie Skøtt Feidenhans'l, Christina Westergaard Larsen, Cecilie Kikkenborg Aggerbeck, Helene Thestrup Christiansen, Iben Kryger Andersen, Jesper Aarhus, Johan Rathcke Poulsen, Lars Oskar Bajlum, Lars-Emil Hjøllund Reinke Olsen, Marc Iversen, Marie Dahl Boch, Merete Petersen, Mette Søe Vester-sager, Michele Birgitte Lind Fomsgaard,

Rikke Hansen, Sabrine Rahbek Jespersen, Søren Siersbæk Nielsen.

3t - Alberte Bohse Hansen, Anders Heide-Andersen, Anders Overgaard, Anita Johansen, Camilla Stender Atzen, Frederik Holst Thygesen, Henriette Broe Schmidt, Hjalte Rykind-Eriksen, Isabel Yde Jacobsen, Jane Lassen, Jonas Møller, Julie Grosmann Jepsen, Laura Cecilie Lydiksen, Liane Grandt Petersen, Louise Eugster Ingvardsen, Luise Glud Bergholt, Maria Andersen, Mette Skovgaard Underbjerg, Mia Pahuus Christiansen, Mikkel Wind Jeppesen, Morten Laugesen, Rasmus Nymand Nielsen, Rikke Stage Jepsen, Signe Marie Feddersen, Sigurd Vigen Pedersen, Stine Foss Petersen, Søren Mai, Søren Outzen Kaas, Søren Skødt Hansen.

3v - Alexander Brink Laugesen, Anna Louise Nordbeck Sørensen, Bente Bjerggaard Nielsen, Camilla Lebeck Bjerre, Camilla Skov Sørensen, Caroline Vinther Hammelsvang, Chris Rosendahl Hansen, Christina Elise Olesen, Emil Dall, Felia Camilla Løbner, Frederik Baden Jørgensen, Jeanett Brink Jørgensen, Jens Baungaard Sand, Line Witt Mortensen, Lærke Hansen Siedentopp, Majbritt Sørensen, Melanie Ebsen, Melissa Merete Elberg Bundesen, Mette Bjerg Mogensen, Mette Frier Hansen, Michael Reincke Vahl, Pernille Bech Jensen, Pernille Weis Lorenzen, Signe Stampe Sørensen, Sofie Carlsen.

3x - Andreas Nicolai Bock Michelsen, Anja Degnbol Ladefoged, Charlotte Beyer, Charlotte Kjær Madsen, Christina Brammer, Dalia Basil Farooq Abed Yashou, Ebbe Juel Jacobsen, Jeppe Skals, Joan Toft Jepsen, Juliane Bech Sørensen, Julie Sara

Nielsen, Louise Thomsen, Lykke Tapdrup, Mariam Basil Farooq Abed Yashou, Mathias Neessen, Melanie Nedergaard Nielsen, Nicoline Thaysen Hedebo, Niels Lund Feveile, Niels Mulvad Wosylus, Rasmus Goddixen Graabæk, Signe Møller Mortensen, Sofie Husted Laursen, Stinne Westen Noer.

3y - Anne Dorte Agergaard, Anneline Bergmann Andreasen, Charlotte Lydiksen, Christian Dam Hansen Vestergaard, Christian Weber Vestermark, Freja Reginsdottir Barslund, Hans Henrik Knud Sørensen Vonsild, Henrik Egeris Ebsen, Isa Bakkegaard Olesen, Jeppe Dreyer Matzen, Johan Friis Nielsen, Katrine Rahbek Madsen, Lea Grejsen, Line Dam Larsen, Louise Rask, Martin Hartz Bak, Mette Nielsen, Mikkel Dollerup, Nanna Rasmussen, Nanna Frederikke Kjær, Nikolaj Warming, Pernille Jensen, Regitze Lauritzen, Rikke Bindesbøl Hansen, Rikke Vesterby Hansen, Søren Thomas Holt Paulsen.

3z - Andreas Aarøe Bjørn, Anne Voigt Sonnichsen, Astrid Marie Tang Jepsen, Ditte Bladt-Hansen, Emma Louise Worm, Henrik de Renouard Eckmann, Ida Margrethe Hermansen, Katrine Brix Noer, Lauge Platz Bertelsen, Line Roager, Line Thorhauge Truelsen, Magnus Larsen, Maria Ebsen Sørensen, Monica Rohde Madsen, Natasia Bech Nielsen, Niels Møller Gram, Nikita Gusevs, Sabine Østergaard, Signe Bruun Viuf, Simone Andrea Warncke, Søren Stenger, Victor Jamborg Haugaard.

Studenter 2013 / hf

2o - Camilla Svendsen Matzen, Cecilie Feldtfos Callesen, Charlotte Kielgast Poulsen, Christine Dahlgaard Mørup, Daniel Enghave, Henriette Meng Larsen, Henrik Bock, Jannie Finch, Jesper Bøgh Bendixen, Klara Waldeier Hollænder, Kristian Otzen, Line Ohrt Petersen, Louise Bøgeholdt, Louise Carstensen Brandt, Malene Otzen, Marco Kool, Maria Daisy Skardhamar Gry, Melanie Mikkelsen, Michael Lindegaard Schmidt, Minna Søllingvraae Andersen, Nils Vestergaard Lauritzen, Pernille Janderup Holst, Peter Solsø Jansen, Sabrina Ølgaard Rosendal, Zascha Lundgaard Olsen.

2p - Anne Crafact-Warrer, Anne Marie Villads Clausen, Annie Høhrmann Jochimsen, Betina Rosa Andersen, Bitten Vonsild Andersen, Cecilie Legaard, Charlotte Halina Knudsen, Emma Hedeman Enevoldsen, Jacob Brinkmann Mortensen, Janni Caroline Jønsson Ravn, Jette Nissen, Jonas Mathiesen, Josefine Rechnagel Kristensen, Kamilla Melchior Nielsen, Karina Bang Eriksen, Kristina Ørnfeldt Svensson, Lene Lund Laursen, Louise Marie Schack Brink, Mads Kjær Thiim, Majken Gaasedal, Malene Schellerup Holm, Maria Astrup Holm, Nana Karen Pedersen, Sofie Amalie Rask Petersen, Sune Jensen, Tanja Mikkelsen, Trine Høhrmann.

2q - Allan Lund Lorenzen, Camilla Helsinghoff Andsager, Daniel Ravn, Esra Shamseldin Ali, Gitte Kaas, Haidar Manar Zuhair, Isa Aviaja Eriksen, Jacob Lykke Dalgaard, Laura Falk Rye Olsen, Lena Møller Krabbenhøft, Louise Tykgaard Granerud, Mads Marzec, Maiken Krista Johansen, Mathias Vejbæk Rathkjen, Mia Lilholt Bang Feldbæk, Mikkel Jul Brogaard, Mikkel Stensig Poulsen, Nickolaj Storgaard Oksen, Rasmus Hansen, Sabrina Schmidt Paulsen, Sofie Bøgen.

Konkurrencer 2013

EUSO, European Union Science Olympiad for 1g-elever: Charlotte Hjerrild Thomsen 1x (biologi), Mikkel Zacharias Bystrup Holst-Hansen 1x (kemi) og Tue Søvsø Vesterskov Jensen 1x (fysik) repræsenterede skolen ved den regionale finale i Kolding den 16/1 og klarede sig fint, men

gik desværre ikke videre til den danske finale.

Latinkonkurrence for 2g-elever med latin på A-niveau: Konkurrencen er national, og der afvikles kun én runde, hvorefter der findes en vinder. Eleverne på skolens

A-niveau hold i latin deltog i konkurrencen den 1/2 og Helena Damms opgave blev sendt videre til bedømmelse, men det blev desværre ikke en elev fra Ribe, der vandt dette års konkurrence.

Geografi Olympiade for elever med naturgeografi på B- eller C-niveau: Alle skolens B-niveauhold deltog i den indledende runde, men desværre kvalificerede ingen sig til semifinalen.

Kemi Olympiade for elever med kemi på A-niveau: Skolens A-niveauhold i kemi deltog i 1. runde, og Line Thorhauge Truelsen, Monica Rohde Madsen, Natasia Bech Nielsen og Signe Bruun Viuf, alle fra 3z klarede

sig så flot, at de gik videre til 2. runde den 18/1 - 20/1 i København. Herefter gik kun Line Thorhauge Truelsen 3z videre til 3. og 4. runde, hvor hun sluttede på en 6. plads i det samlede felt.

Biologi Olympiade for elever med biologi på A-niveau: Skolens A-niveauhold i biologi deltog i 1. runde, og Charlotte Kjær Madsen 3x gik videre til den nationale semifinale i Odense den 13/1 - 15/1.

Georg Mohr, konkurrence i matematik: Alle skolens matematikhold på A- og B-niveau deltog i 1. runde, og 2. runde blev afviklet på skolen den 8/1 med 6 deltagende elever, der alle gjorde sig fortjent til et diplom for deres præstation: Allan Erlang Videbæk 2x, Jeppe Skals 3x, Lauge Platz Bertelsen 3z, Line Roager 3z, Line Thorhauge Truelsen 3z, Signe Bruun Viuf 3z.

Talantarbejde og studiekredse

Skolen har længe haft tradition for at tilbyde de dygtigste elever deltagelse i faglige konkurrencer, og antallet af faglige konkurrencer er gradvist øget gennem de sidste år. Men derudover udvikles i disse år også forskellige andre tilbud til de dygtigste elever.

Studiekredse: Skolens lærere tilbyder forskellige studiekredse, som eleverne har mulighed for at deltage i.

Foråret 2013: "Opdigtet onsdag" – en studiekreds med helt ny dansk litteratur, "Kend dine klassikere" – en studiekreds med verdenslitteraturens klassikere, og en studiekreds om "Moderne fysikeksperimenter" samt "Filmklub" arrangeret af sproglærerne.

Efteråret 2013: "LÆS – Litteratur, Æstetik og Sprog" – en studiekreds med danske klassiske litterære værker.

ScienceTalent College: I foråret 2012 tilmeldte skolen sig ScienceTalerter College.

STC administreres af Talentakademiet, der har til huse på Sorø Akademi. Eleverne til ScienceTalerter udpeges af deres lærere i de naturvidenskabelige fag i foråret i 1.g. Skolen kan sende et hold på op til 5 elever af sted. ScienceTalerterprogrammet strækker sig over 2½ år, og eleverne deltager i 8 camps, hvoraf de

fleste strækker sig over 3 dage og afvikles på Talentakademiet. Camp nr. 7 er dog en udenlandstur. Der er lektier forud for og en opgave som afrunding på alle camps. Når eleverne går i 3.g afsluttes forløbet med aflevering af et større projekt og et mundtligt forsvar heraf. Projektet indsendes ligeledes til konkurrencen "Unge Forskere".

I foråret 2012 udvalgte skolen følgende 5 elever: Andreas Ingham 1x, Magnus Lyhne Jessen 1x, Naja Toudal Rath 1x, Nanna Bach Poulsen 1x, Peter Granum Nielsen 1x. De går nu alle i 3g.

I foråret 2013 udvalgte skolen følgende 4 elever: Charlotte Haas jensen 1x, Jakob Andresen 1x, Martin Maximilian Ægidius 1x, Wiktor Darius Bartoszewicz 1x. De går nu alle i 2g.

Akademiet for Talentfulde Unge: I efteråret 2012 kom Ribe Katedralskole med i regionens talentprojekt, ATU. Dygtige elever opfordres til at søge, men kan også

sende en uopfordret ansøgning om at deltage. Skolen vælger blandt de indkomne ansøgninger de 4 - 5 bedste elever til Akademiet. En forudsætning for deltagelse er, at man er dygtig til og interesseret i hele gymnasiets fagrække. Akademiets program løber over 2 år, med 4 obligatoriske seminarer pr. semester og en Summer-Camp. Seminarerne ligger normalt efter skoletid, og der er ikke lektier og opgaver til seminarerne, men til gengæld skal man være interesseret, engageret og motiveret og klar til at yde sit bedste, når man mødes. I foråret i 3g afsluttes forløbet med diplomoverrækkelse.

I foråret 2013 udvalgte skolen følgende 5 elever: Anne Tobberup Boisen 1x, Ida Marie Garder 1x, Jorunn Kristin Juul Frandsen 1x, Nikolaj Just 1x, Mikkel Zacharias Bystrup Holst-Hansen 1x. De går nu alle i 2g, dog har Mikkel orlov.

Talentpleje i de klassiske fag: I foråret 2013 udpegede skolen en særlig talentfuld latinelev, Anna Katinka Svop Ahlquist 2y, der fik et ophold ved "Summer School" på det Danske Institut i Rom den 16/7 – 29/7. Talentprojektet organiseres af fagkonsulenten i de klassiske fag og det Danske Institut i Rom.

Talantarbejde for folkeskoleelever: I skoleåret 2013-2014 har Ribe Katedralskole indledt et samarbejde med primært Vittenbergskolen i Ribe om udvikling af talentpleje for folkeskolens ældste elever. Samarbejdet foregår i første omgang indenfor de naturvidenskabelige fag og omfatter både en ScienceClub for elever i 8. - 9. klasse og et samarbejde mellem lærere og elever på Vittenbergskolen og Ribe Katedralskole om den daglige undervisning.

Personalia

Ved afslutningen af skoleåret 2012/13 tog skolen afsked med 2 årsvikarer Ana Fressl med engelsk og Amalie Elmgren med dansk og historie. Skolen siger tak for indsatsen og held og lykke i kommende ansættelser. Fra januar 2013 har skolen ansat Torben Tronier Schmidt som ny uddannelsesleder med særligt ansvar for hf og for fastholdelse

af elever. Torben Tronier Schmidt, der har historie og idræt som fag, kommer fra en stilling ved Vejen Gymnasium. Også fra januar 2013 har skolen ansat Kristina Crone med idræt og matematik, Richard Cleyton med matematik og fysik og Trine Vesti Hansen med engelsk og spansk i faste stillinger samt Marianne Toft Thaysen med historie og dansk i et årsvikariat.

Og fra august 2013 er ansat Christian Horup Pedersen med engelsk og billedkunst i en fast stilling samt Maria Drejsig Petersen med kemi og biologi og Anna Mohr Larsen med latin, græsk og oldtidskundskab i vikariater.

Bent Karsdal

Hanne Albinus (AL)

Lektor
engelsk, musik
Tørresager 3, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
75 41 02 43
al@ribekatedralskole.dk

Helle Berndt

Biblioteksassistent
Gl. Åbølvej 4, Øderup, 6520 Toftlund
74 83 16 05
helle@ribekatedralskole.dk

Bente Ramskov Andersen (BR)

Lektor
fysik, matematik
Vibevænget 11, 6760 Ribe
75 41 18 16
br@ribekatedralskole.dk

Poul René Bertelsen (PR)

Lektor
fysik, matematik, filosofi
Engdraget 16, 6760 Ribe
75 41 01 72
pr@ribekatedralskole.dk

Jane Gade Andersen

Økonomifuldmægter
Kongeåparken 21, 6580 Vamdrup
42 37 45 32
jga@ribekatedralskole.dk

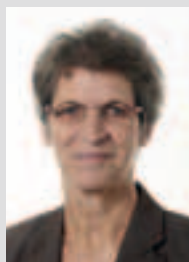
Jonna Øllgaard Bloch

Sekretær
Søndergade 14, 6690 Gørding
75 17 86 21
blo@ribekatedralskole.dk

Jacob Bastholm (JB)

Lektor
historie, geografi, samfundsfag
Damvej 20, 6760 Ribe
75 42 07 08
jb@ribekatedralskole.dk

Mette Bolding

Uddannelsessekretær
Faulundvej 14, 6760 Ribe
75 44 10 55
mbo@ribekatedralskole.dk

Henrik Lund Bonnichsen
IT-tekniker
Harevej 27, Egebæk, 6760 Ribe
51 38 32 40
hebo@itcfyn.dk

Per Bøgeholdt (PB)
Lektor
fysik, kemi, datalogi
Daneng 7, Ø.Vedsted, 6760 Ribe
75 42 22 28
pb@ribekatedralskole.dk

Agnes Bræmer (AB)
Adjunkt
dansk
Gl. Åvej 19, 6760 Ribe
25 12 38 32
ab@ribekatedralskole.dk

Richard Cleyton (RC)
Lektor
fysik, matematik
Sportsvej 20, 1. tv., 6705 Esbjerg Ø
53 32 24 97
rc@ribekatedralskole.dk

Camilla Darling Bunk (CB)
Lektor
musik, matematik
Klirevænget 2, 6760 Ribe
75 42 55 38
cb@ribekatedralskole.dk

Kristina Crone (KC)
Adjunkt
idræt, matematik
Smalleslippe 5, 1. th., 6760 Ribe
24 80 22 17
kc@ribekatedralskole.dk

Jesper Bunk (JE)
Lektor
dansk, billedkunst
Klirevænget 2, 6760 Ribe
75 42 55 38
je@ribekatedralskole.dk

Søren Düwel (SD)
Adjunkt, årsvikar
idræt
Carstensgade 20, 2., 6270 Tønder
29 29 62 21
sd@ribekatedralskole.dk

Eva Lundbek Egelund (EE)

Lektor
matematik, kemi
Nørrevej 29, 6280 Højer
74 78 24 25
ee@ribekatedralskole.dk

Britta Gammelgaard (BG)

Pædagogikumkandidat
biologi, kemi
Østervang 15, 6630 Rødding
22 94 51 14
bg@ribekatedralskole.dk

Lykke Søbygge Ferm-Pedersen (LF)

Lektor
dansk, historie
Dalgårdsvej 185, 6600 Vejen
98 12 03 12
lf@ribekatedralskole.dk

Lis Annie Gjørup (LG)

Lektor
musik, fransk, billedkunst
Sct. Laurentiigade 4, 6760 Ribe
75 41 19 97
lg@ribekatedralskole.dk

Rasmus Friis (RF)

Pædagogikumkandidat
samfundsfag, historie
Gormsgade 94, 2. th.
6700 Esbjerg
28 97 82 85
rf@ribekatedralskole.dk

Petur Glerfoss (PG)

Lektor
fysik, matematik
Puggaardsgade 7A, 1.tv., 6760 Ribe
20 82 46 98
pg@ribekatedralskole.dk

Anne Marie Gammelgaard (GA)

Lektor
samfundsfag
Birkevej 8, Hammelev, 6500 Vojens
74 54 31 72
ga@ribekatedralskole.dk

Rune Okholm Grann (RG)

Lektor
historie, idræt
Lærkevænget 15, 6760 Ribe
21 78 20 01
rg@ribekatedralskole.dk

Anne Granum-Jensen (AG)
 Uddannelsesleder
 græsk, oldtidskundskab, matematik,
 Engdrager 47, 6760 Ribe
 75 53 05 89
 ag@ribekatedralskole.dk

Else Holm Hansen (EH)
 Adjunkt
 biologi, engelsk
 Valdemar Sejrs Allé 3, 6760 Ribe
 52 37 32 08
 eh@ribekatedralskole.dk

Dorte Simonsen Gunge (DG)
 Lektor
 dansk, musik
 Varming Vesterby 35, 6760 Ribe
 75 42 00 62
 dg@ribekatedralskole.dk

Jørgen Baungaard Hansen (BH)
 Lektor
 biologi
 Sortebrødregade 11, 6760 Ribe
 75 42 40 91
 bh@ribekatedralskole.dk

Anne Hammersholt (AH)
 Adjunkt
 spansk, dansk
 Gravsgade 30, 6760 Ribe
 23 21 89 83
 ah@ribekatedralskole.dk

Søren Hansen (SØ)
 Lektor
 matematik, fysik, kemi, skemalægger
 Tangevej 94 A, 6760 Ribe
 75 42 21 26
 soeren@ribekatedralskole.dk

Torben Hammersholt (TH)
 Pædagogikumkandidat
 religion, filosofi, dansk
 Gravsgade 30, 6760 Ribe
 22 34 42 32
 th@ribekatedralskole.dk

Trine Vesti Hansen (TV)
 Adjunkt
 engelsk, spansk
 Junghansvej 44, 1. tv., 6000 Kolding
 40 51 63 93
 tv@ribekatedralskole.dk

Alexander Hemstedt (HE)
Pædagogikumkandidat
tysk, historie
Grønnegade 4, st., 6760 Ribe
24 62 98 78
he@ribekatedralskole.dk

Morten Høyrup (MH)
Lektor
fysik, matematik, tillidsrepræsentant
Skovgade 2B, 1.tv., 6760 Ribe
75 41 13 05
mh@ribekatedralskole.dk

Christina Holm
Rengøringsassistent
Snorum 5, 6760 Ribe
22 59 27 51

Karen Haahr (KH)
Adjunkt
dansk, religion
Fredensgade 3, 6600 Vejle
51 89 73 46
kh@ribekatedralskole.dk

Johnny Houmark
Rengøringsassistent
Strandbysvinget 7, 2. tv., 6700 Esbjerg
21 32 80 16

Allan Gade Jacobsen (AJ)
Lektor
samfundsfag, idræt, innovation,
studievejleder,
arbejdsmiljørepræsentant
Stages Allé 17, 6760 Ribe
29 72 92 96
aj@ribekatedralskole.dk

Helle Hvitved (HH)
Lektor
matematik, biologi
Kjærgårdsvej 48, Hunderup,
6740 Bramming
75 17 24 17
hh@ribekatedralskole.dk

Birgitte Jastrup (JA)
Lektor
matematik, fysik
Fanningers Allé 14, 6760 Ribe
75 42 44 68
ja@ribekatedralskole.dk

Hanne Skalborg Jensen (HS)

Lektor
 biologi, kemi
 Tangevej 94A, 6760 Ribe
 75 42 21 26
 hs@ribekatedralskole.dk

Carl Christian Jespersen (CJ)

Lektor
 samfundsfag, dansk, erhvervsøkonomi
 Daneng 10, Ø.Vedsted, 6760 Ribe
 75 42 47 55
 cj@ribekatedralskole.dk

Jacob Jensen (JAJ)

Adjunkt
 kemi, naturgeografi
 Sønderportsgade 34, 1. sal, 6760 Ribe
 61 68 89 89
 jaj@ribekatedralskole.dk

Benni Johanson (BJ)

Lektor
 engelsk, idræt
 Albert Skeelsgade 6, 6760 Ribe
 75 42 52 00
 bj@ribekatedralskole.dk

Jeppe Sehested Jensen (JS)

Adjunkt
 engelsk, historie
 Torvegade 52, 2. th., 6700 Esbjerg
 24 48 28 41
 js@ribekatedralskole.dk

Line Overmark Juul (LO)

Lektor
 latin, græsk, oldtidskundskab, dansk
 Tangevej 101, 6760 Ribe
 41 35 08 04
 lo@ribekatedralskole.dk

Ole Hedegaard Jensen (OH)

Lektor
 dansk, samfundsfag
 Midtfenner 10, 6760 Ribe
 40 18 23 51
 oh@ribekatedralskole.dk

Katrine Lund Jørgensen (KL)

Lektor
 historie, dramatik, engelsk
 Tørresager 4, Øster Vedsted, 6760 Ribe
 76 88 06 05
 kl@ribekatedralskole.dk

Bent Karsdal (BK)
Rektor
historie, samfundsfag
Tangevej 9, 6760 Ribe
75 41 03 33
bk@ribekatedralskole.dk

Anne-Mette Louw Kristoffersen (AK)
Lektor
spansk
Blichers Alle 51, 6700 Esbjerg
40 26 92 46
ak@ribekatedralskole.dk

Kirsten Kirkelund (KK)
Lektor
fransk, idræt, spansk
Havedal 10, 6760 Ribe
75 41 06 24
kk@ribekatedralskole.dk

Finn Nørgaard Laursen (FL)
Lektor
historie, idræt
Lundgårdsvej 41, 6760 Ribe
75 42 13 70
fl@ribekatedralskole.dk

Henrik Kjar (HK)
Vicerektor
dansk, samfundsfag
Broager 18, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
64 72 23 03
hk@ribekatedralskole.dk

Simon Laursen (SL)
Lektor
latin, græsk, oldtidskundskab, bibliotekar
Heimdalsvej 31, 6000 Kolding
75 53 22 53
sl@ribekatedralskole.dk

Tanja Skrydstrup Kjær (TK)
Lektor
kemi, matematik
Fanningers Allé 16, 6760 Ribe
53 31 55 12
tk@ribekatedralskole.dk

Kaj Lorenzen
Pedelmedhjælper
Tøndervej 2 G, 6760 Ribe
50 62 66 41

Gunnar Lundsgaard (GL)

Lektor
religion, dansk
Kongevej 59, 6100 Haderslev
74 53 57 00
gl@ribekatedralskole.dk

Jesper Skov Nielsen (JJ)

Lektor
idræt, biologi
Jacob Sørensens Vej 21, 6710 Esbjerg V
23 27 80 23
jn@ribekatedralskole.dk

Marleen Müller (MM)

Lektor
historie, tysk
Kongensgade 4, 6760 Ribe
75 42 50 82
mm@ribekatedralskole.dk

Peter Martin Nielsen (PN)

Lektor
tysk, italiensk
Slagtergade 49, 6100 Haderslev
61 30 91 78
pn@ribekatedralskole.dk

Gitte Møller (GI)

Lektor
engelsk, idræt
Sct. Laurentiigade 3, 6760 Ribe
75 42 44 62
gi@ribekatedralskole.dk

Vita Nielsen (VN)

Lektor
biologi, studievejleder
Bellisvej 10, 6700 Esbjerg
75 13 72 21
vn@ribekatedralskole.dk

Henning Skov Nielsen

Pedel
Puggårdsgade 20, 6760 Ribe
75 42 36 41 / 30 52 44 22

Sussi Olesen

Kantineleder
Munkevej 21, 6760 Ribe
75 44 11 38
faldbjerg@mail.dk

Bjørn Paulsen (BP)

Lektor
dansk, religion
Vardevej 36, Rousthøje, 6818 Årre
75 16 94 53
bp@ribekatedralskole.dk

Maria Drejsig Petersen (MD)

Adjunkt
biologi, kemi
Østervang 15, 6630 Rødding
40 38 86 48
md@ribekatedralskole.dk

Christian Horup Pedersen (CP)

Adjunkt
engelsk, billedkunst
Skolegade 6, 3. sal, 6000 Kolding
26 71 18 38
cp@ribekatedralskole.dk

Pia Rusborg (RU)

Lektor
engelsk, psykologi
Grønnegade 14, 1. sal, 6760 Ribe
75 41 13 49
ru@ribekatedralskole.dk

Ole Møller Pedersen (OP)

Pædagogikumkandidat
engelsk, historie
Norgesgade 40, 2., 6700 Esbjerg
30 29 05 41
op@ribekatedralskole.dk

Trine Ryhave (TR)

Lektor
religion, historie
Bellisvej 3, Damhus, 6760 Ribe
75 41 18 38
tr@ribekatedralskole.dk

Lise Vind Petersen (LP)

Lektor
dansk, oldtidskundskab, studievejleder
formand for Pædagogisk Råd
Midtfenner 10, 6760 Ribe
29 60 51 50
lp@ribekatedralskole.dk

Torben Tronier Schmidt (TO)

Uddannelsesleder
idræt, historie
Ålykkegade 22, 6000 Kolding
21 90 39 35
ts@ribekatedralskole.dk

Tracy Jay Skondin (TS)
Lektor
spansk, engelsk, musik
Varming Vesterby 12, 6760 Ribe
53 25 70 65
ts@ribekatedralskole.dk

Mette M. Sørensen
Sekretær
Sennepsmarken 33, 6771 Gredstedbro
75 43 11 90
mso@ribekatedralskole.dk

Susanne Stender (ST)
Lektor
idræt, matematik
Østerfænger 9, Ø. Vedsted, 6760 Ribe
75 42 42 02
st@ribekatedralskole.dk

Ellen Tønder
Rengøringsassistent
Toftlundvej 65, 6760 Ribe
75 42 25 31

Anne Marie Strøm (AS)
Lektor
tysk, idræt
Glentevænget 55, 6760 Ribe
22 99 40 04
as@ribekatedralskole.dk

Hans Christian Vester (HV)
Lektor
dansk, psykologi
Bellisvej 3, Damhus, 6760 Ribe
75 41 18 38
hv@ribekatedralskole.dk

Lene Sørensen (LS)
Lektor
fransk, engelsk
Bredkjærtøft 15, Hviding, 6760 Ribe
75 44 58 50
ls@ribekatedralskole.dk

Annemette Vestergaard Witt (AM)
Lektor
biologi, naturgeografi
Lustrupvej 18, 6760 Ribe
21 78 16 91
am@ribekatedralskole.dk

Bestyrelse

Ribe Katedralskoles bestyrelse har til opgave

- overordnet at lede den selvejende institution
- at være ansvarlig overfor Undervisningsministeriet for institutionens drift og for forvaltningen af det statslige tilskud
- at forvalte institutionens midler, så de bliver til størst mulig gavn for institutionens mål

Indstillet af Ribe Stift og Ribe Domsogn:
Biskop Elisabeth Dons Christensen,
formand for bestyrelsen

Indstillet af direktionen i Esbjerg Kommune:
Direktør Jørn Henriksen, Esbjerg Kommune, næstformand

Udpeget af Syddansk Universitet og Ålborg Universitet, Esbjerg Campus:
Afdelingsleder Jens Bo Holm-Nielsen,
Ålborg Universitet Esbjerg

Indstillet af Ribe Handelsstandsforening:
Filialdirektør Henning Balle, Danske Bank

Udpeget af bestyrelsen ved selvsupplering:
Skoleinspektør Ina Krarup Nielsen, Bakkevejens Skole

Indstillet af Esbjerg Byråd:
Byrådsmedlem Kurt Jakobsen

Indstillet af de ansatte:
Lektor Morten Høyrup
Lektor Lise Vind Petersen

Indstillet af eleverne:
Simon Høj Kristensen, 3z
Didde Knudsen, 3s

Institutionsleder:
Rektor Bent Karsdal

Sekretær:
Vice rektor Henrik Kjar

Råd og udvalg

Pædagogisk råd:

Lise Vind Petersen, formand
Allan Gade Jacobsen, næstformand
Katrine Lund Jørgensen, sekretær

Pædagogisk udvalg:

Bent Karsdal
Henrik Kjar
Anne Granum-Jensen
Torben Tronier Schmidt
Birgitte Jastrup
Line Overmark Juul
Tanja Kjær
Torben Hammersholt

Samarbejds- og arbejdsmiljøudvalg:

Bent Karsdal, formand
Morten Høyrup, næstformand
Henrik Kjar
Torben Tronier Schmidt
Allan Gade Jacobsen
Lise Vind Petersen
Jonna Bloch
Mette Bolding

HF-udvalg

Torben Tronier Schmidt
Bente Ramskov Andersen
Bjørn Paulsen
Finn Nørgaard Laursen
Hans Christian Vester
Karen Haahr
Marleen Müller
Rune Okholm Grann

Aktivitetsudvalg:

Torben Tronier Schmidt
Anne-Mette Louw Kristoffersen
Dorte Simonsen Gunge
Susanne Stender

Økonomiudvalg:

Torben Tronier Schmidt
Finn Nørgaard Laursen
Hanne Skalborg Jensen
Jacob Bastholm
Gitte Møller
Jonna Bloch

Informationsudvalg:

Anne Granum-Jensen
Britta Gammelgaard
Hans Christian Vester
Jesper Bunk
Jørgen Baungaard Hansen
Mette Sørensen

AT-udvalg

Anne Granum-Jensen
Agnes Bræmer
Allan Gade Jacobsen
Bente Ramskov Andersen
Dorte Simonsen Gunge
Jesper Bunk
Marleen Müller
Torben Hammersholt

Bestyrelsen for støttefonden:

Bent Karsdal
Bjørn Paulsen
Tracy Skondin
Søren Hansen (revisor)

Redaktion

Anne Granum-Jensen
Britta Gammelgaard
Hans Christian Vester
Jesper Bunk
Jørgen Baungaard Hansen
Mette M. Sørensen

Foto

Allan Gade Jacobsen
Anne Granum-Jensen
Anne Marx Lorenzen
Anne Sophie Boisen
Anne Marie Strøm
Anne-Mette Louw Kristoffersen
Annemette Vestergaard Witt
Benni Johanson
Britta Gammelgaard
Christina K. Thomsen
Dansk Skolefoto
Dorte Simonsen Gunge
Else Holm Hansen
Emma Blandt
Freelance Luftfoto ApS
Gitte Møller
Hjalte Bech Thomsen
Jacob Jensen
Jesper Bunk
Jørgen Baungaard Hansen
Karen Haahr
Kristoffer Tophøj
Lea Jørgensen
Maiken Friis
Marleen Müller
Mette Stæhr Hansen
Mikael Madsen
Signe Maria Lyng Rasmussen
Simon Laursen
Sussi Olesen
Trine Ryhave

Teknisk tilrettelæggelse/produktion:
Grafisk Trykcenter A/S · gte.dk

ISBN 978-87-995903-1-5